

»NAŠI OGNJI IN ZASTAVE«

PRVOMAJSKO SRECANJE
HRVASKIH IN SLOVEN-
SKIH TABORNIKOV

Za prvomajske praznike bodo Partizanski Rog obiskali hrvaški taborniki iz Zagreba. Trije zagrebški taborniški odredi so sklenili, da bodo 30. aprila in 1. maja izvršili pohod na Rog pod nazivom »Naši ognji in zastave«, in sicer iz treh smeri: iz Semic preko Črmošnjic, iz Straže preko Podstenic in iz Kočevja preko Trnovca do Baze 20.

Na Bazi 20 se bo 1. maja zbralo okoli 200 hrvaških tabornikov, ki bodo v treh skupinah prišli organizirani in pod imeni nekdanjih hrvaških partizanskih brigad, ki so v Zumberku, ob Kolpi in ob robu Roga skupaj s slovenskimi brigadami tolke sovražnika. 1. maja ob 11. uri bo na Bazi 20 partizanski miting, po kosilu pa se bodo skupine vrnile.

Okrajna zveza tabornikov v Novem mestu bo na pohod poslala dve skupini tabornikov iz odreda Gorjanskih tabornikov in iz čete Zelenega Roga iz Straže. Ti dve skupini bosta ravno tako nosili imena naših brigad — 15. Belokranjske in Cankarjeve.

Odbor Zveze borcev v Novem mestu je določil svoje člane, nekdanje partizane in borce iz teh krajev, da bodo na pohodu bratskim tabornikom govorili o trpljenju in zmagah v krajih, skozi katere bodo hodili.

B. L.

V DELU JE VSA TVOJA VREDNOST

Tokrat drugače kot doslej. Nič manj slovesno ne bo. Zastave bodo plapolale. Tako kot vsako leto bomo pohiteli ven, v naravo, v zavetje gora in gozdov, po poteh, ki jih je pred več kot poldrugim desetletjem ubirala revolucija. In vendar bo drugače. Parade govorov, akademij in mimohodov se bodo tokrat umaknile paradi dela. Paradi ustvarjalnega dela v proizvodnji, ki vsebuje mnogo naporov in težav, odstranjenih in prehojenih, ter mnogo delovnih zmag. V novi proizvodnji bi lahko rekli, saj je v njej vsakdo vreden le toliko, kolikor naredi. Letošnji prvi maj bo zato res pravi praznik dela, najlepša proslava tega dne pa so uspehi, ki so jih naši proizvajalci lani in letos dosegli. In prav zato smo v letošnjih prvomajskih razgovorih povpraševali po tem.

Preudarno so izzvenele besede, ki jih je pred praznikom dela povedal Milan Blatnik, direktor »Kovinarja«, Novo mesto.

— Tržišče se je ustalilo, ni več naročil za vse leto vnaprej od ene same tvrdke. Prilagoditi se je treba. Imamo nekaj večjih naročil, vsako po nekaj milijonov, za naprej pa se bo gotovo še kaj našlo. Malce težko je le to, da bomo do sredi maja delali polizdelke in šele nato pričeli montirati ter dosegli realizacijo. Precej so krivi prostori, saj vidite, da delamo razen v stavbi tudi na hodniku za pešce pred njo. Ne gre drugače.

60 milijonov bi potrebovali za novo gradnjo, do konca prihodnjega leta bomo sami zbrali tretjino, upamo, da bomo ostalih 40 milijonov dobili v obliki posojil. Strojev imamo dovolj, saj smo jih vse doslej pridno kupovali in se zavoljo tega odrekli marsikateremu dinarju. V novih prostorih bi bil lahko zaradi boljše organizacije dela naš dohodek za 30 odst. večji. Proizvodni plan prvega četrletja smo uresničili. Čeprav smo ustvarili le 13 milijonov realizacije, je vrednost proizvodnje dosegla skupaj s polizdelki 25 milijonov, letni plan pa je 75 milijonov. V maju, ko bodo večja naročila izvršena in bo pritekal denar zanje, bo lažje. Vsi smo plačani po delu, nekaj po teži izdelkov, nekaj po kosih, le malo po režiji — samo za popravila in manjše usluge.

IMV — zdaj že tovarna avtomobilov

Mladi proizvajalec Ivan Bratož, predsednik LMS v Industriji motornih vozil v Novem mestu, je rasel skupaj z IMV.

— Letošnji prvi maj bo za nas trojni praznik. Pred dvema letoma smo pričeli po tekočem traku, serijsko izdelovati prva vozila lastne konstrukcije — naš kombi. Letos 1800 vozil, to je naš načrt, ki je tokrat morda prvič uresničljiv. 1800 vozil na leto, to je povprečje sodobne tovarne avtomobilov, ki zagotavlja obstoj in konkurenčnost na tržišču.

Za praznik dela bo letos prvič oživel naš pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Ekonomske enote in posamezni proizvajalci bodo tokrat prvič prejeli osebne dohodke po vloženem delu. Nemalo težav in truda naš je stalo in vendar: uspeli smo!

Prvega maja se bo kolektiv zbral pri Miklavžu na Gorjancih, kjer bomo odprli počitniški dom. Tovarna, kakršno vidite, je zrasla v nekaj letih. Ponosni smo da je zrasla največ iz kolektiva, saj smo se leto za leto odpovedovali delitvi dobička in raje vlagali sredstva v gradnjo obratov in v nakup strojev. Novi proizvodni prostori, sprotno proučevanje pri delu in v zadnjem času nagrajevanje, vse to je naredilo iz našega delavca pravega industrijskega delavca, proizvajalca. Počitniški dom na Gorjancih bo prvo, kar mu nudimo, mislimo pa tudi na stanovanja, garderobe, obrat družbene prehrane in vse drugo, kar bo zdaj lažje prišlo na vrsto.

Toliko, kot narediš...

Anica Počrvina je med najboljšimi delavkami Industrije perila v Novem mestu. Tudi članica upravnega odbora DS je. Prisluhnite, kaj je povedala, saj je o Industriji perila zadnje čase slišati precej govorice.

— Po novem letu se je obrnilo na boljše. Prostore smo vsaj malo povečali, tehnični

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vlado Lamut: PLAMEN (1961)

Čestitka iz Beograda

Domači fantje, ki služijo vojaški rok v Beogradu kot Titovi gardisti, iskreno čestitajo in pozdravljajo za 1. maj, zelec svojim domačim in prijateljem še mnogo uspehov in delovnih zmag. Jože Kucec, Branko Versaj, Franc Trante, Edo Zarn, Ferdinand Zidar, Tone Kresc in Slavko Zagar.

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dojenjskega lista bo izšla zaradi prvomajskega oddiha v tiskarni v četrtek, dne 10. maja 1962.

VREME

OD 26. IV. DO 6. V. 1962
Okrog 26. aprila prehodne padavine z osvežitvijo, sicer pa bo lepo vreme do 3. maja. Nato nestalno s pogostnimi padavinami in ohladitvijo.

Dr. V. M.

V DELU JE VSA TVOJA VREDNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

strokovnjaki so naredili precej, koristno uporabljamo nove sodobne stroje v likalnici in pri krojevalnici, proizvodnja pa teče. Počasi smo grizle plan, saj se je novi tehnološki postopek moral vpeljati, preden je steklo. Največ pa so naredile ekonomske enote in novi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Težko je bilo razumeti konec januarja: dobila si toliko, kot si naredila, pa čeprav so bili naši prejemki vedno zelo nizki. To smo občutile še posebej v šivalnici, ki je zaradi zastarelosti strojev ozko grlo, veliko število nepriučeni novink pa je proizvodnjo še bolj znižalo. Ta težava je za nami. Novinke se v izobraževalnem centru že usposabljujejo za proizvodnjo. V marcu smo se postavile na noge, prejemki pa so se povečali, ker smo spoznale, da lahko pomaga samo večja storilnost. Najnižji dohodek 10 tisoč in najvišji 18 tisoč (v proizvodnji) pomeni za nas, ki smo dobivale prej po 7, 8 in 9 tisoč na mesec, kar precej. Količinsko smo proizvodnjo še povečale, boj za še večjo kvaliteto pa je naloga, katere smo se že lotile.

Praznik dela - v znamenju dela

Kmetijci bodo praznovali tako, ne dobesedno, pa vendar. Direktor kmetijske zadruge Dolenjske Toplice tov. Jože Pelko nam je pripovedoval o novih brazdah v dolini pod Partizanskim Rogom.

— 218 ha lastnih proizvodnih površin že imamo, še letos pa se jim bo z arondacijskim postopkom pridružil novih 40 ha. Letos jih bo 260 ha, do leta 1965 pa moramo pridobiti 800 ha; 251 glav goveje živine bo šlo letos iz naših hlevov, čez tri leta pa jih bomo priredili po 800 glav na leto. Ze lani

je proizvodnja na naših obratih dosegla polovico vrednosti tega, kar smo ustvarili z odkupom in pogodbenim sodelovanjem. Kmetijski proizvodni obrati zadruge so že lani, čeprav smo komaj pričeli, ustvarili za sklade, in še je ostalo 118.000 din čistega dobička.

540 ha površin, 600 prašičev ter 120 goved smo zajeli letos v pogodbeno sodelovanje. To je pretežni del vseh zemljišč na našem področju, ki so primerna za sodobno obdelavo. V kooperaciji smo zastavili čvrste odnose: mi kmetu strojne usluge, seme, gnojila, zaščitna sredstva in strokovno službo (vse to nam plača), on pa nam odproda svoje presežke v trikratni vrednosti tega.

Spomladanska setev in obdelava nam ne bosta povzročali posebnih težav, ker smo že v jeseni uporabili vsa razpoložljiva dni za zimsko oranje. Toda vsak dan je kljub temu dragocen, zato bomo praznovali le 1. maja, vse ostale dni pa delali! —

Proizvodnja in tržišče sta neločljiv pojem

Franc Kren je sekalec spodnjega usnja v industriji čevljev »Bor« v Dolenjskih Toplicah. Brez zadreg mu je stekla beseda, živo in po domače:

— V začetku leta nas je prizadel zastoj na tržišču, ker je trg s čevlji zelo založen. Tudi cene so nam delale precej preglavice. Naš obrat ni najbolj sodobno opremljen, velika industrijska podjetja pa so velike serije ceneni čevljev lažje prodajala kot mi. Delali smo pretežno zbito obutev, takšna pa na tržišču ni več iskana.

Treba je bilo nekaj ukreniti. Ze v januarju smo začeli razmišljati o šivani in leplje-

ni obutvi. To je bil za nas precejšen skok, saj je bilo treba ves proizvodni postopek docela spremeniti. Ko smo s tem uspeli smo spet uspešno prodajali, hkrati pa smo začeli delati tudi posamezne manjše serije, ker se lažje prodajo. No in spet delamo s polno paro. Do konca aprila letos smo ustvarili 40 milijonov, lani v enakem času pa 46 milijonov. Na videz je res manj. Vendar je lani delalo v našem obratu povprečno po 85 ljudi, razen tega pa smo kooperirali še s štirimi podjetji. Letošnjih 40 milijonov realizacije je ustvarilo zgolj 80 ljudi v našem obratu. —

Tako približno bi o svojih uspehih, načrtih in težavah govorili te dni tudi drugi naši delavci: kmetijski proizvajalci okoli Brežic in na Bizeljskem, izdelovalec celuloze in papirja na Vidmu, krepki kovinar ob Savi, senovski in kanižarski rudar, pa predelovalci lesa v Sevnici, mladi kovinarji v Trebnjem, mojstri šivalnih strojev z Mirne, naši tekstilci v Beli krajini, Novem mestu, Sevnici in drugod po okraju. Vsak bi nam lahko povedal kaj o svojem delu, o naporih svojega kolektiva, da uresničimo letošnje naloge in premagamo težave, ki jih prinaša razvoj in vključevanje v svetovni trg.

Kamorkoli se te dni ozremo po našem okraju, povsod je čutili radost in veselje spričo bližnjega praznika dela. DELU CAST IN OBLAST! — to smo uresničili! Zdaj ga utrjujmo in izgrajujemo. Da bomo vsi sposobni voditi našo državo delovnih ljudi, našo domovino — deželo svobodnega dela. Našo ljubo domačo zemljo, na kateri smo uresničili dva najbistvenejša pogoja za osvoboditev človeka: da so namreč sredstva za proizvodnjo v rokah neposrednih proizvajalcev in da oni sami delijo plodove ustvarjanja!

Za 1. maj čestitajo

svojim domačim, kolektivom in znanecem naši bralci v vrstah JLA: Nace Kolenc, Štefan Mausar, Peter Sajevec in Franc Saurič, vojaki v Beogradu; Jože Sele, Branko Dragan, Matija Sircelj in Anton Strajnar, vojaki v Vranju; Jože Krevs, Miha Blažič, France Kralj, vojaki v Doboju; Maks Rozman in Marijan Peterca, vojaka v Beogradu; Jože Korele in Rudi Kuplenik, vojaka v Skopju.

Fantje iz Bitolja

čestitajo za 1. maj vsem fantom in dekletom na Dolenjskem, domačim in bralcem ljubljene lista pa lep pozdrav. Alojz Kuselj, Anton Judež, Martin Resnik, Maks Ban, Franc Sabotin in Franc Kunšek.

Dolenjski fantje iz Vranja

čestitajo za 1. maj in pošiljajo iskrene pozdrave vsem, ki jih poznajo: Tone Mihovar, Tone Mrvar, Ivan Granda in Franc Obšetar.

Titovi gardisti

pravzaprav naši domači fantje, ki so pri vojaki v Valjevu, voščijo za delavski praznik vse najboljše in pozdravljajo svoje domače in mladino. Kosta Fink, Miha Praznik, Ciril Glavič, Ivan Senica in Franc Pavlin.

Pozdrav Belokranjcem!

Jože Vidmar, ki služi vojaški rok v Titogradu, pozdravlja vse bralce Dolenjskega lista, posebno Belokranjce, in jim želi še mnogo delovnih uspehov! Čestitkam se pridružuje tudi Polde Zarabec, Ivan Zmegeč in Franc Bardijan.

Srečen in vesel 1. maj

želijo vsem prijateljem in domačim naši fantje, ki so pri vojaki v Čakovcu: Alojz Rak, Franc Vintar, Drago Andrejčič, Anton Ameršek.

Razveselite znance in svoje v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Možnarji in kresovi za prvi maj

Ko se danes naši ljudje po delovnih kolektivih, vaseh, družbenih organizacijah in šolah mrzlično pripravljajo na praznovanje delavskega praznika 1. maja, mi misli nehoti počete v leta pred drugo svetovno vojno, ko smo delavski praznik praznovali še ilegalno. Če rečem praznovati, s tem ne mislim na velika množična praznovanja, kot smo jih vajeni danes — s paradami, akademijami in podobno. Kajti tako in vsako drugačno praznovanje je bilo prepovedano, čeprav smo tudi takrat živeli delovni ljudje. Takrat o praznovanju nihče ni glasno govoril ali ga javno organiziral, pa smo vseeno praznovali. Pravzaprav bi se našemu takratnemu prepovedanemu praznovanju moralo reči le počastitev, kakor je v resnici bila.

Organiziranega množičnega praznovanja v ilegali praktično ni bilo mogoče izvesti, ker so takratne oblasti vsako leto pred praznikom 1. maja še budneje pasile na tiste ljudi, ki so jih imeli na sumu.

Partija je dala članom nalogo, naj počastitev izvedejo, na iznajdljivosti posameznikov pa je bilo, kako bodo to izvedli. Posluževali smo se najrazličnejših načinov za praznovanje. Eden izmed najpreprostejših načinov je bilo kurjenje kresov in streljanje z možnarji. Kako vse to izvesti, da te naslednje jutro ne bodo aretirali žandarji? Ves dan in ves večer pred praznikom so se namreč sprehajali po cestah in pazili na hiše, kjer so stanovali sumljivi ljudje.

V spominu mi je ostalo zlasti praznovanje 1. maja 1938. Ker sem bil osumljen in že večkrat denunciran pri oblasteh, so se žandarji kmalu proti večeru pojavili na cesti pred hišo. Sprehajali so se, kakor da so prišli povsem slučajno. Nič kaj dosti me ni motila nj-

hova navzočnost, ker sem že nekaj dni prej z nosil nad vasjo na Brodu velik kup suhega smrekovega dračja. Treba ga je bilo samo zažgati in zagorelo bi kot baklja. Ko so se čuvarki starega rodu oddaljili, sem šel kres podkuriti. Goreča grmada je bila postavljena na najvišji točki nad Brodom in je njen plamen odseval daleč naokoli in se je dobro videl tudi v mestu. Ko se je kres razgorel, sem bil že doma na varnem. Kmalu se je okoli ognja zbrala vaška otročad in delala pravi živ žav. Vesele so jim kmalu pokvarili žandarji, ki so prihiteli tja. Spraševali so otroke, kdo je z nosil vkup dračje, kdo ga je podkuril itd. Ti pa niso vedeli ničesar. Najbolj vztrajen je bil žandar Gande. Razgaljal je otroke in jezen odšel.

Razen kresov, ki so goreli na gričih okoli Novoga mesta — nekateri so jih polivali z nafto in bencinom, da je bolj gorelo — so praznik dela pozdravile tudi močne eksplozije. Seveda se za to nismo posluževali bomb in peklenjskih strojev.

»Peklenjski stroj« si moral izdelati sam. Najpreprostejši način za povzročitev eksplozije je bilo nabi-janje streliva v možnar ali skalo. Ker je bilo delo nevarno in zaupno, smo take akcije po navadi izvedli posamezno, brez hrupa in neopazno. Tako sem že nekaj dni pred praznikom zvrtil luknjo v skalo, ki je

Bralcem Dolenjskega lista

znancem, sorodnikom, mladini, posebno pa staršem pošiljajo iskrene prvomajske pozdrave naši fantje, vojaki iz Zemuna: Milan Zupančič, Janez Zupančič, Jože Silvec, Ivan Učjak, Ivan Stopar, Martin Novak, Ciril Ratajc, Vinko Lippej, Alojz Grabnar, Branko Jug in Jože Papež.

nekoliko molela iz zemlje na koncu njive in jo nabasal z eksplozivom. Namažal sem jo tudi s salom, da je po eksploziji ostala nepoškodovana.

Ne spominjam se več, če je bilo leta 1939 ali 1940, ko sem se zopet pripravil na tako akcijo z eksplozijo. Nabavil sem si 12 kg težak možnar. Na predvečer sem v kleči z macolo zabiljal v možnar klin iz suhe smrekove veje. Slišalo se je tudi na cesto. Domači so me takoj opozorili, naj z

delom preneham, ker so se na cesti pojavili žandarji. Takoj sem nehaj razbijati in jih opazoval skozi rezo v oknu. Dva sta od zgodnjih jutranjih ur čakala, kdaj se bom splazil ven s propagandnimi letaki. Vedel sem, da to pot čakata zaman. Proti jutru sta odšla, jaz pa v klet po nabasan možnar, ki sem ga zanesel k skali na koncu njive in zapalil. Močna detonacija je zadonela v prebujajoče se prvomajsko jutro in pozdravila dan, ki so

ga v svojih srcih praznovali vsi naši ljudje. Njen odmev se je slišal tja do Gorjancev in oznanjal ljudem, ki so se prebujali v novo jutro, da v dolenjskem delovnem človeku še vedno živi revolucionarni duh.

Tako smo kljub terorju in preganjanju tudi v tistih nevarnih letih vedno počastili naš delavski praznik, čeprav skromno, vendar iz sreče in z zavestjo, da je to eden izmed načinov, kako zatiralcem dokazati svoje nezadovoljstvo. Naš delovni človek pa se je pri tem kalil in pripravil na borbo, ki je bila pred durmi.

Anton Pirnar

Srečno, mladi tovariši!

vedujejo, »pa vendar ne vemo, kako bo.«

Poiskali smo tri mlade ljudi: dve dekleti in fanta. Dekleti sta zaposleni, fant je še študent. Vprašali smo jih, kaj pomeni zanje praznik dela danes in v čem vidijo razliko od prejšnjih let.

»Nada Kužnik, predsednica upravnega odbora kavarne na Glavnem trgu v Novem mestu, je povedala:

Delovno mesto zahteva, da sem včasih po cele dneve zaposlena. Tako se redko najde prost čas. Vprašanje prostega časa za zaposlene žene obravnava razni organi, pa tudi med ženami teče razprava o tem. V podjetju, kjer so zaposlene samo žene, pride do tega še pogosteje. Goštinca razpravljamo tudi o stanovanjskih problemih. — Dejstvo je, da imajo razne organizacije, oblastni organi, gospodarske organizacije svoje stanovanjske bloke, le goštinca tega ne premoremo.

Rada bi še povedala, da želim iti za praznike na izlet, seveda če bom prosta. Ze več let nisem vedela za praznik dela. Mislim, da bi morali prav mi mladi ljudje pravilno razumeti pomen in namen tega dne, zlasti še, ko nam je družbeni razvoj omogočil, da soodločamo pri reševanju raznih vprašanj.

»Peter Simič, študent arhitekture:

»Prav je, da se ob letošnjem prvomajskem prazniku spomnimo na tiste čase, ko ni bilo dovoljeno javno praznovati delavskega praznika. Tistikrat tudi študentje niso smeli javno povedati svojega mišljenja, niti se zavzemati za napredne stvari. Zdaj je vse drugače. Vsakdo lahko študira, redno ali izredno, čeprav se teh ugodnosti premalo zavedamo. Razen tega najdemo študente v vrstah raznih organizacij, kjer prevzemajo tudi odgovorne naloge. Največji problem za študente so stanovanja. Ta je težko dobiti, bodisi da so domovi prenatrpani ali pa so zasebne sobe tako drage, da jih študent s skromno stipendijo ali minimalno podporo svojcev težko plačuje.

»Pavla Franko, zaposlena pri SZDL v Novem mestu kot računovodkinja, pa je pripovedovala:

»Dandanes si mlad človek lahko privošči marsikaj takega, česar si predvojna generacija ni mogla. Življenjski pogoji se izboljšujejo. Razumljivo je, da se vedno tarnamo, češ da so osebni prejemki premajhni, kar velja predvsem za tiste, ki so zaposleni izven gospodarskih organizacij.

Mnogi mladi ljudje se izgovarjajo, da nimajo časa za

to in ono. Vendar je časa dovolj, samo izkoristiti ga ne znamo. Sama bi rada študirala, vendar trenutno nimam pogojev. Da ne bi bilo dolgočasje, sem začela delati pri raznih organizacijah, zlasti pri LMS, ker sem imela nekaj izkušenj že iz šolskih let. Pri okrajnem komiteju sem prevzela dolžnost v komisiji za MDB. Priprave za MDB so prav zdaj v polnem teku. Menim, da bi moral biti vsak mladinec vsaj enkrat brigadir, zlasti zdaj, ko je tudi v brigadah uveljavljeno samoupravljanje. Nedvomno je prijetno ugotovljati, da se družbeni odnosi in dosežki splošnega in gospodarskega napredka uveljavljajo na vseh področjih, tudi v območju mladinske dejavnosti. Ob letošnjem prazniku dela pa se lahko veselimo tudi zato, ker bomo v prihodnje brigadirsko samoupravljanje še bolj uveljavili in še bolj utrdili dosežke družbenega razvoja.«

»Troje bežnih srečanj in troje bežnih zapisov lahko veliko pove. Pove tudi to, da se mladi rod zavestno bori za napredek, četudi naliči se tu in tam na ovire. Eno je, česar se veselimo vsak dan, še posebno pa ob prazniku delovnega ljudstva in njegovih zmag: mladim lahko zaupamo! SREČNO, MLADI TOVA- RISH!

Tri v imenu 54 let dela

Kazalec se je pomaknil že daleč čez polnoč. Družina je že zdavnaj legla, le v kuhinji še gori luč...

Nekdo je ostal sam, sklonjen nad raztrgano otroško nogavičko, sam ob kupu nezalukanega perila, sam s šivanjem in likalnikom, sam s svojimi tisočermi skrbmi.

Mati, žena, gospodinja... Jutri se bo začel nov dan. Služba, z njo odgovornost in težave.

Domov grede bo treba nakupiti zelenjavo, kruh, morda bo treba stopiti k čevljarju, na trg, v to ali ono trgovino.

Mreže so polne reči, ki jih družina ne more pogrešiti. Noben dan, brez razlike, noben...

Do doma ni blizu in ročaji prenapolnjene torbe so se zapirali v dlani. Treba je hiteti, čeprav postajajo noge utrujene in dlani pekoče... Treba je hiteti, saj kosilo še ni skuhano. Da ne bo preveč pozno... S pomivanjem se lahko zavleče in toliko perila je treba oprati popoldne. Zunaj je veter in morda se bo posušilo do jutri?

Potem bo na vrsti večerja in po njej šivanje, likanje,

Romana Hanzel je že vrsto let upravnica dijaškega doma v Smihelu

Čiščenje in še toliko reči... Kdo bi mogel naštetati vse, kar čaka pridnih rok in čemur ne morejo ubežati, ker jih bo sicer čakalo jutri s podvojenno močjo?

Treba se je dati tudi otroku. Morda je še majhen in potrebuje veliko nege. Morda hodi v šolo in mu je treba pomagati pri učenju?

Treba je biti tudi skrbna, razumevala družica... Treba je...

Mati, gospodinja, žena, javna delavka...

Pred nedavnim smo pisali o ženah v proizvodnji. Seznanost smo se z njihovim položajem v družbi, s socialnimi problemi, s katerimi se srečujejo, z njihovimi težavami, v poklicu, doma itd. Žensko vprašanje je prišlo na dnevni red kot konkretno družbeno vprašanje. O deležu žena v proizvodnji, javni upravi, zdravstvu, prosveti in drugod ne gre več dvomiti: jasno je, da ima ženska veliko vlogo na vseh področjih družbenega življenja.

To pot smo za razgovor izbrali tri žene — javne delavke. Zanimalo nas je predvsem to, kako so zadovoljne s svojim poklicem.

● KAJ MENITE O SVOJEM POKLICU IN KAKO SE POCUTITE V NJEM?

● S KATERIMI PROBLEMI SE NA DELOVNEM MESTU NAJVEČKRAT SREČUJETE?

»Moje najlepše plačilo: uspeh v delu...«

ROMANA HANZEL, upravnica dijaškega doma v Smihelu.

»Ljubezen do otrok je za moj poklic najvažnejša. To je tudi edino, kar me drži, da sem upravnica že 17 let. Tudi brez idealizma ne bi šlo. Nekateri smatrajo, da je

internat hotel, kjer dobe mladi ljudje le stanovanje in hrano, toda to mnenje je zelo zelo zmotno. Kolikor je mladih v domu, toliko je tudi različnih življenj, značajev, želja... K vsakemu je treba posebej pristopiti in mu pomagati. Zato so predvsem važni dobri, razumevaljoči voditelji, ki znajo delati z mladino.

Kljub neštetim težavam, s katerimi se srečuje v vsakdanjem življenju v domu, pa je tovarišica upravnica zmeraj optimist.

»Zdaj, ko je izstopil problem šolstva v vsej svoji ostrini, je tudi pri nas težko. Pri 8.500 dinarjih oskrbnine na posameznika je težko razen ostalega kriti še amortizacijske stroške za inventar in za stavbo. To zadnje je še posebno problematično. Tolkore reči bi morali v internatu popraviti, ali naj zvišamo oskrbnino? Se bodo potem hkrati dvignile tudi stipendije, da bo lahko vsakdo prišel k nam?

Za streho, ki jo bo treba letos v celoti obnoviti, imamo zdaj le 4 milijone dinarjev. Treba bo še veliko truda, da bomo prišli do sredstev. Zame bo najboljša plača to, če uspem!

»Manjka nam višjih strokovnih kadrov«

ALBINA FERBEŽAR, šef uprave za dohodke v Novem mestu:

»Zadovoljna sem v svojem poklicu in ne bi ga spreminila, tudi če bi imela kje možnost boljšega zaslужka. Vsak dan se srečujem z ne-

»Problem enakopravnosti žensk v Jugoslaviji ni več politični problem niti problem pravnega položaja ženske v družbi; kolikor še obstaja, je v glavnem problem ekonomske nerazvitosti, primitivizma, religioznih pojmovanj in drugih konservativnih predsodkov, privatno — lastninskega odnosa, ki se vplivajo na življenje v družini.« (Program ZKJ)

šteto težavami, vendar se mi zdi, da mi v tem največ pomaga to, da delam na tem področju že 14 let. Včasih se mi zdi, da strankam, ki prihajajo k nam, vidim v dušo, poznam jih in jim skušam pomagati.

Največ težav imamo z izterjavami. Dolenjski kmet se še ni dodobra postavil na no-

Albina Ferbežar dela v občinski upravi za dohodke že 14 let

ge. Tudi vojna je kriva. Na upravi za dohodke bi potrebovali tudi več višjih strokovnih kadrov, saj imamo zdaj zaposlene po večini ljudi z nižjo strokovno izobrazbo, ki so se delu priučili, tretjina vseh udeležencev pa je honorarno zaposlena pri nas.

Tovarišica Ferbežarjeva pravi, da bi se tudi sama rada še nadalje izobraževala, vendar ji je čas za to skop odmerjen. Mnogokrat mora delati v pisarni tudi popoldne, doma pa jo čakata še dom, gospodinjstvo...

»Stopnja ženske emancipacije postaja naravno merilo splošne emancipacije.«

Charles Fourier

»Nikoli mi ni dolgčas...« MILENA BUČAR, medicinska sestra v novomeškem zdravstvenem domu, nas je sprva skromno zavrnila:

»Kaj, ko bi pisali rajši o kateri izmed mlajših? Ker pa smatramo, da je prav ona

Medicinska sestra Milena Bučar

ena izmed redkih žena v okraju, ki že 23 let opravlja službo medicinske sestre in zato največ ve o težavah in lepota tega poklica, smo vztrajali.

»Moje delo je zelo raznoliko, prav zato mi je všeč. Rada imam mladino in sredna sem, kadar ji lahko v svoji stroki pomagam. Sploh pa sem zadovoljna, da delam z ljudmi in mi nikoli ne more biti dolgčas. Težave? So, pa ne mislim nanje, saj jih je tako

le na šolskem dispanzerju, pač pa se ukvarja še s patronažno službo, predava na zdravstveno-prosvetnih tečajih, poučuje higieno na vajejski šoli, sodeluje pri pripravah za otroška letovanja in počitniške kolonije. Tudi kadar so na vrsti sistematski pregledi in cepljenja otrok po šolah, si to kar težko zamisljamo brez Milene... In kdo je še ni videl na kolesu ali mopedu, ko je hitela v oddaljeno vas tudi ob najslabšem vremenu?

Samo tri žene smo izbrali za razgovor... Našli pa smo troje polnih življenj, 54 let trdega dela v poklicu in doma, prav toliko skrbni in nič manj uspešnih, ki so jih dale skupnosti.

DANJA BAJC

Nobene šole ne moremo pogrešati!

19. aprila je bila v Novem mestu prva seja novoizvoljenega sveta za prosveto in kulturo OLO. Odborniki so razpravljali predvsem o tistih nalozah, ki jim bo v letošnjem letu treba posvetiti največ pozornosti.

Eno najbolj perečih vprašanj v pogledu šolstva je zagotovitev možnosti izobraževanja mladine. V preteklem letu so se pojavljali primeri neenotnosti pri sprejemanju učencev v različne šole, marsikje je bilo zaslediti protekcionizmo: v uk dostikrat niso bili sprejeti tisti učenci, ki so končali vseh osem razredov obveznega šolanja, pač pa taki, ki so imeli samo pet razredov osnovne šole. Zato je treba za sprejem v strokovne šole uvesti najprimernejši način izbiranja z enakim merilom. V ta namen bo svet poslal priporočilo vsem občinskim svetom za šolstvo in vsem šolam, da v primeru prevelikega števila prijaviteljev uvedejo sprejemne izpite. Le tako bo možnost nadaljnega študija zagotovljena učencem, ki imajo dovolj znanja in volje. V obrti bodo odslej sprejeti samo tisti učenci, ki bodo poprej končali vseh osem razredov osnovne šole.

Med mladino je veliko zanimanja za delo v zdravstveni stroki, precej pa jih je tudi, ki bi radi obiskovali šole za telesno vzgojo. Ker manjka tega kadra, bi kazalo v Novem mestu ustanoviti oddelke srednje medicinske in srednje telesnovzgojne šole, ki bi v primeru, če bodo za to dani vsi pogoji, lahko začela delati že v letošnji jeseni. V ostalem bodo vse srednje šole v okraju delale kot v prejšnjih letih in še z večjo kapaciteto.

«... V položaju žensk ni novo to, da delajo. Ženske so od vekomaj delale, toda delale so tako rekoč anonimno, na družinskem posestvu, v hiši svojega očeta, brata ali moža kot lastnika posestva, predstavnika družinskega gospodarjenja, poglavarja družine in gospodinjstva. Novo je to, da se ženske pojavljajo zdej v delovnem razmerju, iz katerega prejemale osebno za svoje delo plačo — pa naj bo še tako nizka; novo je, da je njihovo delovno mesto izven njihovega gospodinjstva, izven družine. Mit o ženski, ki naj bi bila že od usode vnaprej določena, da bo samo mati in gospodinja, očitno izginja, nov položaj ženske v gospodarstvu nasprotuje njenemu položaju v patriarhalni družini in v družbi...

... Družbeni položaj, ki ga doseže državljani Jugoslavije s svojim delom v družbeni proizvodnji, stimulacija za boljše, kvalitetnejše delo in za boljše upravljanje gospodarske organizacije in ustanove, ki se zrcali v razdelitvi dohodka po delu, čedalje očitnejše neposredno povezanje naraščanja produktivnosti dela in obsega proizvodnje z osebno in splošno potrošnjo — vse to močno vpliva na položaj žensk. Ženske čedalje bolj neposredno čutijo svojo ekonomsko in družbeno dejavnost kot močno sredstvo za konkretno urejanje problemov svojih družin in gospodinjstev. K premagovanju konflikta med delom in materinstvom lahko same uspešno prispevajo prav s sodelovanjem v delu in opravljanju družbenih poslov v delovnem kolektivu in komunih...«

VIDA TOMŠIČ

titi vsaj toliko, da se preproci nadaljnje propadanje (gradovi!). Za konsolidacijo in restavriranje bomo morali v glavnem zajeti lokalna sredstva.

O knjižnicah je bilo doslej že veliko razpravljano, vendar pa se večina teh še zmeraj bori s pomanjkanjem primernih prostorov, strokovnih kadrov, denarja in spet denarja... Po novi uredbi bodo odslej registrirane samo knjižnice, ki imajo več kot 500 zvezkov, vsaka od teh pa bo morala imeti ustanovitveni akt. Dejstva potrjujejo, da se občine vse premalo zanimajo za svoje kulturne ustanove! V kratkem bo treba izdelati pravilnik, ki bo veljal za vse knjižnice, organizirati tečaje za poklicne knjižničarje in čimprej dobiti sredstva za pridobitev knjižničarjev, ki bodo nadzorovali delo na terenu.

O poučevanju tujih jezikov na šolah so bila mnenja deljena, vendar pa so se člani strinjali s sklepom, da je treba uvesti enotno poučevanje tujih jezikov, ki naj bi se začelo v 6. razredu osnovne šole. Obvezna naj bi bila angleščina, v prvem razredu srednje šole pa naj se začne dijaki obvezno učiti tudi rusščine in po svobodni izbiri še enega tujega jezika.

1. maja na Malkovcu

Zveza borcev NOV iz Tržiča bo 1. maja ob 11. uri dopoldne pri spomeniku na Malkovcu razvila svoj prapor. Prireditelj bo združena s kulturnim sporodrom, po njem pa bo prosta zabava pri zadrugi kleti na Malkovcu. Organizatorji so poskrbeli za dober prigrizek, pristno domačo kapljico in za veselo družbo. Pridite!

Svojcem in prijateljem

pošljajo prisrčne pozdrave, kolektivom pa čestitke za 1. maj: Jože Šiško, Jože Pavlič, Slavko Legan in Alojz Princ, vojaki iz Sarajeva.

Vojaki iz Titograda

iskreno čestitajo za delavski praznik vsem Dolenjskim in Belokranjskim, hkrati pa pošljajo domačim in sorodnikom lepe pozdrave: Jože Vidmar, Milan Plut, Polde Zarabec in poročnik Ljubša Draškovič.

Ob delavskem prazniku 1. maju je lepo darilo

za pionirje: NEPOKORJENI BREGOVI, slikanica, 150 din;
za odrasle: Seliškar: LJUDJE Z RDECIM CVETOM, br. 815, ppl. 980, pl. 1140 din.
Izšla je Dularjeva povest ANDREJ IN KATJA, ppl. 980, pl. 1100 din.
Vzgojiteljem priporočamo PEDAGOSKI TEDEN, 500 din.
Dobite v vseh knjigarnah!

DOLENJSKA ZALOŽBA V NOVEM MESTU

Pospešimo rast poljščin in trav!

Priporočila kmetijskim organizacijam in kmetovalcem ob pomladanski setvi

Neugodno spomladansko vreme vpliva tudi v Sloveniji na zapoznitev rasti in na izvedbo spomladanske setve. Da bi dosegli letos predvidene pridelke, so zaradi izjemnih razmer potrebni nekateri ukrepi, ki naj pospešijo rast poljščin in travinja. Zato priporočamo kmetijskim organizacijam in kmetovalcem naslednje:

1. Na zemljah, ki so dovolj suhe, je treba takoj posejati jaro žito (oves, ječmen). Po 25. aprilu setve ranega žita tudi v višinskih legah ne priporočamo več, ker bi bil ob morebitni kasnejši suši pridelek prenižek. Na površinah, ki jih ne bo mogoče posejati z jaram žitom, naj bi se jeli v nižinskih legah predvsem koruzo za zrnje (hibride), krmne rastline in krompir, v višjih legah pa predvsem krompir in krmne rastline.

2. Rast na travinju bomo občutno pospešili z intenzivnejšim gnojenjem z dušikom ob začetku rasti. Za to naj bi vse površine, tudi tiste, ki so bile pozimi pognojene z nitrofosfatom, takoj pognojili z okoli 150 do 200 kg/ha nitromonkala.

3. Tudi deteljine, to je mešanice detelj s travami, je treba takoj pognojiti z okoli 150 kg/ha nitromonkala. Izjemoma pa naj bi ob letošnjih vremenskih razmerah pognojili tudi čiste posevke, detelje in lucerne z okoli 100 kg/ha istega gnojila.

Tistim kmetijskim organizacijam in kmetovalcem, ki še niso pognojili travnikov, deteljin in detelj s fosfornimi in kalijevimi gnojili, priporočamo, da to delo opravijo takoj!

4. Zaradi močnega izpiranja

dušika v letošnji zimi in spomladi je zlasti redke in pozno sejane ozimne potrebno dognojiti z večjo količino nitromonkala. Na normalno razvite in dovolj goste posevke je potrebno potrositi 100-150 kg/ha tega dušičnega gnojila. Pognojimo takoj, ker se ozimne sedaj še obraščajo.

5. Saditev krompirja je že v zakasnitvi, zato je potrebno s saditvijo pohiteti. Opozorjamo, da zaradi zapoznele saditve ne obrgavajte kalčkov, čeprav so dolgi in blede barve. Neugoden vpliv pozne saditve na pridelek bomo zmanjšali tudi s tem, da preprečimo napad krompirjeve plesni, s čimer bomo podaljšali dobo rasti pri krompirju. Kmetijske organizacije naj si zaradi tega preskrbijo zadostne količine zaščitnih sredstev!

6. Sedanje vreme na setev koruze še ni neugodno vplivalo. Opozorjamo kmetijske organizacije, da je zlasti po semenu ranih hibridnih sort zelo veliko povpraševanje v ostalih republikah ter si bodo zaradi tega zagotovile potrebno seme le s takojšnjim naročilom.

Ker se bodo letos vsa spomladanska dela zaradi sedanjega neugodnega vremena nakopičila v zelo kratkem obdobju konec aprila in v začetku maja, naj bi kmetijske organizacije vse površine, ki so jih že pripravile za setev koruze še pred setvijo, poskropile s herbicidi (Simasin ali Gesaprim).

7. Čeprav imamo za normalen potek dela dovolj mehanizacije, je potrebno letos za čim hitrejšo dovršitev setve vso mehanizacijo kar najbolje izkoristiti. To

Če se ne zgodi čudež (in v čudeže malokdo verjame), bodo Američani začeli na Božičnih otokih v Tihem oceanu vsak čas poskuse z atomskimi in vodikovimi bombami. Agencijska poročila že vedo povedati, da bo prvi atomski naboj ponesla na cilj medcelinska balistična raketa »Minuteman«, drugi pa raketa »Polaris«, ki jo bodo izstrelili iz podmornice. Prav tako vedo povedati, da so ogromna vojaška sredstva osredotočena v tistem delu Pacifika, da je na otokih zelo živahno, da vse vrvi v pripravah itd. Toda svet se prav malo zanima za te podrobnosti, zakaj dejstvo, da bo ena atomska sila obnovila atomske poskuse (kakor jih je lani septembra Sovjetska zveza), ne pomeni nič dobrega.

Znano je, kakšne argumente uporabljata ena in druga stran, kadar gre za poskuse. Lani so v Sovjetski zvezi trdili, da so morali obnoviti poskuse, da ne bi zaostali za Američani na tem poprišču vojaške udarne sile. Američani pa zdaj zatrjujejo, da prav tako morajo obnoviti poskuse, ker pač morajo dohiteti Ruse, ki so lani skušali dohiteti Američane... Ko ne bi šlo za tako resno zadevo, bi bil ta začarani krog izgovorov, medsebojnih obtožb in sumničenj smešen. Tako pa je tragičen.

Kakor je bilo pričakovati, prihajajo iz vseh delov sveta poročila o protestih, demonstracijah in ogorčenju zaradi napovedanih poskusov. Ne samo na Japonskem, ki se čuti neposredno prizadeta zaradi bližnje Božičnih otokov (3200 kilome-

trov v jugozahodni smeri), ampak tudi v Britaniji, ZDA in drugod ljudje protestirajo proti tej zločinski norosti. Toda kljub vsem protestom je menda že sklenjeno, da se bodo poskusi začeli.

Medtem so ameriški in sovjetski delegat v Zenevi, kjer zaseda odbor OZN za razorožitev, medsebojno obtožujeta. Od teh medsebojnih obtožb nima svet prav nobene koristi.

o tem, da je britanska vlada nezadovoljna, da bo do teh poskusov prišlo in da je Macmillan dejansko posredoval pri Kennedyju, naj bi poskuse odložili.

Naj bo tako ali drugače, očitno je, da je britansko javno mnenje na splošno proti poskusom. To je dokazalo tudi veliko protestno zborovanje v Hyde Parku v Londonu v ponedeljek, ki je pomenilo

POSKUSI NA BOŽIČNIH OTOKIH

Edino, kar te obtožbe dokazujejo, je to, da bi rada ena in druga stran zvalila krivdo za neuspeh razgovorov v Zenevi na drugo stran.

Britanski premier Macmillan se odpravlja na tridnevni obisk v Washington, kjer se bo razgovarjal z ameriškim predsednikom Kennedyjem. Ta obisk spravljajo v zvezo z napovedanimi ameriškim poskusi in domnevajo, da bo Macmillan ponovno skušal pregovoriti Kennedyja, naj te poskuse odloži. Drugi spet zatrjujejo, da Macmillan nima tega namena bodisi zato, ker je spoznal, da bi bil vsak tak poskus jabolov, bodisi zato, ker odobrava ameriško odločitev o obnovitvi poskusov.

Na videz bi držala druga domneva, ker je znano, da britanska vlada uradno odobrava »argumente«, ki jih uporablja ameriška vlada, da bi opravičila obnovitev poskusov. Toda števila znamenja govorijo

zaključek velikega protiatomskega pohoda iz Aldermastona v London, že petega v zadnjih letih. Se nikoli ni ta protest izvenel tako mogočno in pretresljivo. Očitno britanska vlada ne more biti ravnodušna do takšnega razpoloženja javnega mnenja, še posebej ne zato, ker je »posodila« Američanom svoje ozemlje na Božičnih otokih za te poskuse.

Kljub občutku nemoči in celo obupa, ki ponekod prevladuje zaradi najnovejših poskusov, pa je čutili po vsem svetu čedalje bolj zaigran, enoten in odločen odpor proti vsakršnim poskusom, ne glede na to, kdo jih izvaja. Atomske velesile čutijo to svetovno solidarnost, ki odmeva tudi med njihovim lastnim prebivalstvom. Spričo tega odpora zvenijo vedno bolj blede in nepripriljivo izgovori in argumenti, ki jih uporabljajo, da bi opravičili to, kar je dejansko zločin nad človeštvom.

pomeni, da je potrebno ob setvi s traktorji in ostalimi kmetijskimi stroji delati v dveh ali celo treh izmenah. Kmetijska gospodarstva in

kmetijske zadruge naj si ob setvenih delih pomagajo! Okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica, Novo mesto

jetja po nizkih cenah in celo brezplačno. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je v teh državah sestavni del šolanja strokovnih kadrov praksa in da dajejo močan poudarek na specializacijo po ožjih strokah. Zato se kadri iz trgovskih šol uveljavljajo tudi v ostalem gospodarstvu, v državni upravi, bankah itd. Večje so tudi zahteve po znanju tujih jezikov in obvladanju strojeopisja. Ker je ponudba strokovnih kadrov večja od povpraševanja, se kadri v trgovini nenehno izpopolnjujejo, kar velja tudi za predavatelje na šolah, medtem ko pri nas še tega ni dovolj čutili.

■ Minister za informacije začasne alžirske vlade Jazid je izjavil, da med člani začasne alžirske vlade obstaja popolno soglasje glede vseh pomembnih političnih vprašanj. S tem je zanikal glasove o domnevni nesoglasjih v alžirski vladi.

■ Argentinski predsednik José María Guido je obljubil Kongresu, da bo do 29. aprila razpisal volitve za novega predsednika republike. Prej je umaknil zakonski predlog, po katerem bi lahko na ostal predsednik do leta 1964.

■ Indonezijsko vrhovno poveljstvo za osvoboditev Zahodnega Irijana je objavilo posebno sporočilo, v katerem je rečeno, da je bilo v spopadu med nizozemskimi vojaki in gverilci na otoku Gag ob obali Zahodnega Irijana ubitih osem nizozemskih vojakov in več hudo ranjenih.

■ S prvim majem bo v ZAR začel veljati zakon, po katerem imajo delavci in uslužbenci pravico do 25% dobička podjetij.

■ Japonski sindikati so začeli »pomladno« ofenzivo za zvišanje plač in zboljšanje delovnih in življenjskih pogojev. Ofenzivo je začel največji japonski sindikat Seihō in sodelovanju z več neodvisnih japonskih sindikalnih organizacij, ki imajo kakih pet milijonov članov.

■ V ZDA so izstrelili raketo proti mesecu s pomočjo nosilne rakete »Agena-B«. Gre za skupino aparatov, težkih 330 kg ki vsebujejo tudi televizijske oddajnike. Ti naj bi fotografirali Mesec in pošiljali posnetke na Zemljo. Toda po dveh urah je bil stik z raketo prekinjen. Dvomijo, da bo raketa izpolnila nalogo.

Koristno predavanje o šolanju kadrov za trgovino

Minuli teden je bilo v Brežicah in Novem mestu predavanje o šolanju kadrov za trgovino. Predaval je tov. Stanič, strokovni tajnik za kadre in šolstvo pri Trgovinski zbornici za Slovenijo, ki je šest tednov proučeval način šolanja kadrov za trgo-

vino v Švici, Avstriji in Italiji. Iz obširne razlage povzemamo, da je naš program šolanja kadrov enakoveren in v nekaterih primerih popolnejši od zunanjih, da pa imajo tam znatno več boljših učil ter pripomočkov, ki jih nudijo šolam proizvodna pod-

stvenim in drugim), ki svojih osebnih dohodkov ne določajo po predpisih o javnih uslužbencih, da dele dohodek na osebne dohodke na način, ki omogoča tisto višino osebnih dohodkov, ki je v skladu z uspehi njihovega dela; za sklade pa izločajo tista sredstva, ki omogočajo boljše opravljanje njihove družbene dejavnosti.

● Na prvi seji Zvezne komisije za izpolnjevanje predpisov o delitvi čistega dohodka so sklenili, da morajo v vseh občinah takoj

NAČELA ZA DELITEV OSEBNEGA DOHODKA

ustanoviti občinske komisije, ki morajo začeti delati, kjerkoli je to mogoče, še ta teden.

● Član ZIS Ljupčo Arsov je v izjavi za Tanjug med drugim dejal, da naj k doslednejši uporabi splošnih meril in družbenega nazora prispeva tudi ustrezna pomoč družbenih organov in organizacij, zlasti v začetku, da se delo za delitev čistega dohodka pa tudi delo komisij ne spremeni v nekakšno kampanjo ali tog administrativni postopek.

● Izvršni odbor Glavnega odbora SZDL Slovenije je na seji 20. aprila razpravljal o aktualnih gospodarsko političnih problemih ter o nalogah organizacij Socialistične zveze. Sklenil je pomagati organizacijam SZDL, da bodo le-te, skupaj s člani ZKJ, sindikati in ljudsko mladino, ustvarjajoč delovno vzdušje, znale delovne ljudi vključiti v premaganje nastalih težav naše socialistične rasti, obenem pa izostriti njihove moralno-politične kriterije in razviti pozitivno kritiko, ki naj služi krepitvi odgovornosti in vloge organov samoupravljanja.

● V Uradnem listu FLRJ je bil objavljen

odlok Zveznega izvršnega sveta o odložitvi plačila anuitet kmetijskim organizacijam. Odlože se anuitete, ki dospevajo v plačilo leta 1962. Z odložitvijo plačila anuitet, s čimer hočejo olajšati položaj kmetijskih organizacij po lanskim slabim letini, se v pogodbah določeni rok vračanja avtomatično podaljša za eno leto.

● V sredo, 25. aprila je bil v Uradnem listu FLRJ objavljen odlok, ki bo sicer prehodnega pomena, bo pa razveselil potrošnike, saj bo več ko ugodno vplival na stabilizacijo trga. Gre za odlok o določanju marže v trgovini na debelo in na drobno. V sedanjih psihozi zviševanja cen je bil administrativni poseg nujen.

● V Jugoslaviji je zdaj približno 1000 delavsko-uslužbenških počitniških domov z nad 45.000 posteljami. Predsedstvo Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je na svoji zadnji seji priporočilo, naj bi bili počitniški domovi odprti delavcem in uslužbencem tudi iz drugih delovnih kolektivov, da bi tako omogočili oddih in razvedrilo čim večjemu številu delovnih ljudi.

● V Ljubljani je bilo 17. aprila posvetovanje občinskih tajnikov ljubljanskega, kranjskega in novomeškega okraja. Razpravljali so o izboljšanju odnosov med upravnimi službami in državljani, o sproščanju skritih rezerv v občinski upravi in o vodstvenem delovanju vodilnih občinskih uslužbencev. Ugotovili so, da že pri 17 občinskih ljudskih odborih delujejo sprejemne pisarne, ki omogočajo neposrednejši, obzirnejši in razumevajoč stik z državljani. Po ugotovitvah posvetovanja ne bi smela biti nobena občinska uprava brez sprejemne pisarne.

● Proizvajalci železniških vozil bodo letos dobavili jugoslovanskim železnicam okrog 500 novih tovornih in potniških vagonov in sedem električnih Diesellovih lokomotiv. Industrija železniških vozil bo letos dosegla izvoz v vrednosti 10 milijonov dolarjev.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Zvezni izvršni svet je 18. aprila objavil navodila o izvajanju načel in splošnih meril za delitev čistega dohodka v pravnih gospodarskih organizacijah. Za uveljavljanje teh načel bodo skrbele ustrezne komisije, o čemer smo že pisali. Gospodarske organizacije so dolžne iz svojega skupnega dohodka ne samo obnavljati vrednost sredstev, porabljenih v poslovanju ter zagotoviti sredstva za osebno in skupno potrošnjo delavcev, marveč tudi izločiti sredstva za svoje osnovne sklade. Izločanje dela čistega dohodka za osebno ali skupno potrošnjo in izločanje v sklade mora biti v skladu z uspehi v poslovanju in potrebnimi razvoja materialne osnove njihovega dela. V uresničevanju tega načela morajo gospodarske organizacije sado svoje dela ocenjevati ne samo po višini doseženega čistega dohodka, marveč tudi po pogojih, v katerih so ga dosegle. Veljalo bo, da je gospodarska organizacija, ki je poslovala z večjimi sredstvi na delavca, dosegla enake uspehe le, če je dosegla čisti dohodek, iz katerega razen enakih osebnih dohodkov na delavca lahko izloči sredstva za sklade najmanj v enaki meri, kakor znašajo sredstva, dosežena v odnosu delitve, s katerimi jih primerja. Gospodarska organizacija, ki posluje pazljivo kot dober gospodar, mora, kadar doseže ugodne uspehe, izločiti večja sredstva za sklade in pri tem upoštevati zlasti osnove, po katerih je dosegla večji čisti dohodek. V delitvi osebnih dohodkov na posamezne delavce mora gospodarska organizacija upoštevati zamotanost poslova, težino, delovne pogoje in odgovornost na delovnem mestu. Razen tega mora vskladiti začetne odnose v delitvi med istimi ali podobnimi delovnimi mesti v drugih gospodarskih organizacijah. Razponi v delitvi osebnega dohodka naj se gibljejo v pametni meji.

● Hkrati so bila objavljena tudi načela in merila za delitev osebnega dohodka v ustanovah. Le-te nalagajo vsem ustanovam (zdravstvenim, kulturnim, prosvetnim, znan-

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE NOVO MESTO

POZDRAVLJA ZA DELAVSKI PRAZNIK PREBIVALSTVO NASEGA OKRAJA, HKRATI PA ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM ZA USPEHE, DOSEŽENE V PROIZVODNIJI

Združevati, ne pa drobiti!

Zapiski z občnega zbora Vodne skupnosti Dolenjske — Medobčinsko sodelovanje je prav glede entnega vodnega gospodarstva prestalo svoj zrelostni izpit

20. aprila se je na občnem zboru Vodne skupnosti Dolenjske v Novem mestu zbralo lepo število članov. Zbor je pomemben mejnik, saj je naša Vodna skupnost doslej že dokazala, da je kot oblika združevanja sredstev na področju vodnega gospodarstva nujno potrebna. Lahko celo trdimo, da je medobčinsko sodelovanje prav na Vodni skupnosti prestalo svoj zrelostni izpit, morda še posebno zato, ker je letošnji občni zbor po razpravah, ki so se vodile že nekaj mesecev, zagotovil štiri osnove. 65 odstotkov sredstev se bo poslej uporabljalo za naložbe širšega pomena, 35 odstotkov pa za krajevne in komunalne hidrotehnične potrebe. V razpravi se je izoblikovalo stališče, ki narekuje vodnogospodarska dela v skladu s splošnim gospodarskim razvojem in družbenimi plani, hkrati pa se je dokončno izoblikovala vloga pododborov, ki bodo (seveda le, če bodo zaživel) izpolnili dosedanje praznino med vodno skupnostjo in komunam. Pododbori pa bodo s svojo dejavnostjo poskrbeli tudi za boljše obveščeno članov o delu in nalogah Vodne skupnosti.

Velik pomen sodelovanja širših področij se je na občnem zboru manifestiral tudi v zunanji obliki, saj so se ga udeležili gostje in predstavniki iz naše in sosednje Hrvaške: inž. Karel Papis iz Sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo LRS, inž. Lojze Kerin, direktor Zavoda za vodno gospodarstvo LRS, inž. Stane Bricelj, direktor Vodne skupnosti Ljubljana-Sava, kar dva predstavnika Uprave za vodno gospodarstvo NRH — inž. Artur Minihreiter ter inž. Vladimir Faust, predsednik OLO Novo mesto Niko Belopavlovič ter predstav-

niki vseh sedmih komun našega okraja in nekateri ljudski poslanci.

Delo, prilagojeno gospodarstvu in komunalnemu sistemu

Predsednik upravnega odbora Viktor Zupančič je v svojem poročilu (obširno gradivo o delu Vodne skupnosti v letu 1961 in načrt za 1962 so člani prejeli že pred sejo) orisal osnovne naloge Vodne skupnosti ter opozoril na težave in pomanjkljivosti v dosedanjem delu. Preteklo leto je minilo v resnem trudu za uresničitev sklepov zadnjega občnega zbora. Vodna skupnost je skušala prilagoditi svoje delo potrebam gospodarskega razvoja in komunalnemu sistemu, torej potrebam komun in podjetij, vendar v širšem smislu. Da ni bilo dovolj razumevanja za takšen široko zasnovan program, kaže razen ostalega tudi naslednje: pri izdelavi programa za leto 1962 so v domala vseh komunah prevladale težnje po investiranju v nepomembna vodnogospodarska dela in komunalne hidrotehnične naprave, čeprav je oboje šele druga naloga vodne skupnosti. Vodna skupnost je oblika združevanja sredstev, namenjenih vlaganju v obveščeno širšega in splošnega pomena. Da bi preprečili drobljenje sredstev, je upravljalni odbor predlagal delitev sredstev v razmerju 65:35 odst. Večji del sredstev bi uporabljali za uresničevanje osnovnih nalog VS, 35 odstotkov sredstev pa bi pododbori v sodelovanju s komunami po letnem planu porabili za reševanje lokalnih problemov vodnega gospodarstva.

Delovanje VS naj bo usmerjeno v dolgoročno vodno gospodarstvo, ki prav zato, ker še ni urejeno, zadržuje rešitev mno-

gih manjših problemov na naših vodah. Sredstev nam primanjkuje, prav zato pa jih ne smemo drobiti, ampak jih moramo kar najbolje gospodarno uporabljati. V poročilu je tov. Zupančič spregovoril tudi o vodnem prispevku, opisal je delo upravnega odbora ter se dotaknil nagrajevanja in dela samoupravnih organov v kolektivu VS.

Širši in ožji plan

Predsednik OLO Niko Belopavlovič je v razpravi poudaril, da je VS organizacija medobčinskega pomena. Stališča komun so bila doslej pri usmerjanju njenega dela dokaj neenotna. V komunah smo dejavnost VS ocenjevali zelo ozko: toliko smo prispevali, toliko pa je bilo pri nas investirano. Gotovo bi bilo nemogoče od brežiške in videmske-krške komune zahtevati, naj sami vzdržujeta tok Save. Ker pa se že toliko ustavljam o vprašanju, kje delati, naj obvelja odgovor: tam, kjer je najbolj potrebno in kjer bo učinek največji! Dolenjsko VS smo ustanovili zato, da bi z združenimi močmi lažje reševali probleme vodnega gospodarstva. Brž ko sredstva drobimo, smo porušili tudi osnovno načelo VS — združevanje sredstev. Za zgled naj nam bo NRH, ki ima samo štiri vodne skupnosti. Če namenimo 65 odstotkov sredstev za širšo uporabo, je VS še potrebna, če pa želimo ta odstotek zmanjšati, potem VS ni več združevanje sredstev in je torej ne potrebujemo. Skrajni čas je, da se o tem dokončno pogovorimo in da sprejeti zaključek nato tudi uresničimo.

Razen vodnogospodarskih nalog na glavnih vodah pa naj VS rešuje še dva problema: študijsko in programsko naj se že

zdaj ukvarja z vprašanjem preskrbe z vodo vseh naših gospodarskih središč in Bele krajine, tako, da bo to rešeno v glavnih obrih in za daljše razdobje. Druga, nič manj pomembna naloga pa je problem hudournikov na sevniškem področju. Kot temelj vse dejavnosti pa naj služi odločitev: 65 odst. za vodnogospodarska dela širšega pomena, 35 odst. pa za lokalne potrebe v okviru komun. Sredstva vlagajmo predvsem v objekte, ki jih bomo lahko dokončali!

Pododbori: vez do komun in članov

V razpravi je bilo slišati mnogo mišljenj, pa tudi vprašanj, ki so dokazovala, da člani niso dovolj seznanjeni z vlogo in nalogami VS. Zato velja pozdraviti pobudo nekaterih, ki so želeli več posvetovanj in predlagali izredne občne zbornice kot način obveščanja. Najbrž je največ kriv-

de za neobveščeno članov prav na pododborih VS, ki jih imajo vse comune. Pododbori naj po skupnem načrtu rešujejo manjše, krajevne vodnogospodarske probleme in tako razbremenjujejo upravni odbor, da se bo ta laže posvetil osrednjim problemom. Kot vse kaže, smo se doslej v skoroda vseh komunah izživljali v razpravah o tem, kdo razpolaga s sredstvi: ali komuna, ali pododbori, in čigav organ so pododbori: ali komunski ali vodne skupnosti... Družbeni plan je vodilo za razvoj gospodarstva v komuni, zato je brez pomena, čigav organ

je pododbor, zelo pomembno pa je to, kako pododbor zagotavlja izpolnitev nalog družbenega plana na področju vodnega gospodarstva. M. J.

Pozdravi iz Virovitice

Prijetno praznovanje prvega maja želijo vsem bralcem Dolenjskega lista, vsemu delovnemu ljudstvu naših krajev, posebno pa domačim in prebivalstvu trebanjske občine: Rudi Jevnikar, Franc Kosten, Janez Pate, Franc Volk, Jože Blatnik, Ivan Polovič, Anton Novak in Anton Strajnar, vojaki iz Virovitice.

Izredni občni zbor Okrajne trgovinske zbornice bo v soboto

28. aprila bo v Novem mestu izredni občni zbor Okrajne trgovinske zbornice, na katerem bodo razen problemov finansiranja strokovnega šolstva za kadre v trgovini obravnavali tudi ostale pereče probleme trgovine. V ta namen je zbornica že sestavila obširno poročilo o delu trgovine v letu 1961, ki vsebuje tudi analize o poslovanju podjetij in celotne trgovine. Poročilo je poslala svojim članom, občinom in drugim

organom, prav tako pa ekonomskim entom in organom upravljanja v trgovini, da bi na ta način seznanila s problemi trgovine čim širši krog.

Na zboru pričakujejo živahno razpravo o bodočem razvoju trgovine, o pomanjkljivostih v blagovnem prometu, o odnosu proizvajalca do trgovskih podjetij na drobno, o oblikovanju cen in zlasti o ukrepih za stabilizacijo tržišča.

VINO, MALIGANI IN CENE

Zapis z obiska tržne inšpekcije po novomeških gostiščih, ki je odgovoril na vprašanje: kaj pijemo in za koliko pijemo

Akcija je bila zasnovana na hitro in na hitro opravljena. Več ekip je po kratkem »bojnem posvetu« obšlo domala vse gostinske lokale v Novem mestu.

»Dobro jutro!« Pogled na cenik (v čast našim gostincem naj poudarimo, da imajo prav vsi cenike na vidnem mestu) je povedal, ali upoštevajo predpis od marca 1962, ki določa, da mora cenik vsebovati poleg prodajne cene in vrste vina tudi njegovo alkoholno stopnjo.

»Prosimo za poskušnjo!« Natakarija (ponekod tudi natakari) je takoj nalila v šilca vzorce svojih vin. Najprej je nastopil inšpektorjev nos (tokrat dobesedno!) in ugotavljal, če vzorci ne vsebujejo primesi samorodnice. Nato drugo »povelje«:

»V dobro pomite pivske steklenice nam nalijte vzorce vin, ki ga točite!« Svinčnik je zaplesal po že pripravljene nalepki in zabeležil naziv gostišča, vina, alkoholno stopnjo in ceno. Nalepke s temi podatki smo nalepili na steklenice z vzorci. Inšpektor je medtem sestavil zapisnik. Še pečat in vrvice okoli zamaška.

»Koliko stane brizganec? Koliko kokta in oranžada? Koliko liter sodavice? Ali imate sadne sokove in po čem jih točite?« so bila naslednja in hkrati zaključna vprašanja.

Kaj smo nabrali in kaj ugotovili? Nabrali smo blizu 40 pivskih steklenic, napolnjenih z vzorci, in 20 tisočakov mandatnih kazni. In kaj smo ugotovili? Brizganec (2 dcl) točimo v Novem mestu po 40, 42, 45, 48, in 50 din, kokta in oranžado (nabavna cena je 25 din) točimo po 40, 45 in 50 din. sadne sokove (nabavna cena je od 36 do 45 din za stekleničko) točimo po 50 in 70 din (mnoga gostišča pa jih nimajo na zalogi), sodavico, ki velja gostince 35 din liter (uporabna količina 8 dcl) točimo po 50 do 88 din liter.

No, in na koncu še vina! V Novem mestu pijemo dokaj raznoliko »zbirko« vin. Spet moramo poudariti, da je kontrola (tržne inšpekcije je veljala eno noč dela!) pokazala, da so naši gostinci poštenj. Vsa vina so pri kontrolnem merjenju imela deklarirano alkoholno stopnjo. Cene pa so prav zares zelo »razgibane«... Za več ali manj enaka odprta vina z alkoholno stopnjo od 9 do 11,10 odst. se cene vrte od 300 do 380 din, vendar brez postrežnine. Ko smo v enem izmed gostišč, kjer na ceniku ni bila vpisana alkoholna stopnja, vprašali po vzrokih, smo dobili odgovor: »Na zbornici je merilni aparat pokvarjen, pri Zadrudniku smo že večkrat prosili za izmero, pa niso utegnili...« Vino je

bilo kupljeno pri zasebnem proizvajalcu. Zakaj prestopke? Mar ne bi bilo pametneje kupiti vino v kleti, kjer imajo že izmerjeno alkoholno stopnjo, in se tako izogniti nevarnostim? Pivec bi vedel, kaj pije, jeza in neprijeten občutek zaradi obiska inšpekcij-skih organov pa bi odpadli! Na žalost pa večina gostincev še vedno kupuje vino pri zasebnih proizvajalcih (največ v Vivodini) na že preživel barantaški način. Z neposrednim odkupom po cenah, ki so višje od tržnih (trdili so, da plačajo vinogradniku liter po 170 do 180 din brez datatev) ustvarjajo zmedo in otežkočajo delo odkupovalcem vinskih kleti ter škodujejo sebi in družbi, saj ostane zaradi tega marsikak dinar obveznih davščin neplačan.

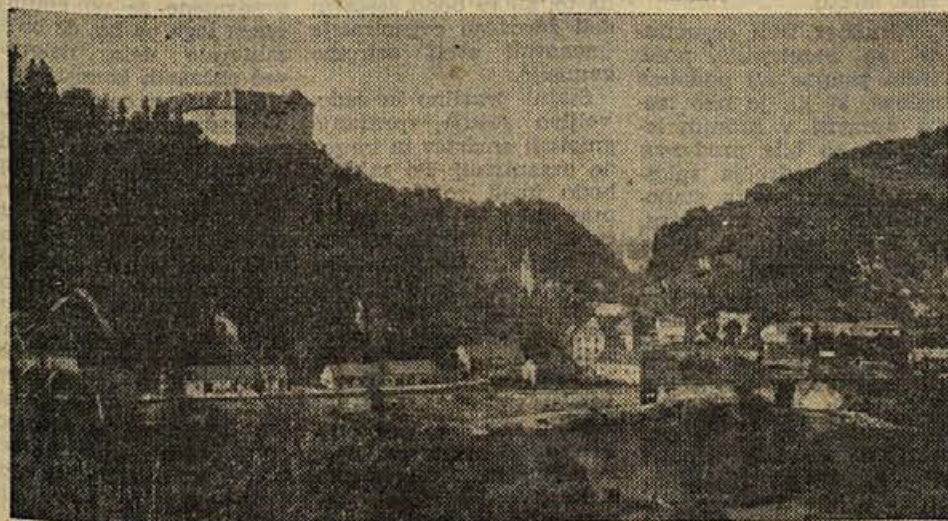
V zvezi s tem smo zaprosili za mišljenje predsednika Okrajne gostinske zbornice tov. Rudija Pintarja. Odgovoril je tako: »Mislim, da je v tem, ker v naših gostiščih ne točimo več vin s primesjo samorodnic, že precejšen napredek. Vesel sem, da je pregled to dokazal. Vsekakor se bomo morali resno lotiti še napak pri nakupu vin. Naši gostinski obrati še vse preradi kupujejo vina neposredno pri vinogradniku. Vinske kleti so pomembne gospodarske organizacije in imajo na zalogi dovolj dobrih, naravnih, domačih vin z izmerjeno alkoholno stopnjo, po cenah, ki so nižje kot pri vinogradnikih. Gre za pomembno nalogo, katere se moramo lotiti: za ureditev našega vinskega trga, ki je prav po zaslugi takšnih »neposrednih« nakupov še precej neurejen. Zgled pa naj dajo gostišča družbenega sektorja!«

Prav med našo »akcijo« pa smo v enem izmed gostišč naleteli na predstavnika Vinske kleti iz Metlike, ki je ponujal svoja vina. Izvedeli smo, da klet v Metliki, ki je znana po izbornem kletarstvu in zlahka domačih vinih, nudi gostinskim obratom metliško črnino z alkoholno stopnjo od 10,3 do 11 odst. po 160 din liter, metliško rdečo z alkoholno stopnjo od 10,2 do 11 odst. po 165 din in metliško belo z alkoholno stopnjo od 10,5 do 11,5 odst. po 150 din. V vseh naštetih cenah je vračunan prevoz do gostišča in davek na promet proizvodov. Cemu torej potovati v Vivodino na dogovor, plačevati vino po 170 ali 180 din liter in prevoz še posebej.

Presejo o tem prepuščamo tudi gostom, ki ga po napornem delu ali za boljše prebavo »zvrnejo« dva decia. Svoje mišljenje naj povedo pri točilni mizi, saj smo dinar že pričeli tehtati!

Kdaj drugič pa kaj več o oderuških cenah za brezalkoholne pijače!

SPOMENIK POD RAJHENBURŠKIM GRADOM

Krajevni odbor Zveze borcev v Brestanici je sklenil odkriti letos poleti pod rajhenburškim gradom spomenik izgnancem, internirancem in političnim zapornikom, ki so bili zaprti v tem gradu med drugo svetovno vojno. Vsa dela vodi poseben pripravljani odbor pod predstvom ljudskega poslanca Karla Šterbana. Pri republikanskem odboru Zveze borcev v Ljubljani pa bodo sestavili poseben širši odbor, kajti spomenik bo imel republiški pomen, prav tako pa tudi njegovo odkritje. Načrte za spomenik je izdelal po idejni zamisli ustvarjalca monumentalnega spomenika žrtvam fašističnega nasilja v Gradcu prof. inž. Borisa Kobeta domačin študent arhi-

tekture Lojze Fabjančič.

Glede na to, da menda ni slovenske občine, iz katere ne bi šel kdo skozi rajhenburško taborišče, je pripravljani odbor razposlal slovenskim občinom in podjetjem prošnjo, naj mu s svojimi prispevki pomagajo uresničiti veliko zamisel. Organizacijam Zveze borcev so poslali posebne bloke za pobiranje prispevkov, da bi tako spomenik pod rajhenburškim gradom res postavilo vse slovensko ljudstvo.

Odkritje spomenika, združeno z veliko kulturno prireditvijo, je predvideno za letošnji julij. Natančen datum odkritja še ni znan, več pa bomo o načrtih brestaniške Zveze borcev v kratkem še poročali.

Koristne pobude na področju socialnega zavarovanja

Prejšnji četrtek je bila v Novem mestu skupščina okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Udeležilo se je je nad polovico članov, prisostvovali pa so tudi predstavniki republiškega zavoda za socialno zavarovanje in zastopniki OLO. Bogata razprava o vseh poročilih je bila najboljše zagotovilo za to, da bomo lahko tudi na področju zdravstvenega in socialnega varstva v prihodnje govorili o večjem napredku. Glavna nit v razpravi pa je bilo prizadevanje, kako najti najhitrejšo pot do napredka.

Več poročil je obširno govorilo o dejavnosti OZSZ in njegovih podružnic, o nalogah, ki so bile opravljene med dvema skupščinama, o problemih, načrtih itd. Poročila so postregla iz zbranih podatki o dohodkih in izdatkih zavoda. Dohodki so bili manjši kot izdatki, zato je imel OZSZ v zadnjem poslovnem letu več kot sto milijonski primanjkljaj. To je razumljivo, če vemo, da je bilo okrajno povprečje dohodkov na enega zavarovanca 49.600 dinarjev, medtem ko so izdatki posameznika dosegli povprečje 54.600 dinarjev. Če bi podrobneje pregledali vse podatke, bi videli, da je nastala razlika zaradi tega, ker se je v enih občinah zbralo občutno manj dohodkov, kot so imele izdatkov, medtem ko v drugih komunah razlika ni bila preveč očitna. V razpravi so se člani spraševali, zakaj je prišlo do takega nesorazmerja.

Nujna je boljše organizacija zdravstvene službe!

Odgovorov na to vprašanje je več. Nedvomno gre do sredstva v izgubo tudi zato, ker nimajo dovolj sposobnega kadra. Izvidi in pregledi niso pravilni, ali so prepovršni. Nemačkrajt zavarovanec »boluje« takrat, ko niti najmanj ni bolan. Kolikšna škoda je s tem povzročena, si lahko predstavljamo. Na drugi strani ni malo primerov, ko vsi osupli ugotovljamo: »Posamezni zdravstveni delavci lovijo zaslužek s honorarnim delom!« Nekateri primeri to lahko potrdijo. To pa kaže, da stvari niso v redu, da so potrebne spremembe. Vse kriči po boljši organizaciji zdravstvene službe. Pot do zdravniške pomoči naj bi bila krajša. Ali je potrebno obiskati tri do štiri zdravnike,

preden prideš na določeno mesto? En zdravnik ti napiše napatnico, drugi te pregleda in napoti k tretjemu. Le čemu? Vsi pa računajo... Res je, da imajo zdravniki večjih tudi po 120 pacientov na dan in da si prizadevajo opraviti zadovoljiv izvid toda — ali je zadovoljen tisti, ki pomoč išče? Najbrž bi vsakdo odgovoril, da spričo sedanje organizacije v zdravstvu ne more biti zadovoljen. Manjka dobrih zdravnikov, zobozdravnikov, specialistov. Mnogi zavarovanci iščejo pomoč drugje, kajti prosta izbira zdravnika to dovoljuje. Vendar se sprašujemo, če je to pravilno, da tako odteka sredstva v druge okraje!

Če ugotovljamo, da so izdatki večji od dohodkov, ne moremo t.j. mimo dejstva, da je osebje podeželskih zdravstvenih postaj in domov drago. Tam pride na enega zdravnika tudi po pet in več raznih knjigovodij, računovodij, pisarniških moči in drugih zaposlenih. Ti ljudje, ki jih imamo samo zato, da so zasedena delovna mesta, bi bili v primeru, če bi določena postaja pripadla centru zdravstvenega doma kot samostojna enota, odveč, ker bi vsa pomožna dela lahko opravili ljudje iz takega centra. Ustanavljanje zdravstvenih centrov je v sedanjem obdobju, ko teče bitka za sredstva in hitro ter dobro zdravniško pomoč

Čestitka iz Beograda

Mirnopečani, ki so pri vojaki v Beogradu, čestitajo za 1. maj vsem delovnim ljudem in bralcem Dolenjskega lista, hkrati pa pozdravljajo starše, brate, sestre, znance in sorodnike ter fante in dekleta: Janez Gašperič s Podboršta, Jože Hvastar iz Poljan, Anton Vodopivec iz Biške vasi in Tanton Gašparac z Gradišča.

zavarovancem, nujna naloga.

V sedanjem obdobju reševanja vprašanj socialnega zavarovanja in zdravstva pride vrsta nalog tudi na podjetja. Le-ta bi morala v skladu z načeli socialnega zavarovanja pravilno razumeti prizadevanje ob skrbi za človeka. Dogaja pa se, da v sto in večlanskem kolektivu ne morejo najti primernega delovnega mesta za delavca, ki je izčrpal moči za težja dela, do upokojitve pa mu manjka le še nekaj mesecev. Nič čudnega ni, če mnogi zahtevajo prezgodnjo upokojitve, čeprav vedo, da bodo dobili manjšo pokojnino.

Vsak dan manjka 1300 delavcev

Obolenja, poklicne bolezni, poškodbe in druge podobne reči so glavni vzrok temu, da boluje v podjetjih po okraju vsak dan okrog 1300 delavcev. To je isto kakor če bi zaprl tri večja podjetja! Kakšna gospodarska škoda nastane, menda ni potrebno utemeljevati. V gospodarskem letu 1961 smo tako izgubili okrog 30.000 delovnih dni več kot 1960, kar je povzročilo izpad v narodnem dohodku za 70 milijonov dinarjev! Ali so torej razprave o podobnih problemih res odveč, kot je velikokrat slišati? V prihodnje bo treba tudi v gospodarskih organizacijah

pooprstiti ukrepe, vse pa naj bi od časa do časa nadzirali inšpektorji. Bitka za dinar je težka, zato varčujemo in preprečujemo škodo!

V tako kratkem poročilu ni mogoče zajeti vseh vprašanj, ki jih na četrtkovem zasedanju v razpravi načela skupščina OZSZ. Razprava je bila izredno pestra, bogata in dolga. Članji so si resnično prizadevali, da bi obdelali tako vprašanje rehabilitacije invalidnih zavarovancev kakor tudi pravilnike o delitvi osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev (menili so, da so pravilniki ponesrečena kopija iz drugih okrajev); razprava pa ni mogla tudi mimo prepočasnega postopka oblastnih organov pri izmenjavi zdravnikov, ki ne zadovoljijo (primer: Mokronog). Potemtakem je skupščina res temeljito opravila svojo nalogo v vseh pogledih ter lahko pričakujemo, da bo socialno zavarovanje dobilo v sodobnem družbenem razvoju res tisto mesto, ki mu gre. To mesto mu bodo še bolj določili tudi zvezni in republiški zakoni, ki se veljajo, oziroma jih pripravljajo prav v tem času.

Na koncu so sprejeli tudi načrti finančnega poslovanja skladov pri OZSZ in potrdili zaključni račun preteklega poslovnega obdobja. V maju bodo po vsem okraju zbori zavarovancev, ki bodo temeljito razpravljali o vprašanih nove zakonodaje v zdravstvu in socialnem zavarovanju ter o problemih, ki zadevajo boljše ureditev zdravstvene službe povsod tam, kjer imajo ambulante, zdravstvene postaje in domove.

JUTRI BO USTANOVNA SKUPŠČINA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV OKRAJA NOVO MESTO

Združitev enakopravnih organizacij

Na ustanovnem kongresu Zveze združenj borcev, ki je bil 1. in 2. julija lani, je bilo obrazloženo nadaljnje delo organizacij ZB, ZVVI in ZROP, ki so se v okrajih, republikah in federaciji združile v enotno organizacijo, medtem ko bodo v občinah te organizacije delale kot doslej. Imele bodo svoja vodstva in osnovne organizacije.

Da bi tudi v našem okraju izpolnili naloge in sklepe, ki jih je sprejel

kongres, so pred nedavnim sklicali sestanek vseh treh organizacij. Na njem so izvolili pripravljaln odbor. Ta je pripravil gradivo za ustanovno skupščino Zveze združenj borcev NOV novomeškega okraja, ki bo jutri ob 8.30 v sindikalni dvorani v Novem mestu.

Združitev treh organizacij so narekemale predvsem skupne ali podobne naloge, ki jih je bilo treba opraviti v zadnjih letih. To so bile predvsem naloge s področja splošnega izobraževanja, stanovaljskih zadev, zdravstva, na drugi strani pa se je vsaka organizacija zavzemala tudi za to, da po svoji strani odlikuje člane, da ohranja tradicije NOB itd. Taka vprašanja so reševale komisije pri vseh treh organizacijah. Zgodilo se je, da so isti problem reševale vse tri komisije, da pa delo kljub temu ni bilo dovolj uspešno. Prav tako so bili isti ljudje v odborih dveh ali vseh treh organizacij. Vsekakor se bomo z združitvijo izognili dvojnemu ali celo trojnemu delu, enotna pa bo tudi članarina. V prihodnje bo vsaka organizacija v sklopu Zveze združenj gojila samostojno le posebne dejavnosti.

Osnovne dejavnosti bomo morali še vedno jačati, tako v občini kot v osnovnih organizacijah. Nedvomno bo delo najbolj živo tam, kjer člani živijo. V združenih organizacijah bo prav zaradi tega

Vablivo za fante, pa tudi za dekleta

Fante in dekleta, če se ne morete odločiti, kateri poklic bi si izbrali, si preberite plakate in liste, kjer je objavljen natečaj za sprejem v vojaške akademije in njim enakovredne vojaške šole. Personalna uprava DSNO je letos z njimi že drugič (o razpisu v podoficirske in druge šole smo že pisali) obvestila vse fante, ki imajo veselje do vojaškega poklica, in tudi dekleta, ki se lahko vpišejo v ustrezne vojaške šole.

V šolskem letu 1962/63 bodo gojence sprejemale naslednje vojne šole: splošne vojne akademije, letalske, letalske tehniške, vojne pomorske, mornariške tehniške, vojne tehniške, vojne tehniške akademije tehnične službe za zvezo, intendantske in sanitetne vojne akademije. Razen tega se bodo dekleta lahko vpisala v višje vojaške šole za medicinske laborante in se izsolala za medicinske sestre na ustreznih višjih vojaških šolah. Pouk v vseh akademijah in višjih šolah se prične 1. oktobra letos.

Za vpis na vsako vojno akademijo in višjo šolo so potrebni splošni in posebni pogoji kandidatov. Na splošno morajo biti vsi kandidati zdravi in sposobni za aktivno službo v JLA, zadnji dve leti ne smejo biti sodnijsko kaznovani, v času vpisa pa ne v sodnijski preiskavi, imeti morajo popolne državljanske pravice in ne smejo biti poročeni.

V vsako vojno akademijo so more vpisati le kandidati s predpisano srednjo izobrazbo. V vse akademije in šole razen v šolo za medicinske laborante se lahko vpišejo gimnazijci, medtem ko se za strokovne vojaške akademije zahteva predvsem srednja strokovna izobrazba (TSS, STS, srednja pomorska šola, srednja ekonomska šola itd.). Zato se natečaja lahko udeležijo le kandidati, ki so končali ustrezno srednjo šolo s praktičnim poukom, nikakor pa ne učenci iz gospodarstva in drugih šol s praktičnim poukom, ki niso navedene v razpisu.

Kandidati za vojne akademije morajo biti rojeni 1941, izjemoma tudi 1942, kakor je navedeno v razpisu. V sanitetno šolo za aktivne oficirje se bodo lahko vpisali samo fantje, rojeni 1944 ali pozneje. V šole za medicinske sestre in medicinske laborante se lahko vpišejo le dekleta, rojena pa morajo biti v prvem primeru 1942 ali pozneje, v drugem primeru pa 1940 ali tudi pozneje.

Solanje traja od dveh do štirih let. Gojenci vojnih akademij in sanitetne šole za aktivne oficirje bodo dobili po končanem šolanju čin podporočnika, dekleta v vojaških šolah pa bodo vojni uslužbenci VII. razreda. Vsi gojenci morajo ostati v aktivni službi najmanj deset let.

Podrobna navodila glede natečaja dobijo kandidati pri odesku za narodno obrambo OBLO, kjer bodo vložili tudi prošnje in potrebne dokumente. V spodbudo vsem naj na koncu povemo, da se je za vojaške podoficirske šole in pripravljalne šole prijavilo že okrog 20 kandidatov iz okraja, kar še enkrat potrjuje, da je vojaški poklic res vablivo.

Razen učenja in vaj imajo gojenci vojaških akademij in šol JLA tudi dovolj časa za oddih in zabavo. Trikrat na teden — vsak četrtek, soboto in nedeljo — imajo na voljo popolnanske in večerne ure, da jih izrabijo po lastni volji bodisi v mestu ali v družabnih prostorih akademije, kjer so gostitelji fantom in dekletom iz drugih šol in akademij. Gojenci imajo tudi svoj zabavni orkester, ki igra na plesih v klubu akademije

TAPETNIŠTVO IN DEKORATERSTVO — NOVO MESTO

Partizanska 13

izdeluje vsa v tapetniško stroko spadajoča dela kvalitetno in po konkurenčnih cenah! Lastna trgovina na Glavnem trgu št. 1.

Poslovnim prijateljem, svojim strankam in vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj!

Za drugačen ključ prispevkov v sklad za visoko šolstvo

Ozemlje današnjega novomeškega okraja je imelo leta 1953 161.546 prebivalcev. Pri povprečnem prirastku 0,7 odst. na leto bi leta 1961 moralo biti na istem ozemlju 170.596 prebivalcev. Popis prebivalstva aprila 1961 pa izkazuje le 156.255 ljudi; razlika znaša kar 14.341 oseb.

Izseljevanje z ozemlja novomeškega okraja je v obdobju 1953-1961 zajelo večji obseg kot kdajkoli prej. Izseljevala se je predvsem delovna sila v starosti 18-24 let, kar dokazuje ugotovljeni nizki odstotek prebivalstva v tej starosti pri popisu aprila 1961. Ta odstotek znaša v novomeškem okraju 10,9, medtem ko znaša povpreček v Sloveniji 11,3 odst., v občinah, kamor se je izseljevala delovna sila, pa še mnogo več (Kranj 12,8 odst., Jesenice 12,7 odst., Ljubljana-Bežigrad 13,8 odst. itd.).

Občine, ki izgubljajo delovno silo, izgubljajo z njo tudi dohodek za negospodarske ustanove, kot so n. pr. šole. Te so namreč odvisne od sklada, ki se zbira iz donatkov v občini zaposlenih, tam stalno bivaajočih ljudi. Če računamo, da znašajo stroški osemletnega šolanja za enega otroka povprečno 250.000 dinarjev, potem so občine novomeškega okraja v zadnjih osmih letih za šolanje 14.000 ljudi, ki so se po končanem šolanju izselili iz okraja, izdale tri in pol milijarde dinarjev, ne da bi od tega imele neposredne koristi. Darovale so jih neprosto-voljno krajem, kamor se je delovna sila izselila.

Veliko nesorazmerje med številom šoloobveznih otrok in številom prebivalcev, za posameznih v proizvodnji in javnih službah, kaže za posamezne okraje sledeča tabela:

OLO:	V % prebivalstva	Na enega šoloobveznega	Razmerje v %
Novo mesto	16,5	20,7	1,25
Celje	16,0	28,8	1,80
Gorica	15,8	24,5	1,57
Koper	15,9	29,0	1,82
Kranj	15,3	38,7	2,53
Ljubljana	15,1	37,8	2,50
Maribor	17,0	27,3	1,61
Murska Sobota	17,9	14,1	0,78

Iz tabele je razvidno, da pride v okrajih Kranj in Ljubljana na enega šoloobveznega otroka še enkrat toliko zaposlenih kot v Novem mestu. Še na slabšem kot novomeški okraj je okraj Murska Sobota, kjer pridejo na 4 šoloobvezne otroke komaj 3 zaposleni.

Se večja razlika bi se pokazala, če bi upoštevali povprečne dohodeke zaposlenih v posameznih okrajih. Mirno lahko trdimo, da priteka v

sklade za šolstvo občin Kranj, Jesenice, Ljubljana-Bežigrad in Center več kot 100 odst. več sredstev na enega šoloobveznega otroka kot v občinah novomeškega okraja in 200 odst. več kot v občinah okraja Murska Sobota.

Iz navedenih podatkov je razumljivo, zakaj imajo gospodarsko manj razvite občine velike težave s financiranjem šolstva. Ko so z decentralizacijo občine prevzele vzdrževanje osnovnega in srednjega šolstva, bi morale imeti zagotovljene tudi finančne možnosti za to. Gornji podatki dokazujejo, da so dohodki skladov za šol-

stvo v posameznih občinah zelo različni. Pri odvajanju prispevka za visoko šolstvo pa se vse občine izenčujejo in morajo vse odvajati po 40 odst. prispevkov iz plačnega fonda za sklad visokega šolstva. Tak kriterij je krivičen. Pravilno bi bilo, da bi določili prispevek za visoke šole na podlagi razmerja med številom zaposlenih in številom šoloobvezne mladine.

Ce se nič ne upošteva dejstvo, da se je delovna sila, ki doteka v gospodarsko razvite občine, šolala na račun matičnih občin, potem je neumestno tudi očitek, da bi po gornjem predlogu vzurze-

vanje visokega šolstva odpadlo pretežno na gospodarsko razvite občine. Na podlagi točne analize dohodkov skladov za šolstvo v posameznih občinah ne bo težko najti pravih ključev za odvajanje prispevkov v sklad za visoko šolstvo. Enoten kriterij 40 odst. kaže po dokazanih dejstvih prehude poteze administrativnega ukrepanja in premalo socialističnega humanizma.

Marijan Dobovšek

OPOMBA: gornji statistični podatki so izračunani na podlagi podatkov popisa prebivalstva 31. 3. 1961 in 1. 1953.

Načrti kmetijskih strojnikov

Pomladno delo kliče na polja tudi naše kmetijske strojnike in traktoriste, ki bodo svoje zimsko delo in znanje, ki so si ga v tem času pridobili, praktično izvajali. Na zadnji seji komisije za kmetijsko tehnično dejavnost pri OOLT je bilo sklenjeno, da bodo v vseh občinah v najkrajšem času ustanovili samostojna društva kmet. strojnikov, ki bodo v okviru obč. odborov LT pomagali pri vzgoji mladih kadrov s seminarji in predavanji. Izvedli bodo tudi tekmovanja v vožnji ter oranju s traktorji, da si zagotovijo ekipe za okrajno traktorstvo, razen tega pa bodo vsi člani s pomočjo AMD spoznavali prometne znake.

Na prireditvah za občinske praznike bodo sodelo-

vali tudi strojniki, v Trebnjem pa bodo ob priliki občinskega traktorskega tekmovanja izvedli tudi demonstracije s kmetijskimi stroji, organizirali filmske predstave, za zaključek pa zabavo. To bo hkrati dan Ljudske tehnike v trebanjski občini.

V Sevnici kmetijski strojniki dobro sodelujejo z AMD in fotoklubom in se tako izpopolnjujejo. Komisija je tudi svetovala čim boljše povezanost s kme-

tijskimi zadrugami, kmetijskimi posestvi, predvsem pa je treba skrbeti za nadaljnjo izobrazbo traktoristov. Pozabiti pa ne smemo tudi na pionirje in mladince. Na tej seji so izpopolnili tudi pravila društva, ki jih bodo posa-

-mtr.

Uspeki sposobnih gospodarjev

Uspešno gospodarjenje KZ v Žužemberku v lanskem letu — Odločitev kolektiva in organov upravljanja: eno tretjino čistega dohodka za sklade in dve tretjini za osebne dohodke delavcev in uslužbencev

Na zasedanju zadržnega sveta kmetijske zadruge v Žužemberku so bila potrjena poročila upravnega odbora o lanskem poslovanju zadruge, nato pa so člani odobrili zaključni račun za preteklo poslovno leto ter sprejeli prizvodni in finančni plan za 1962 kakor tudi akcijski program za vse dejavnosti, ki jih bo zadruga opravila letos.

V poročilih in razpravi je bilo povedano, da je lani zadruga postavila temelje za razvoj kmetijskega obrata na Dvoru in že začela z lastno živinorejsko proiz-

vodnjo. V rastlinski proizvodnji je zadruga v preteklem letu na 434 ha dosegla vrednost nad 36 milijonov dinarjev, v pogodbenem pitanju prašičev pa so uveljavili za 3,54 milijona dinarjev premij. Gozdarska ekonomska enota je v tem času uredila drevesnico s površino 1 ha 35 arov ter sekala les s svojimi ljudmi. V zadržne dejavnosti je zadruga investirala nad 16 milijonov dinarjev, od tega 12 milijonov lastnih sredstev. Čisti dohodek zadruge pa je znašal po kritju iz-

rednega prispevka 31 milijonov dinarjev.

Po pravilniku o delitvi čistega in osebne dohodka bi lahko kolektiv odmeril za osebne dohodke nad 63 odstotkov čistega dohodka, vendar se je temu kolektiv odpovedal in okrog milijon sto tisoč dinarjev namenil za sklade. Razen tega so za sklade še odvedli celotno razliko od premij.

Sprejeti proizvodni finančni plan za leto 1962 postavlja pred kolektiv in zadržne pomembne naloge za razvoj zadruge, predvsem pa krepitev lastnega kmetijskega obrata, zadržnega sodelovanja in izboljšanje vsebine pogodb v zadržni proizvodnji. Na zasedanju so sprejeli še druge koristne sklepe glede razvoja gospodarstva.

M. S.

ZDRUŽITEV MIZARSKIH PODJETIJ

Na predlog delavskih svetov mizarskega podjetja »Lipa« iz Prekope in Splošnega mizarstva iz Vidma-Krškega za združitev sta oba zbora občinskega ljudskega odbora na zadnji seji sklep potrdila. Sedež Splošnega mizarstva je v Vidmu-Krškem.

Iz Kostanjevice nam pišejo

Zadnje predavanje v okviru ljudske univerze je imel zdravnik S. Senovega: »Čuvajmo zdravje oči!« Obisk potrjuje, da se ljudje zelo zanimajo za takšna predavanja.

Predavanje je bilo razdeljeno po razvojnih starostnih dobah: od novorojenčka do starejših ljudi. Izvajanjem so dobro sledili tudi otroci, zato upamo, da se bo zmanjšalo število tistih, ki se radi igrajo s fračami in loki. — Kostanjevičani želijo v prihodnji sezoni še več zdravstvenih predavanj.

x x x

10. aprila je po dvanajstih urah iz Šentjerneja pripeljal

Obiskal jih je predsednik ObLO

Se dva meseca počka in mladinci 8. razreda bodo zapustili šolo in se vpisali na srednje šole ali ostali doma ali pa stopili v poklic. V ta namen so osmošolci osnovne šole v Metliki povabili predsednika občinskega ljudskega odbora tov. Franca Vrvišarja, da jim pove nekaj o razvoju komunne, njenem gospodarstvu, kmetijstvu in prosveti. Mnogo novega so slišali o svojem kraju in čas, ki je bil za to namenjen, je bil temeljito izkoriščen. Naši mladi državljani so dobili osnovne vpogled v delo in razvoj svojega kraja.

Srečanje dolomitskih borcev

3. junija bo v Dolomitih srečanje ob 20-letnici ustanovitve Dolomitskega odreda. Na večer pred ustanovitvijo odreda bo tudi zbor Dolomitskega odreda. Tovariško srečanje bo prirejeno za vse borce Dolomitskega odreda.

Vse borce prosimo, da takoj pošljejo svoje naslove na ObLO Zveze borcev Vič-Rudnik, Trg mladinskih delovnih brigad 7. V dopisu naj navedejo datum vstopa v odred in ednico, v kateri so sodelovali.

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA PROSLAVO USTANOVITVE DOLOMITSKEGA ODREDA

V Šentjerneju so volili

17. aprila so bile v Šentjernejskih »Uporih« volitve v nov delavski svet. V obratni delavski svet so izvolili 17 ljudi, za člane centralnega delavskega sveta pa 8 kandidatov. Hkrati so bili izvoljeni trije kandidati za skupščino podjetja »Iskra«.

Prav gotovo je pohvalno, da so v delavski svet izvolili tudi pet mladincev. Pripombe starejših članov, da »otroci niso za delavski svet«, so vse prej kot na mestu in utemeljene. V obratu je nad 70 mladincev, najmanj 10 mladih ljudi pa je tudi na odgovornih mestih.

Naloge novega delavske-

ga sveta so velike. Predvsem bo moral vzeti vajeti v roke takrat, ko bodo obnavljali obratne prostore. Nič manjša ne bo smela biti skrb za proizvodnjo, ki bo potem nedvomno naraščala mnogo hitreje, kot je do zdaj.

Tudi v mizarskem podjetju »Podgorje« so volitve že opravili, 28. aprila pa bodo volili še na kmetijskem posestvu.

K. T.

Idejnovzgojni seminar

Komisija za idejnovzgojno delo pri okrajnem komiteju LMS v Novem mestu pripravila dvodnevni seminar. Na seminarju, ki bo 5. in 6. maja, bodo obravnavali več oblik mladinskega dela: proizvodne konference, klube mladih proizvajalcev, klube mladih kmetijskih proizvajalcev, razpravljali pa bodo tudi o uveljavljanju mladih v organih upravljanja in samoupravljanja. Pregledali in analizirali bodo tudi druge oblike mladinskega dela, zlasti mladinske politične šole, mladinske ure, krožke itd. Seminar bo odgovoril še na vrsto vprašanih družbenega razvoja, saj bo posebno predavanje posvečeno obravnavanju komunističnih statutov, krajevni skupnosti in nove ustave. Kaže, da bodo prav te stvari res temeljito preštudirane, preden bodo dokončno uveljavljene.

Iz »UPOROV« na letovanje

Skrb za delovnega človeka, zlasti za njegovo zdravje, mora biti poglavita naloga sindikalnih podružnic. V šentjernejskih »Uporih« je tako Odbor za počitniška letovanja ima že polne roke dela, da bi lahko čimveč ljudi preživelo v »Iskrinih« počitniških domovih. Prvi ponudniki so že plačali zneske. Najdražji dnevni penzion znaša do 600 dinarjev na osebo. Domete za oddih ima podjetje »Iskra« v Poreču. Makarski, Trenti in na Dolgem otoku. Tudi za različne okuse in raznovrstne želje je potemtakem dobro poskrbljeno.

K. T.

OBJAVE — RAZPISI

Vsem lastnikom psov-čuvajev na območju ObLO Novo mesto

Vse lastnike psov-čuvajev seznanjamo s 33. členom Zakona o lovu (Uradni list LRS št. 26/54), ki se glasi:

»Lovski čuvaj, pa tudi član lovske družine sme ubiti psa ali mačko, ki se igrata po lovišču, če sta oddaljena več kakor 200 metrov od hiš oziroma naseja ali če sta oddaljena več kakor 50 metrov od gospodarja. Če pa zasači psa ali mačko pri preganjanju ali uničevanju divjadi ali jajc, ju sme ubiti v vsakem primeru. To ne velja za lovškega psa, ki pri lovu ali solanju pride čez mejo lovišča.«

Lastnik psa čuvaja odgovarja za navedene primere kazensko in materialno za povzročeno škodo, ki je nastala splošnemu ljudskemu premoženju, ker je divjad po členu 2. Zakona o lovu splošno ljudsko premoženje.

Ugotovljeno je, da povzročajo nezavarovani in klataci se psi čuvaji veliko škodo na divjadi in pernatih divjadi, posebno v času, ko se živali kote, zato ne puščajte psov v nobenem primeru med nezavarovane.

Protiv lastnikom psov, ki predpisov ne bodo upoštevali, bodo lovski čuvaji in lovci v bodoče postopali po zakonitih predpisih.

Lovska družina Novo mesto

Razpis Krojaškega podjetja Trebnje

Krojaško podjetje Trebnje želi zaposliti dva kvalificirana krojača za boljša dela. Plača po pravilniku osebnih dohodkov. Naloga službe takoj.

VSEM KOMITENTOM, KAKOR TUDI PIONIRJEM VLAGATELJEM PRISRČNO ČESTITAMO ZA DELAVSKI PRAZNIK IN SE PRIPOROČAMO TUDI VNAPREJ!

KOMUNALNA BANKA NOVO MESTO

POZDRAV VSEM KOLEKTIVOM NASE STROKE, KATERIM ŽELIMO NOVIH USPEHOV V SOCIALISTIČNI GRADITVI!

Čateške Toplice - pomemben turistični center

Za razvoj turizma na Dolenjskem je pomenila izgradnja avtomobilne ceste mejnik novega obdobja. Čeprav ima Dolenjska veliko naravnih lepot in kulturnozgodovinskih znamenitosti, je bila malo obiskana. Za razvoj turizma na tem področju predstavljajo termalni vrelci edinstvene pogoje. Do sedaj so bile Čateške Toplice le sezonsko zdravilišče, vendar so se kljub temu razvile v močan turistični center. K temu je pripomogla okolica, ki nudi mnogo razvedrila.

Občinski ljudski odbor Brežice predvideva nov hotel pri brežiškem mostu, povečanje restavracije na Griču pri bencinski črpalki, restavracijo na gradu Mokrice, novo

BREŽIŠKE VESTI

kavarno v Brežicah in nove turistične objekte v Čateških Toplicah. Kot investitor namerava občinski ljudski odbor že v letošnjem letu pričeti z gradnjo turističnih objektov. Zazidalni načrt pred-

videva 4 faze gradnje. Letos bodo pričeli graditi turistično restavracijo s ploščadjo in letno kopališče s čistilnimi napravami. Nova turistična restavracija je projektirana za 1750 sedežev v letni sezoni in 550 sedežev v pokritem prostoru.

Letno kopališče predstavlja skupino več bazenov. Poleg olimpijskega plavalnega bazena s skakalnicami bodo zgradili še bazen za neplavalce v velikosti 27 x 20 metrov. Za otroke bo več bazenčkov v stopničastem sistemu, tako da se bo voda prelivala iz enega v drugega. Vzporedno s tem je predvidena gradnja ostalih naprav

v letnem kopališču (garderobe za 1400 oseb s pripadajočimi sanitarijami, filtrom za regulacijo vode in upravnimi prostori).

V drugi fazi je predvidena izgradnja zdraviliškega hotela in hidroterapevtskega objekta, v tretji fazi pa bodo gradili turistični hotel in razdelilni transformator. V zaključni fazi bodo prišli na vrsto gospodarski objekti, toplarna in ostali prostori.

Zdravilišče ima ugodno lego, vabljivo okolico, termalne vrelce; prav zaradi tega je možno turistični promet na tem področju zelo povečati, saj je Zagreb s svojimi 500 tisoč prebivalci izredno pomembno zaledje. Prav tako bodo ustvarili pogoje za razvijanje inozemskega turizma. Tako bodo investicije pomenile tudi veliko povečanje deviznega prometa.

Surovinska baza letovišča je zagotovljena. Termalna voda je v neposredni bližini turističnih objektov, prehranbene artikle in pijače pa je možno nabaviti v Brežicah.

Vse to bo pripomoglo k razvoju turizma v občini Brežice in predstavlja najboljši realno ekonomsko postavko v gospodarstvu brežiške občine.

Tml

Za 1. maj čestita

tudi vojak Anton Groblar, ki služi vojaški rok v Kremenici, hkrati pa se spominja svojih domačih, bratov in sestri, znanec in znanek in jih prav lepo pozdravlja.

Če je očka »bolan« ...

Zgodilo se je v Cerkljah ob Krki...

Po toliko deževnih dneh je neko dopoldne v marcu le posijalo sonce in kmetje so prijeli za delo. Treba je bilo hiteti: na polju, v vinogradih, pa tudi drugod, kjer ni važno ali sije sonce: v podjetjih.

Delovodja kritično pregleduje seznam manjkajočih in se končno odloči za kontrolo na domu. V enem izmed teh mu žena vljudo pove, da je mož v ambulanti na pregledu. V ambulanti pa so povedali, da ga pri njih ni, ker se mora tu bolnik javiti šele drugi dan bolezn.

Na dvorišču se je igrala 5-letna hčerka našega »bolnika«. Zvedavo je gledala tujega strica, ki je med drugim vprašal tudi, če je očka doma.

»Ni ga, danes dela v sosedovem vinogradu« je povedal otrok. Delovodja pa je razmišljal, kako bodo izvršili plan in dosegli dovolj dohodkov... Takih bolnikov je več.

Kolektiv je odločil, da takih ljudi v svoji sredi ne bo imel. Ali bodo ti zdaj, ko bodo imeli več časa za delo v vinogradih, bolj zadovoljni?

Prapor bo vez v sodelovanju

Združenje šoferjev in avtomehaničev v Brežicah namerava za svoj praznik 13. julij razviti svoj prapor. Zamisel je dobra, ker bodo k zbiranju sredstev pritegnili vse gospodarske organizacije in ustanove ter mnoge šoferje amaterje. Pričakujejo, da bodo v tej akciji naleteli na razumevanje, saj ima skoraj vsaka organizacija svojega šoferja ali avtomehaničarja, ki je član združenja.

Organizacija, ki bo za prapor prispevala 15.000 din, bo imela na njem svoj trak, zlati žebelček bodo imeli tisti, ki bodo poklonili 5000 din, srebrnega pa tisti z 2000 dinarji.

Članj združenja upajo, da bodo pri tej akciji našli razumevanje.

- ek

Pozdravi za 1. maj

Naša fanta, Ciril Poljane in Martin Androjna, ki sta pri vojakih v Kumano- vu, čestitata vsem delovnim ljudem, znanecem in prijateljem, domačim pa lepo pozdravljata.

Sindikatu mesto, ki mu pripada!

Letošnji občni zbor občinskega sindikalnega sveta Brežice je potekal v času priprav na volitve novih delavskih svetov in priprav na praznovanje prvega maja. Zivahna razprava na zboru je dokazala, da je uspel, čeprav ne moremo trditi, da je bilo delo sveta v preteklem delu najbolj uspešno, saj je preživel več kadrovskih izprememb med poklicnimi uslužbenci. Zato stiki sveta s sindikalnimi podružnicami niso bili najboljši, le-te pa so delale več ali manj po lastnih pobudah.

V občini deluje 45 sindikalnih podružnic s 3500 člani, še vedno pa je okoli 600 zaposlenih, ki niso člani sindikata. Takih je precej v kolektivih gostinskih obratov »Pri gradu«, »Pri pošti«, v kolektivni pekarni in v kolektivih nekaterih drugih obrtnih obratov, največ nečlanov pa dela pri zasebnih obrtnikih. Novo občinsko sindikalno vodstvo bo moralo poskrbeti, da bodo tudi doslej nevlad-

njeni delavci našli pot v organizacijo.

V razpravi in poročilih so ugotovili, da je nekaj podružnic uspešno delovalo, še vedno pa je nekaj takšnih, ki so zgolj pobirale članarino in niso v kolektivno upravljale nobene družbene vloge. Ker je praksa pokazala, da je imel svet lani preveč komisij in da te niso zaživele tako, kot bi morale, so se odločili za združitve posameznih komisij. Delo komisij bo treba poživiti in z njimi nadomestiti delo posameznih sindikalnih funkcionarjev. Ko so razpravljali o delavskem samoupravljanju in o bližnjih volitvah, so ugotovili, da so organi DS marsikje še vedno pod prevelikim vplivom vodilnih uslužbencev. Kritično so ocenili tudi vprašanje delovne discipline in proizvodnosti dela ter politiko delitve osebnih dohodkov. Ugotovitev, da je v brežiški komuni lani storilnost porasla za 24 odst., osebni dohodki pa so se povečali kar za 35 odst.,

kaže, da bodo morali vsi delovni kolektivi posvečati veliko pažnje predvsem povečanju proizvodnje in poskrbeti, da bo delitev osebnih dohodkov neposredno odvisna od nje. Ko so razpravljali o higiensko-tehnični zaščiti dela, so sklenili, da se bodo resneje lotili odpravljanja vzrokov nesreč in obolenj, saj oboje povzroča kolektivom milijonsko škodo, narodni dohodek v konuni pa je bil lani zaradi tega za 100 milijonov manjši.

Novi občinski sindikalni svet — vodil ga bo predsednik tov. Albin Mlinar — bo lahko obsežni program, ki so ga sprejeli na občnem zboru, uresničil samo z resnim sodelovanjem vseh članov sveta in s pomočjo sindikalnih podružnic ter podjetij in družbenih organizacij.

-ek

Upravni odbor sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

RAZPIŠUJE
za podlagi 10., 43., 46. in 47. člena Zakona o finanstranju gradnje stanovanj (Ur. list FLR št. 47/50) in v skladu s pravili Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice in po sklepu, sprejetem na seji dne 18. aprila 1962.

II. NATEČAJ
za najetje posojila iz Sklada za zidanje stanovanjskih hiš za gradnjo novih ali za dovršitev, dozidavo oziroma za večja popravila stanovanjskih hiš.

1. Posojila bodo dobili naslednji interesi:
  1. Za gradnjo stanovanj gospodarskim organizacijam, zavodom ter ljudskemu odboru 65 milijonov dinarjev.
  2. za nove gradnje — individualnim graditeljem 14 milijonov dinarjev.
  3. za popravila stanovanjskih hiš — individualnim graditeljem 4,5 milijona dinarjev.
  4. za večja popravila stanovanjskih hiš — hišnim svetom 5,5 milijona dinarjev.
  5. za dopolnilna posojila zaradi podzračitve — individualnim graditeljem 1 milijona dinarjev.
  6. za ureditev in gradnjo komunalnih naprav, ki so z navedenimi gradnjami v neposredni zvezi, 10 milijonov dinarjev.
- Pogoji za najetje posojila so naslednji:
1. Vsak ponudnik mora prispeti h gradnji lastna sredstva v višini najmanj 25 odstotkov investicijske vrednosti objekta, oziroma predračunske vrednosti pri posojilih za popravila stanovanjskih hiš.
  2. Če prosilec želi vložiti kot lastna sredstva vrednost do sedaj izvršenih del na stanovanjski hiši, mora biti objekt zgrajen najmanj do tretje gradbene faze.
  3. Najvišja obrestna mera znaša 2 odstotka, najdaljši rok vračila 20 let za nove gradnje in dograditve ter 10 let za popravila stanovanjskih hiš.
  4. Vsak prosilec je ob vložitvi prošnje dolžan položiti varščino v višini 0,3 odstotka od zaprosenega posojila na depozitni račun Komunalne banke Brežice 606-12-70-630-647-9, najkasneje do 20. maja 1962. Odreček o vplačani varščini je treba priložiti ponudbi. Če prosilec ponudbo umakne, zapade varščina v korist sklada.

5. Posojilo se lahko uporabi samo za gradnjo stanovanj na območju občine Brežice.

6. Prosilec mora priložiti ponudbi vso predpisano dokumentacijo, ki jo objavi Komunalna banka Brežice. Ponudbo s predpisano dokumentacijo je treba vložiti pri Komunalni banki Brežice najpozneje do 20. maja 1962 v zapečateni kuverti ali omotu. Na kuvertu mora biti označeno »II. natečaj posojil SZSH — ObLO Brežice«.

7. Izid natečaja bo objavljen na oglasni deski ObLO Brežice in Komunalne banke Brežice, prosilci pa bodo obveščeni pisмено v roku 14 dni po izidu natečaja.

8. Prednost pri natečaju imajo člani ZB ter prosilci, ki nudijo najboljše pogoje glede lastne udeležbe, obrestne mere, rokov odplačevanja in roka dokončanja zgradbe.

Natečaja pod točko 2., 3. in 5. se lahko udeležijo osebe v delovnem razmerju, osebe, ki so predpisih o socialnem zavarovanju izenačene z osebami v delovnem razmerju, osebni in družinski upokoženci, delovni invalidi, ki uživajo pravice invalidskega zavarovanja, in osebe, ki uživajo pravice po predpisih o vojni in mirovni invalidih in po predpisih o udeležencih NOV.

S ponudniki, katerih porudbe bodo odobrene, bo upravni odbor Sklada sklenil posebno posojilno pogodbo.

Lastno 25-odstotno udeležbo, ki jo mora prispevati ponudnik, je treba položiti pred sklenitvijo kreditne pogodbe, najkasneje pa 30 dni po izidu natečaja na bančni račun, ki ga bo ponudnik prejel takoj po izidu natečaja. V primeru nepravočasnega pologa lastne udeležbe lahko postane odločba o odobritvi posojila neveljavna.

Ponudbo ra posebnem obrazcu z vso potrebno dokumentacijo je treba vložiti najpozneje do 20. maja 1962 na naslov Komunalne banke Brežice. Po tem datumu vloženi prošnji ne bomo upoštevali.

Obrazce in vsa polarsila glede dokumentacije, katero je potrebno priložiti ponudbi, določeni interesi pri Komunalni banki Brežice pri referatu za stanovanjske kredite.

Sklad za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

Se bomo na Vinici le zganili?

Viniški turizem močno vpije po takojšnji akciji, saj je sezona že pred durmi. Vse kaže, da bo najboljšo ustanoviti na Vinici turistično društvo. Pobuda za to je že bila dana, na zadnji seji krajevnega odbora pa so že izvolili tričlanski pripravljalni odbor. V dobrem mesecu odbor ni zaenkrat še nič ukrenil, čeprav bi bilo treba nujno sklicati ustanovni občni zbor in

razdeliti delo, saj nalog ne manjka. Pričakujemo, da bo domače turistično društvo lažje kot doslej črnomaljsko vodilo razvoj turizma na Vinici, še posebno pri urejanju zunanega videza naselja.

Uspelo prostovoljno delovno akcijo smo doživeli v

Občinsko prvenstvo v črnomlju

15. aprila je bilo v prostorih mladinskega kluba odigrano občinsko šahovsko prvenstvo pionirskih ekip občine Črnomelj. Igrale so štiri ekipe. Občinski prvak je postala ekipa Starega trga ob Kolpi.

Rezultati: 1. kolo: Črnomelj A — Stari trg 1:3; Semič — Črnomelj B 3:1; 2. kolo: Semič — Črnomelj A 1:3; Stari trg — Črnomelj B 4:0; 3. kolo: Črnomelj B : Črnomelj A 1:3; Stari trg : Semič 2:2. Vrstni red: 1. Stari trg 8 točk, 2. Črnomelj A 7, 3. Semič 6, 4. Črnomelj B 2 točk.

Pionirska ekipa bo sodelovala na okrajnem prvenstvu pionirskih ekip v Novem mestu.

Izbirni turnir v Starem trgu

8. aprila je bil v Starem trgu ob Kolpi odigran šahovski turnir za sestavo šolske ekipe. Igralo je 8 šahistov. Pet prvoplasiranih igralcev je sestavljalo ekipo, ki je igrala 15. IV. v Črnomlju na občinskem šahovskem prvenstvu pionirskih ekip.

Rezultati: 1. Vinko Kobe — 6 točk, 2. Peter Sterk — 5,5, 3. Alfonz Sterbenec — 4, 4. Jurij Kobe — 4, 5. Jurij Suster — 3, 6. Zdravko Kobe — 2, 7. Ivan Kapš — 1,5, 8. Vinko Perše 0 točk.

V torek, 17. aprila, je bilo v Iskrinem obratu »Kondenzatorji« v Semiču nadvse slovesno, saj so volili nove organe delavskega samoupravljanja, ki bodo vodili kolektiv dve leti. Pogledi delavcev so bili vedri in polni zadovoljstva, hkrati pa tudi trdnega upanja v skorajšnjo osamosvojitve obrata. Na sliki: pogled na volišče

nedeljo, 8. aprila, ko se je pri urejanju cestišča, ki pelje h gostišču »Kolpas«, zbralo kar 23 prostovoljev, ki so opravili 92 prostovoljnih delovnih ur in skopali 200 m cestišča. Viničani, posebno uslužbenci in učiteljstvo, so kot vse kaže pripravljani pomagati in sodelovati pri razvijanju turizma.

● Nesreče: 13. aprila so vaščani iz Perudine pri Vinici

0 mesnici pa vsi molčijo

Adlešiči so od Črnomlja oddaljeni 11 kilometrov. Imajo osemletko, pošto in obrat kmetijske zadruge. Marsikdo se vpraša, zakaj nima ta priljubljena belokranjska vas tudi mesnice? Adlešičani in okoliški prebivalci so se do nedavnega iz dneva v dan veselili, saj se je govorilo,

našli v bližnjem gozdu truplo pok. Danice Panijan iz Hrasta. Nekoliko duševno bolna pokojnica je po vsej verjetnosti zašla v gozdu in že 10. aprila zmrznila. — 4. aprila so Darnelčani našli v stanovanju mrtvega mlinarja Franca Zagarja iz Darnja. Med malico ga je zadela kap.

F. P.

Zobna ambulanta v Semiču bo kmalu urejena

Slabo letošnje vreme je precej zavrló tudi urejevanje prostora za semiško zobno ambulanto, vendar upamo, da bo maja ambulanta že odprta in s tem rešev vsaj eden izmed številnih semiških problemov. Še vedno pa bo ostalo nerešeno vprašanje gostinstva.

R. N.

Čestitka iz Skopja

Vsem delovnemu ljudstvu Dolenjske, posebno pa kolektivoma tovarnešivalnih strojev MIRNA in Tovarne celuloze v Vidmu-Krškem, toplo čestitata za delovni praznik 1. maj in jima želim še mnogo uspehov v jakej Srečko Kržižnik z Mirne in Frane Savnik iz Brežice.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

našli v bližnjem gozdu truplo pok. Danice Panijan iz Hrasta. Nekoliko duševno bolna pokojnica je po vsej verjetnosti zašla v gozdu in že 10. aprila zmrznila. — 4. aprila so Darnelčani našli v stanovanju mrtvega mlinarja Franca Zagarja iz Darnja. Med malico ga je zadela kap.

F. P.

KLAVNICA IN MESNICA ČRNOMELJ

SPREJME TAKOJ mesarja Z VISOKO KVALIFIKACIJO. PLACA PO DOGOVORU.

Uspešen zaključek osnovne šole za odrasle

Ze več let je pri osnovni šoli v Metliki osnovna šola za odrasle. Običajno sta bila dva oddelka, v letošnjem letu pa je bil samo za odrasle, ki niso končali osmega ali

sedmega razreda. Šola je obiskovalo čez 20 kandidatov, ki so v glavnem uspešno zaključili 6-mesečno šolanje. Nekateri med njimi so izdelali s prav dobrim uspehom

in lahko pričakujemo, da bo marsikateri od njih nadaljeval šolanje v srednjih strokovnih šolah ali drugje.

Kandidati šole za odrasle so pokazali veliko vztrajnost in voljo, da bi uspešno zaključili osnovno šolo, ker prav nobenemu ni bilo lahko hoditi po trikrat ali celo štirikrat v zadnjem času ob večerih v šolo, ker je bilo

precej od njih zaposlenih v tovarnah ali pa so glavna delovna sila doma na kmetiji. V šestih mesecih so pridobili mnogo znanja iz slovenskega jezika, spoznavanja družbe in prirode ter matematike.

Ob zaključku so tečajniki pripravili družabni večer, na katerem so dobili tudi spričevalo o uspešno dovršeni šoli.

Pomoč mladinskih delovnih brigad

Mladina novomeškega okraja bo poleg zvezne akcije sodelovala še pri lokalnih. Letos bo okrajni komite LMS organiziral tri brigade, ki bodo sodelovale pri obnovi gorjanske ceste, ki se je začela 1. aprila. Strokovnjaki cestnega podjetja so predvideli, da bo največ del v juliju in avgustu. Zato so se odločili, da bo prva mladinska delovna brigada začela delati že 20. junija, ostali dve pa bosta delali od 20. julija do

20. avgusta. Brigade bodo nastanjene v Metliki. Od teh treh brigad bo ena belokranjska, sestavljena bo iz mladincev in mladink obeh komun. Srednješolci in študenti, prijavljajte se v mladinske delovne brigade!

Predavanja na Suhorju

V okviru tedna tiska je na Suhorju in v Gradcu pisatelj prof. Dular predaval o kulturnem deležu Bele krajine.

Predavanje so spremljale slike del in piscev. Sodelovala sta tudi dva recitatorja, ki sta prebrala nekaj odlomkov iz sestavkov belokranjskih pisateljev.

Kratke z Bučke

Nedavni zbor volivcev na Bučki se je po krivdi nekaterih prenapetežev namesto v razpravo o družbenem planu občine sprergel v prepis posameznih kmetovalcev o davščinah in dajatvah. Nekateri kmetje, med njimi so bili celo odborniki krajevnega odbora, so s tem pokazali kaj čuden odnos do skupnosti. Poudariti moramo, da ne smemo in ne moremo iskati rešitve za plačilo družbenih dajatev v zniževanju obveznosti posameznika do družbe, ampak v povečevanju kmetijske proizvodnje in v presumerjanju v proizvajanje tega, kar je najbolj donosno!

Zadružni dom na Bučki, ki je lepo urejen, bo od slej upravljal in v njem skrbno gospodaril krajevni odbor kot organ vaške skupnosti. Tako so sklenili volivci na zadnjem zboru.

Za televizijske oddaje vlada na Bučki izredno zanimanje. Kar ganljivo je gledati stare očance in matere, ki prihajajo k televizijskemu oddajniku, da bi z njegovo pomočjo pogledali v tuj svet. Zanimanje ljudi za televizor in lep obisk na oddajah sta najboljše zadoščenje vsem, ki so kakorkoli pripomo-

gli k nakupu sprejemnika. Gasilsko društvo Bučka kot vsako leto tudi letos pripravlja slovesno proslavo 1. maja. P. I.

Za 1. maj v Šentjanžu

V Šentjanžu pripravljajo šolska mladina s sodelovanjem vseh organizacij v počastitev delavskega praznika pestro akademijo, ki bo v nedeljo, 29. aprila, ob 15. uri v prosvetni dvorani. Za 1. maj pa so organizirali izlete v bližnje in oddaljene izletniške točke. A. P.

Zakaj daljša učna doba?

17. aprila je bilo v Sevnici posvetovanje z vajenci. Razgovor se je nanašal predvsem na sodelovanje vajencev pri privatnikih in v industriji. V razpravi so nakazali več nepravilnosti. Tako dobivajo vajenci premajhne nagrade, čeprav je po uredbi določeno, koliko jim najmanj pripada. Mnogi vajenci prvega letnika pa nagrade sploh ne dobijo. Iz nepojasnjenih vzrokov

Krmeljske novice

Večerno politično šolo je z uspehom končalo 17. slušatelj. Ob zaključku so skupno z obiskovalci sevniske politične šole pripravili ekskurzijo v tovarno avtomobilov na Tezmem in na Pohorje.

Pretekli teden so bili v Krmelju izpiti za mopediste. 20 kandidatov je uspešno opravilo izpit, ostali pa bodo morali poskusiti znova.

Sahisti krmeljske »Svobode« so pretekli teden v drugem kolu tekmovanja za Tito pokal premagali ekipo iz Krškega s 3:1, v nedeljo pa so na Senovem klonili s 4:0. D. B.

METLIKA ZA PRVI MAJ!

Da bi praznovali 1. maj čim lepše, je posebna komisija za proslavo izdelala program, ki bo zajel določeno število dni.

V soboto, 28. aprila, bo ob 19.30 na Trgu svobode slavnostno zborovanje s programom. Sodelovala bo mestna godba na pihala, pevski zbor osnovne šole Metlika in recitatorji. Za uvod bo godba na pihala izvajala polurni koncert. V nedeljo bo občinsko šahovski prvenstvo za pionirje, mladince in člane (posamezno in ekipno). Kegljači iz delovnih kolektivov in ustanov bodo izvedli tekmovanje. Istega dne ob 9. uri dopolne bo Ljudska tehniška organizirala demonstracijsko vožnjo mopedov, motorjev, osebnih avtomobilov in ostalih motornih vozil po mestu.

V ponedeljek, na predvečer 1. maja, bo na Veselici kres. Na sam praznik bo godba po Metliki igrala budnico.

Poleg tega skupnega programa bodo vsi delovni kolektivi, osnovna šola in ustanove imeli svoj program, tako da bomo dali letošnjemu praznovanju slavnostno obeležje. Praznovanje bo trajalo štiri dni, v ta namen so delovni kolektivi že izkoristili nedeljo za delovni dan.

Prvi in drugi maj bodo naši delovni ljudje proslavili s številnimi izleti v naravo. V teh dneh tudi zabavnih prireditev ne bo manjkalo.

Proslava v Dragomlji vasi

Občinski odbor Zveze borcev NOV se je na pobudo metliške osnovne organizacije odločil proslaviti 20-letnico odhoda prve večje skupine Metličanov v partizane. Proslava bo v gozdu pri Dragomlji vasi, kjer so se zbrali partizani pred 20 leti.

13. maja bodo odkrili spominsko ploščo z obeležjem logora. Udeleženci — povabljeni so vsi bivši partizani, ki so bili v tej skupini — si bodo ogledali še improvizirano taborišče, ki ga bodo

postavili gojenci predvojaške vzoje. Obenem bo zbor grupe z razvitjem zastave, kakor je bilo nekoč.

Pričakujemo lahko, da bo 13. maja Dragomlja vas oživila in sprejela bivaše borce, kakor jih je pred 20 leti. —

NEZGODA

18. aprila so se B. J. iz Metlike na poľju splašili konji, da je padel pod voz, kjer ga je zadržal sprednji del in ga včikel 10 m po njivi; nato mu je šlo še kolo čez prsni. Dobil je več odrgnin po obrazu.

Proslava bo tudi dostojna oddolžitve članom grupe, ki so žrtvovali svoje življenje.

Prekršek

18. aprila je voznik avtobusa NM 20-46 vozil na progi Jurovski Brod-Metlika. Pri križišču je v veku srečal pešca z ročnim vozičkom. Naglo je zavril in nato šel še 1,5 m nazaj. Tako je z njim je vozil tovorni avto KR 41-81, ki je tudi zavril. Pri vzratni vožnji je avtobus zadel v tovorni avto. Skoda na avtobusu znaša 2000 din, na tovornem avtomobilu pa 15.000 din.

SEVNIŠKI VESTNIK

V Tržišču so praznovali

Za krajevni praznik je šolska mladina iz Tržišča in s Telč okrasila obe spominski plošči in spomenik padlim borcem. Naslednji dan je bila proslava v poča-

Uredimo trg v Loki

Malokateri trg je tako prostran kakor v Loki. Na eni strani ga olepšuje vzorno urejen Dom počit-

stitev krajevnega praznika. V šoli so učenci navzoče razveselili s pestrim sporedom. Žal se je predstava zaradi majhnega odra precej zavlekla, kar je posledica žalostne resnice, da Tržišče še nima kulturnega doma. Nedvomno bi bila v takim domu v Tržišču marsikatera dobra kulturna prireditelja, tako pa njih ne vedo, če bodo mogli uprizoriti vsaj igrice, ki so jo naštudiral učenci.

Leon Močan

ka, na drugi strani pa so poleg dveh lani obnovljenih hiš še neobnovljena poslopja. Na trgu stoji tudi občinska hiša, v kateri je sedež krajevnega urada in obrat KZ. Stavba je bila med vojno poškodovana in potem le deloma obnovljena. Na trgu je še gospodarsko poslopje obrata KZ, nekoliko stran pa tudi nekdanja gasilska orodjarna, ki tudi ne krajsita trga.

V Loki potrebujejo lepševalno društvo in želijo, da bi se kmalu ustanovilo. Tam so namreč izhodiščne poti za Vel. Kozhje, Lovrenc in druge turistične kraje, ki imajo bujno planinsko cvetje. S. Sk.

Kako bo praznovala loška mladina

Praznik dela bodo loški mladinci slovesno počastili. Dan pred prvim majem bo na sejmiskem prostoru zagorel taborni ogenj. Tam bodo najprej poslušali govor o pomenu delavskega praznika, nato pa še recitacije in nekaj partizanskih ter narodnih pesmi, ki jih bo zaigral loški godalni kvartet. Plesali bodo tudi kolo. Na trgu pred občinsko hišo bodo postavili mlaj in obesili zastave. S. Sk.

Društvo upokojencev skrbi za svoje člane

V nedeljo, 13. aprila, so imeli člani društva upokojencev svoj občni zbor. Zaposlili smo tajnika društva tov. Jožeta Mar- na, naj nam kaj pove o občnem zboru in dejavnosti po- družnice društva upokojencev. V preteklem letu so člani društva z akcijami podprli in prispevali z denarnimi podpo- rami različne stvari. Posebno so

se izkazali ob akciji za prizadetim po potresu. Pri tej akciji so sodelovali skoraj vsi člani. Društvo je poskrbelo, da so upokojenci, kateri imajo majhne pokojnine in so stari ter oteženi, dobili večje ali manjše denarne zneske kot zimsko pomoč. Pri tem je društvo podprlo občinski ljudski odbor Metlika.

Na občnem zboru so se pogovorili tudi o dejavnosti v letu 1962. Tako bodo organizirali izlet na Rab. Tudi članice društva so aktivne. Ustanovile bodo svoj krožek, ki se bo sestajal vsak mesec. Da društvo skrbi za svoje člane, dokazuje tudi to, da bo naročilo 6 va- gonov premoška za člane.

Ob zaključku so bile volitve, za katerih so bili izvoljeni stari odborniki: Ivan Drobnič za predsednika, Ignac Štupar za podpredsednika, Jože Marn za tajnika in blagajnika.

Naj omenimo še to, da tov. Marn že pet let uspešno in po- zrtvovalno vodi tajniške in bla- gajniške posle. Obnem daje nasvete in pojasnila v zvezi z zakonom o pokojninskem za- varovanju, kjer koli je to po- trebno. Delavnemu tajniku Jo- žetu Marnu želimo, da bi še nadalje tako uspešno vodil taj- niške in blagajniške posle.

Predvojaški letni tabori

Doraščajoči fantje bodo tudi letos na letnih taborih predvojaške vzgoje pridobili precej večščin, ki jim bodo pozneje pri vojaki mnogo koristile. V petih taborih, in sicer v Črnomlju, na Velikem Gabru, v Sevnici, v Vidmu-Krškem in v Brežicah, se bo letos zvrstilo blizu 2500 mladincev. Od 12 do 14 dni bodo prebili na svežem zraku in razen obilic veselja, ki ga bodo užili, pridobili tudi precej vojaškega znanja. Letos so prevzele skrb za organizacijo letnih taborov komune, ki hkrati določajo tudi čas taborjenja, pri čemer upoštevajo poljska dela, saj je večina obveznikov iz vrst kmečke mladine. Občinska politična in mladinska vodstva imajo na taborih lepo priložnost dobiti tesne stike z vaško mladino, saj se redkokdaj zbere 150 mladincev za 14 dni. Popoldanski čas bo namenjen izobraževanju, zato bi ga prav lahko izkoristili za razne mladinske seminarje.

Sejem bo 3. maja

Zaradi prvomajskih praznikov metliški sejem ne bo v torek, 1. maja, kakor bi bilo po razporedu, ampak v četrtek, 3. maja. Metliški žtvinški sejmi so bili včasih zelo obiskani, na njih se je pro- dalo mnogo živine, medtem ko v zadnjem času promet upada.

DOPIŠUJTE V DOLENJSKI LISTI

Belokranjska trikotna industrija »BETI« — METLIKA

sprejme takoj
9 ročnih pletilj,
6 strojnih šivilj,
5 ročnih šivilj

po možnosti z nekaj prakse. Šivilje s »Singerjevima« tečajem imajo prednost.

O bodočem šolanju učiteljev

Ob zaključku šolskega leta 1960-61 je Svet za šolstvo ObLO Novo mesto sprejel sklep, da pridemo v novomeški komuni že v šolskem letu 1961-62 na reorganizacijo vzgoje učiteljskega kadra. Posledica je bila, da je občinski ljudski odbor izdal odločbo o postopni ukinutvi učiteljskega kadra. Istočasno pa tudi odločbo o formiranju prvega letnika pedagoške gimnazije kot sestavnega dela Gimnazije Novo mesto. Tako smo že v šolskem letu 1961-62 vpisali v I. letnik pedagoške

vezana tudi potreba za reformo šole, ki izobražuje kader za osnovno šolo. Profil sedanjih kadrov reformirani šoli ne ustreza več. Zato je Zvezni zavod za preučevanje šolstva FLRJ ob sodelovanju republiških zavodov za napredek šolstva že izdelal koncept nadaljnega izobraževanja učiteljskega kadra. V zveznem konceptu je zelo jasno izkristalizirano stališče, da je za učitelja osnovne šole nujno potrebna višja stopnja izobrazbe, da mora učiteljski kandidat v času študija dobiti široko izobrazbo, ki mu jo bo dala šola druge stopnje (v našem primeru pedagoška gimnazija), v šoli višje stopnje (v našem primeru pedagoško akademija) pa bodo dobili kandidati v dveh letih strokovno izobrazbo za učiteljski poklic, in to v dveh smereh: ena smer — za razredni pouk, druga smer — za predmetni pouk.

1. Če pogledamo sedanjo zasedbo učiteljskega kadra v občini Novo mesto, lahko ugotovimo, da imamo kadra z diplomami sedanjega učiteljskega dovolj, zelo pa nam primanjkuje kader z višjo izobrazbo (VSP ali celo univerze) za potrebe predmetnega pouka.

2. Za potrebe novomeške komune zadostuje v prihodnje po en letnik učiteljskih absolventov letno. Zato je bilo tudi sklenjeno, da se letnik pedagoške gimnazije pridruži gimnaziji in da se učiteljske postopoma ukinja, ker z enim sedmim letnikom ne more prerasi v samostojno pedagoško gimnazijo, kot to predvideva republiški koncept. Kolikor pa gre za potrebe cele Dolenjske, bo treba kapacitete povečati in v tem primeru bo nujno treba razpravljati o samostojni pedagoški gimnaziji, za katero pa ne more prevzeti vzdrževanja samo občina Novo mesto, ampak bo treba iskati izhod v medobčinskem financiranju. Za pedagoško akademijo pa ostane odprto vprašanje, ali pošljemo kandidate po končani pedagoški gimnaziji na pedagoško akademijo v Ljubljano, ali pa pregledamo možnosti za ustanovitev pedagoške akademije v Novem mestu.

3. Poseben problem za šole druge stopnje (med drugim tudi za učiteljske) pa so prostori. Če se odločimo za večje kapacitete na pedagoški gimnaziji, pri tem ne upoštevamo obstoječe in morda še povečane kapacitete na gimnaziji in ESS, še zelo akutno pojavlja potreba po novi gradnji za eno izmed šol druge stopnje, še posebno pa, če bi se odločili za pedagoško akademijo. In končno, če govorimo o reformiranem vzgojno izobraževalnem procesu v osnovni šoli, ne moremo učiteljskega kadra vzgajati samo s tablo in kredom, ampak mora tudi šola za vzgojo učiteljev biti opremljena za potrebe modernega pouka. Sedanje učiteljske takih pogojev nima.

Vsi navedena dejstva, ki so nanizana v zelo skopih besedah, nam jasno kažejo, da ne moremo govoriti o neki prenatrženosti ObLO Novo mesto, ko je sprejel

sklep o postopni ukinutvi učiteljskega kadra, ampak da je problem mnogo širši. Občina Novo mesto ga je rešila po svoje. Če pa ga hočemo reševati v okviru Dolenjske, je nujno potrebno, da se sestanejo odgovorni činitelji vsej dolenjski komun, pregledajo potrebe po učiteljskem kadru, ugotovijo, kakšen je in kakšen naj bo v bodoče profil njegove izobrazbe, ter se pogovorijo o sodelovanju pri nadaljnjem izobraževanju učiteljskega kadra. Potreba po reformi vzgoje učiteljskega kadra in po njegovi višji izobrazbi je kot na dlani.

Edino na tak način bomo zdravo in konstruktivno posegli v polemiko okoli učiteljskega kadra, ki je včasih dobila že precej nezdravo vsebino, ki lahko nadaljnji vzgoji učiteljskega kadra za potrebe Dolenjske samo škoduje.

Milan Smerdu

NOVOMEŠKA KOMUNA

gimnazije 40 kandidatov. Po objavi omenjenih odločb in njihovi realizaciji pa je nastala živahna polemika tako v vrstah prosvetnih delavcev kot tudi med upravnimi organi za šolstvo okraja in občine Novo mesto. Eni so bili mnenja, da je odločba ObLO Novo mesto umestna in pravilna, drugi pa so smatrali (med njimi tudi naš OLO), da je bila prenatrjena.

Da bomo lahko sledili polemiki in uvideli upravičenost odločbe ObLO Novo mesto, se moramo seznaniti z nekaterimi dejstvi:

1. Učiteljske Novo mesto je že peto leto občinska ustanova, ki jo v celoti vzdržuje občina, kadri v tej šoli pa se vzgajajo za celo Dolenjsko in celo za področja izven njenih meja.

2. Izvedli smo in še izvajamo reformo osnovne šole. Iz štiriletne osnovne šole in štiriletne nižje gimnazije smo dobili enotno osemletno osnovno šolo. Reforma pa ni bila izvedena samo v organizacijskem smislu, ampak doživlja enotna osemletna osnovna šola v svojem reformnem procesu tudi bistvene vsebinske spremembe, ki so pogojene s potrebami naše socialistične izgradnje. Na tako novo šolo pa je nujno

Ker zajema osnovna šola otroke od sedmega do petnajstega leta starosti in ker moramo ta osemletni vzgojno-izobraževalni proces gledati kompleksno, imajo tudi vsi kandidati na pedagoški akademiji (ene in druge smeri) skupen študij določenih poglavij pedagogike in psihologije, saj morajo eni kot drugi dobro poznati problematiko vzgojno izobraževalnega procesa od prvega do osmega razreda osnovne šole. Tako se študij učiteljskega kadra od sedanjih pet let podaljša na šest let. Po končanem petletnem učiteljskem je bila absolventom priznana srednješolska izobrazba, absolventi pedagoške akademije pa bodo imeli priznано višjo izobrazbo. Vsem, ki poznajo delo v osnovni šoli, je znano, da delo v nižjih razredih (od 1. do 5.) ni nič lažje od dela v višjih razredih (od 6. do 8.), če ni večš celo težje in zahtevnejše. Zato zahteva enotna osemletna osnovna šola tudi enoten profil kadrov, ki bodo v tej šoli učili in ki bodo imeli tudi enako stopnjo iz-

Novomeška kronika

Zdravstveni dom v Novem mestu je pred nedavnim začel preurejati stavbo v Jenkovi ulici. Z izselitvijo ene stranice iz sešestletne nekaterih oddelkov ObLO drugam je pridobil nove preproste prostore za ambulantno službo. Vsaka ambulanta bo imela, ko bodo v letošnjem poletju dela končana, tri prostore: čakalnico, sobo za bolnišnico in administracijo, zdravnik pa bo v ordinaciji sam z bolnikom. Tudi okulist specialista bo imel svoje prostore. Preureditev bo veljala okoli 5 milijonov dinarjev, seveda brez nove opreme, ki jo bodo dobile vse ambulante.

S Shakespearovo tragedijo »Othello« je novomeška Svoboda nastopila v tork in sredo ob 20. uri v Domu ljudske prosvete. Za vstopnice je bilo veliko zanimanja, zlasti za premico. Novomeščani bodo s tem delcem nastopili v petek tudi na okrajni dramski reviji, in če se bodo tudi tu dobro odrezali, se na republiški dramski reviji, ki bo maja v Novem mestu, želimo jim mnogo uspeha!

Prosvetni dom so začeli preurejati, vendar grede dela počasi od rok, ker sproti zmanjkuje denarja. Do 7. maja bi moralo biti vse gotovo, ko se začne republiška dramska revija. Nekatera novomeška podjetja in ustanove so obljubile denarno pomagati, vendar ob-

činska zveza Svoboda, ki zbira prispevke, od večine še ni prejela nobenega nakazila.

Toplo pomladansko vreme, ki je prejšnji teden iznenada razveselilo vse ljudi, zlasti pa kmetovalce, je zvalilo tudi pogumne kopalce. V soboto popoldne, ko je toplomer kazal nad 20 stopinj Celzija, je skupina novomeških fantov nekajkrat zaplavala po gladini Krke, ki je že precej upadla. Ali ni aprilske kopače v mrzli vodi še prezgodnje?

Občinski komite LMS se je 19. aprila preselil v stavbo Okrajne kmetijsko-gozdarske zbornice na Cesti komandanta Staneta 10.

Ponedeljkov živilski trg ni bil dosti prida. Ker je tako iznenada nastopilo toplo vreme, imajo kmetovalci polne roke dela na poljih in v vinogradih. Na trgu so tokrat prodajali jajca po 22 str., radič po 500 din kg, regrat po 400 din kg, motovilec po 1100 din kg, fižol po 130 din kg, mleko po 50 din ter jabolka po 70-90 din kg. Vrtnar je imel precejšen promet z rožami in sadikami, prav tako vse prodajalke semen.

Gibanje prebivalstva: rodilo se: Anica Rems iz Jerebove 18 - dečka, Lobjka Ostrojni iz Koštalove 1 - deklco, Rozil Dožmović s Ceste komandanta Staneta 24 - dečka in Dragica Galič z Nad mlini 19 - deklco. Porok, smrti in nesreč ta teden v mestu ni bilo.

Danes bo seja ObLO

Predsednik ObLO v Novem mestu tov. Ludvik Golob je sklical za danes 13. skupno sejo obeh zborov ObLO, ki se bo začela ob 9. uri v domu ljudske prosvete. Na seji bodo ustanovili komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov ter imenovali njenega predsednika in člane komisije. Sprejeli bodo tudi več odlokov in potrdili zaključni račun občine Novo mesto za leto 1961.

Na sejmju živahno

Na ponedeljkov živilski sejem je prišlo precej kupcev s Hrvaškega, kljub temu pa so cene ostale nespremenjene. Naprodaj je bilo 745 prašičev, po 6.000 do 8.500 din. Od teh je bilo 643 prodanih. Tokrat so kupci prišli od blizu in daleč, pa tudi robe je bilo dosti.

Preudarno glasovanje z »da«

Kakor vselej, kadar sta občinski zbor in zbor proizvajalcev ObLO sedla k temeljiti razpravi o razvoju gospodarstva in ostalih dejavnosti v komuni, so odborniki obeh zborov tudi na zadnjo sejo, ki je bila 17. aprila, prišli pripravljeno. Potem, ko so z zajetnimi knjigami, v katerih so bili zbrani izbrani podatki k predlogom za enoletni program gospodarskega razvoja in proračuna občine, posedli v dvorani DLP v Novem mestu, so poslušali kratke obrazložitve, s katerimi so poročevalci hoteli povedati, o čem naj teče razprava. Ko je bila še skupna seja, so prvi diskutantje govorili o tem, kako naj razpravljata oboje zborov, da bosta kljub kratkemu času zajela in obdelala res vsa vprašanja, ki so bila na tisti, ki se vlečejo še iz prejšnjih let.

Prva ugotovitev obeh zborov, ki sta o programu razvoja in proračuna občine razpravljala na ločenih sejah, je bila, da je letošnji plan izredno naporen. Prav je, da je predvideno tolikšno povečanje proizvodnje in da imamo v razrtu nešteto gradenj, ki bodo z njim poudarjeno tudi čisto novo plan zadovoljivo izpolniti, bo treba mobilizirati vse sile, vsako gospodarstvo, politične in družbene organizacije, kakor tudi občinske občane, ki mora biti zainteresiran za napredek v komuni. Letos

bomo morali v prvi vrsti pooprstiti čut za varčevanje, ki naj bo osnova za dobro gospodarjenje. Sprito tega, da mora občina nekako do sredine leta poravnati vse obveznosti iz prejšnjih gospodarskih let, kar določa tudi zvezni predpis, pa bo treba podobna načela dobrega gospodarstva še dosledneje spoštovati. Bitka za plan bo v tem obdobju istovetna z bitko za sredstva, pri čemer bodo prišla načela novega načina gospodarjenja še bolj do izražaja. Vsaka dejavnost bomo morali gledati skozi dinar, vendar pri tem ne bomo smeli pozabiti na človeka, oziroma mu bomo morali zagotoviti ugodne življenjske pogoje.

Odborniki so v razpravi preudarno in s čutom odgovornosti obravnavali vprašanje investiranja v negospodarske dejavnosti, kar še posebej velja za šolstvo ter socialno in zdravstveno problematiko. Če bomo torej delili sredstva, oziroma če jih bomo določili za investicije, bomo morali z njimi tako gospodariti, da bo prišlo nekaj za gospodarske in nekaj za negospodarske dejavnosti.

Kljub temu da so o letošnjem planu in proračunu občine že prej razpravljali zbori volivcev ter so bili njihovi predlogi upoštevani, je bila razprava na ločenih sejah bogata. To pa še enkrat potrjuje dejstvo, da so odborniki gradivo

TOPLIČANI: poskrbimo za naš kraj!

Dolenjske Toplice sodijo med naša najstarejša termalna zdravilišča. Odkar je tu sezona vse leto, prihaja v Toplice vedno več gostov pozimi. Poleti, ko je sezona na višku, po navadi primanjkuje tujskih sob. Vendar bo v Toplicah v bližnji bodočnosti rešen ta problem in zdaj moramo predvsem skrbeti za lepo podobo tega, kar imamo.

Kmalu bodo Toplice živile. Gostje bodo prišli z željo, da bi se pri nas kar najbolje počutili. Tudi sami lahko veliko storimo, da bo tako! Nekateri gospodarji lepo skrbijo za zunanjo podobo svojih hiš in vrtov; imajo na oknih cvetlice, urejen vrt... Drugim pa ni dosti mar, kakšen je kraj, v katerem živijo. Tem bi morali povedati, naj odstranijo gnojlišča iz bližine cest, naj ne mečejo odpadkov po

cesti, naj zapirajo kokoši v ograjen prostor, naj ne stresajo prahu skozi okna! Pa še toliko drugih reči, ki jih je treba upoštevati v zdraviliškem in turističnem kraju!

Naredimo čimveč, da bodo naše Toplice prijetne za vsakogar, ki nas bo obiskal.

S poročilom komisije o volitvah, razrešitvah in imenovanjih je bila plodna seja zaključena. —iz—

FARMIS
obrat KRKA
V NOVEM MESTU
izdeluje
farmaceutske proizvode

PRIPOROCAMO VSE VRSTE MLEVSKIH IZDELKOV IN KVALITETNE TESTENINE IZ LASTNE NOVE TOVARNE. ZA 1. MAJ VOŠCIMO VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Živilski kombinat
»ŽITO«
LJUBLJANA
DOLENJSKO PODROČJE NOVO MESTO

Šolski odbor na Mirni je imel v štirih mesecih obstoja že devet sej. Zadnja seja, ki je bila dne 18. aprila, je obiskala komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL Trebnje.

Najprej smo se ustavili pri gospodarskih vprašanjih pri šole. Šolski odbor se je za rešitev tega vprašanja moč-

le sleherni družino. Pri tem smo ugotovili, da imajo vaščani kljub svojim številnim težavam razumevanje tudi za šolo. Skupno so darovali 130.000 dinarjev in približno 70 kubičnih metrov lesa. Ta denar in les namerava šolski odbor porabiti za gradnjo nove drvarnice in nabavo opreme vsaj za dve učilnici.

Poleg tega je potrebno v šoli urediti vodovod, kanalizacijo in stranišča. Če go-

govorimo o higieni otroka in o njegovi vzgoji ter pravicah za bodoče življenje, mu moramo že v osnovni šoli nuditi najpotrebnejšo osnovo. Ker pa vemo, da občinski ljudski odbor iz svojih sredstev za šolske investicije ne bo mogel mnogo prispevati, bo moral šolski odbor oprezno gospodariti, če bo hotel zadane naloge izvršiti.

Komisija je za zanimala tudi glede namestitve uč-

teljskega kadra za prihodnje šolsko leto. Šolski odbor je prosil, naj komisija posreduje pri občinskem svetu za šolsivo, da se vsaj eden od štipendistov, ki se dan obiskuje zadnji letnik učiteljskega, dodeli šoli na Mirni.

Komisija je pohvalila naše delo in nam priporočila, naj še enkrat preštudiramo Zakon o osnovni šoli in Temeljni zakon o financiranju šolstva. Tudi mi smo se jim zahvalili za nasvete in želimo, da bi še večkrat prišli k nam.

M. J.

Ni človeka, ki se ne bi veselil spomladanskih dni, zelenja in cvetja. Kako bi se tudi ne, saj mu pomlad prinaša novih moči, volje in razpoloženja! V takem razpoloženju vsako leto dočakamo 1. maj — mednarodni praznik dela. Po mestih in vaseh bodo tudi za letošnji 1. maj vzplapolale zastave, zelenje in cvetje bo okrasilo naselja, povsod bo praznično in veselo.

Vsi občani se pridružimo temu veličastnemu vzdušju! Okrasimo okna in izobesimo zastave! Udeležimo se slavij in se seznanimo z doseženimi uspehi in gospodarstvu, v graditvi družbenih

odnosov, dosežki naše zunanje politike itd. Prvi maj naj postane resnično praznik nas vseh, praznik cibčanov in pionirjev, mladine in odraslih!

Čestitke in pozdrave

za naš največji delavski praznik pošiljajo vsem bralcem našega lista kakor tudi sorodnikom in prijateljem vojaki v Zadrugi: Ivan Selar, Nace Praznik, Rado Škedelj, Albin Jerle, Anton Kovarčič, Peter Šmajdek, Ivan Premru, Darko Vidmar, Ivan Brudar in Franc Miklavčič.

TREBANJSKE NOVICE

no zavzel. Ugotovil je, da je staro opremo v učilnicah potrebno zamenjati z novo, saj tudi okolje vpliva na učenca pri učenju in učnem uspehu. Ker pa šola nima finančnih sredstev, se je lotil nabitralne akcije ter jo izvedel s pomočjo kolektiva in krajevnega odbora SZDL. Na področju šolskega okolja so ekipe obiska-

Kaj dela turistično društvo?

Veliko smo že govorili in pisali o lepši podobi vasi v trebanjski občini. Ne moremo pa trditi, da je bilo v tem pogledu že kaj narejenega. Turistično društvo, ki bi med prvimi moralo odpravljati napake, spl. Kdo naj torej prevzame to nalogo? Zdi se mi, da bi bilo prav, če bi pred občinskim praznikom uvedli teden čistoče. Zato naj bi ljudje okrasili okna z lončnicami, popravili ograje ter

uredili dvorišča. Če stopaš po asfaltni cesti skozi Trebnje v deževnem vremenu, ne opaziš asfalta, temveč mlejše le blato. Dokler pa bodo dvorišča neurejena, bodo vso nesnago pranašali z vozovi tudi na ceste. Tudi hišni sveti posvečajo premalo paznje zunanosti hiš in ureditvi okolice.

Se bi lahko naštevati pomanjkljivosti, končno se pa le vprašamo: kdo in kdaj bo prevzel te naloge?

—oč—

Otvoritev bazena

30. aprila bodo odprli kopalni bazen v Krškem. Zanimanje za otvoritev je vsak dan večje, k čemur je pripomoglo toplo spomladansko vreme. Zdaj pleskajo olimpijski in otroški bazen.

Razveselite svoje v tujini z DOLENJSKIM LISTOM! Vsak teden jim bo pomenil prijetno pismo iz domačih krajev!

Razstava o poklicih v Šentrupertu

20. aprila so razstavo o poklicem usmerjanju mladine, ki jo po okraju prireja Zavod za zaposlovanje delavcev, pripravili v Šentrupertu. Naslednji dan se je ob otvoritvi zbralo veliko učencev iz vseh zadnjih letnikov osemletke v občini. Ko so si ogledali razstavo, so videli še film o poklicih in poslušali koristno predavanje. V nedeljo so film zavrteli tudi za starše, ki so

prišli na roditeljski sestanek. Razstava o poklicih je pokazala, kakšna dela se opravljajo v obrti, industriji, pravih tehnikah itd. Nekaj izdelkov — pismenih in likovnih — so za razstavo prispevali tudi učenci, za kar so se njihovi sovrstniki zelo zanimali. Prav gotovo pomeni razstava posrečeno združenje zanimivega s koristnim.

D. Z.

Bo v prihodnje položaj v novomeški občini res boljši?

Novomeška občina je med vsemimi občini najrazvitejša na področju telesne kulture in športa. Dokaz za to trditve je med drugim tudi število aktivnih telesnokulturnih organizacij. Občinska zveza za telesno kulturo vključuje rde manj kot 32 osnovnih organizacij, tu pa ni vseh 18 streliških druščin, ki vsakekrat delujejo še po okrajnem samostojnega občinskega športskega odbora, nameravajo pa se v bližnji prihodnosti vključiti v ObZTK. Tako bo verjetno že na bližnjem občnem zboru občinske zveze za telesno kulturo, v nedeljo dne 29. aprila, občinska zveza vključevala preko 50 osnovnih telesnokulturnih organizacij, posebno če bodo realizirani načrti za ustanovitev novih društev Partizan v Birčni vasi in na Dvoru ter če bodo obrojena šolska športska društva na novomeški gimnaziji in na učiteljski.

Ob tako velikem številu osnovnih organizacij pa je razumljivo tudi obseg dela občinske zveze precej obsežnejši kot kdaj prej. Žal pa se to ni dovolj poznalo pri delitvi dotacij, saj je občinska zveza v lanskem letu za svoje delovanje in za dotacije osnovnim organizacijam prejela le nekaj več kot 200.000 din. Prav zato so doseženi uspehi vredni več, ker so bili doseženi v težkih pogojih.

Posledice težkega finančnega stanja v osnovnih organizacijah niso izostale. Večina društev, klubov in sekcij je pričela zivotariti, ker niso imela osnovnih pogojev za delo. Občinska zveza jim finančno ni mogla dovolj pomagati, ker so bile njene možnosti majhne. Dotacije 10—20.000 din za celoletno delo pa so — posebni pri večjih organizacijah, kot so društva Partizan, ki imajo 100 do 150 članov, kot kaplja v morje. Zato niso bili redki primeri, da se je število delavnih odborov stalno krčilo. Funkcionarji so se največkrat morali ukvarjati z vprašanjem, kako zbrati sredstva za delo, tekmovanja, prireditve itd., namesto da bi se posvetili svojim problemom, strokovnemu delu v organizacijah in vzgoji članstva. Zato so izgubljali voljo do dela in zapuščali vrste telesnovzgojnih in športnih delavcev. Pretile so tudi likvidacije posameznih organizacij.

V takem položaju je občinska zveza za telesno kulturo naredila zadnji korak, ki je bil še možen. Sklicala je posvet in nanj povabila tudi najvišje predstavnike ObLO, občinskega odbora SZDL, Obk ZKS in nekaterih večjih podjetij. Na posvetu so se predstavniki občinskih organov in političnih organizacij ter podjetij seznanili s problemi, ki tarejo telesno kulturne organizacije. Tam so se

seznanili s težkim finančnim položajem ne samo podeželskih društev, ampak tudi posameznih društev v Novem mestu.

Posebno kritičen je položaj v novomeškem Partizanu kot centralni telesno kulturni organizaciji v Novem mestu in v komuni. Prejšnja leta je imel TVD Partizan lastne dohodke (iz najemnine za Dom JLA, ki je last društva), letos pa teh dohodkov ne bo, ker se mora celotna najemnina odvzeti za popravilo trile strehe, ki grozi, da se bo zrušila na ulico. Brez teh dohodkov pa je upravičen dvom, ali bo društvo še lahko pripravilo svoje ekipe za različna ligaska tekmovanja in za druge pomembnejše nastope. V takem položaju so nekateri športni delavci pričeli obupavati in množile so se tudi napovedi prestopov nekaterih boljših športnikov.

Sedaj upamo, da bo položaj boljši. Obiljubili so, da bodo položaju na področju telesne kulture v komuni razpravljali na seji ObLO in odbornikom predložili take ukrepe, ki bodo sedanjemu položaju res občutno popravili. Med najvažnejšimi ukrepi bo prav gotovo ustanovitev sklada za telesno kulturo, kvaliteten šport in športne objekte, ki ga marsikje po Sloveniji že imajo. V skladu bi se zbirala sredstva od davka na alkoholne pijače, od športne napovedi ter od prispevkov ObLO, OZTK ter podjetij in ustanov. Z ustanovitvijo tega sklada bi bila telesni kulturi zagotovljena večja in redna sredstva. Ker bi v skladu prispevala določena sredstva tudi podjetja, bi odpadlo stalno prosjačenje po podjetjih. Tudi vprašanje vzdrževanja in gradnje novih športnih objektov bi bilo s tem rešeno, ker bi iz tega sklada Zavod za nepremičnine kot vzdrževalec objektov dobival dotacije. Del sredstev bi se namenil izključno za dotacije osnovnim organizacijam, del pa za pomoč kvalitetnemu športu.

Sprejetje sklepa o formiranju sklada bo velik korak v razvoju telesne kulture v novomeški komuni. Upamo, da bodo sedanji načrti realizirani, ker je tako lahko zagotovimo uspešen razvoj športa in telesni vzgoji. Ob sedanjem vedno hitrejšem družbeno političnem in gospodarskem razvoju dobiva telesna kultura pomembnejšo vlogo v našem življenju. Postaja življenjska potreba delovnih ljudi, zato jo je treba vsestransko podpreti.

fm

S seje izvršnega odbora SZDL

18. aprila je bila seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL. Na dnevnem redu so se zvrstili številni problemi. Občinski proračun je bil sprejet na zadnji seji, vsem družbenim organizacijam pa bo občinski odbor SZDL razdelil sredstva po predloženih predračunih, ki pa ne bodo 100-odstotno realizirani, ker je predvidena kvota pri vsklajevanju občinskega proračuna znižana za 3.700.000 dinarjev. Izvršni odbor je sklenil, da bodo le tiste družbene organizacije redno prejemale dotacijo, ki

bodo z realizacijo programa pokazale uspehe.

Med drugim je izvršni odbor pregledal material o problematiki šolstva, ki ga je pripravila komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL. O problematiki šolstva bo razpravljal občinski odbor SZDL na seji 27. t. m.

Odbor je tudi ugotovil, da so bili načrti, sestavljeni za pretekle tri mesece, v celoti uresničeni. Sprejel je še načrt za delo do konca junija.

—73—

PRAZNIK DELA POZDRAVLJAMO

S SERIJSKO PROIZVODNJO NOVEGA KAMIONETA LASTNE KONSTRUKCIJE

IMV-1250 »KURIR«

POZDRAVLJAMO VSE DELOVNE LJUDI NAŠEGA OKRAJA IN NAŠE DOMOVINE! TUDI VNAPREJ BOMO VLAGALI VSE SILE IN SPOSOBNOSTI ZA VSESTRANSKI GOSPODARSKI RAZVOJ NAŠE POKRAJINE!

DELU ČAST IN OBLAST!

Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič

Zategavoljo prosim, da imenovanega plemiča kot roparja, bogoskrupca in tatu, ki je bil že zasajen pri ropu in tatvinah, vkujete v železe in odpeljuje v ječo ali državno kaznilnico, mu po zaslišanju odvzamete čin in plemstvo, ga poštono premlatite s šibami in po potrebi pošlete na prisilno delo v Sibirijo. Poravnati mora tudi stroške in škodo. Sodišče naj to mojo prošnjo in pritožbo nemudoma reši.

Na to pritožbo je dal svoj lastnoradni podpis plemič mirgorškega okraja Ivan Nikiforovič Dogrohn.

Komaj je tajnik prebral, je Ivan Nikiforovič vzel kapo, se priklonil in hotel iti.

«Kam tako urno, Ivan Nikiforovič?» je zaklical sodnik. «Posedite malo! Sirknite čaj! Orliška, čuška storasta, kaj stojijo v pomožnikih skribanomi Zgani se, čaja prinesite! All Ivan Nikiforovič, preplešan, ker je sel tako daleč od doma in spričo nevarne nezdode, ki ga je bila zadel med vrsti, se je že pregozil med podboji in dejal: »Lepo zahvalim, prav z veseljem bi...« Zaloputnil je za seboj vrata in pustil v sobi osumljivi sodni zbor.

Kaj so hoteli? Vzel so obe tožbi in vsa zadeva je začela postajati presneto resna in pomenljiva. Na lepem pa je nepredvideno naključje dalo tej čudni stvari še večjo zanimivost. Ko je sodnik v spremstvu prislednika in tajnika zapustil sodišče in so pisarji trpali v vrečo kokoši, jajca, kruške in kolače in druge jestvine, ki so jih nanosili prosilci, je planila v pisarno hrepa svinja. Na splošno začudenje so pri tožbi Ivana Nikiforoviča, ki je visela z roba mize. Stvorjava krmača je popadla listino in po-

begnila tako urno, da je nobeden od pisarjev ni mogel dohiti, čeprav so zmetali vanjo vsa ravnila in črnilnike. Ta nenavadna prigoda je povzročila grozovito zmedo, kajti pritožba se ni bila prepisana. Sodišče oziroma prislednik in tajnik sta si dolgo bellila glas s tem nezadovoljnim dogodkom. Nazadnje so sklenili, da napišejo poročilo upravniku policije, saj tatvina listine spada pravzaprav v področje mestne policije. Zadevno poročilo je bilo pod številko 389 še taisti dan poslano upravi policije. Sledil je čudovito zanimiv pogovor, o katerem bodo bralci zvedeli v naslednjem poglavju.

PETO POGLAVJE KI OPISUJE POSVET DVEH UGLEDNIH OSEB V MIRGORUDU

Komaj je Ivan Ivanovič postoril svoje domače opravke in hotel po običaju malo počivati na mestovju, je jako začuden opazil pri vratih neko rdeče svetlikanje. To so bili rdeči našitki upravnik policije, zamašeni kakor ovratnik in na robovih še spremljeni v poločeno usnje. «Prav lepo, da je Pjotr Fjodorovič prišel na pomenek, je pomislil Ivan Ivanovič. Strašansko ga je pa začudilo, da upravnik hodi tako nenavadno naglo in opleta z rokami, kar je počel samo v redkih trenutkih. Upravnik je imel na uniformi osem gumbov: devet se mu je odtrgal pred dvema letoma med procesjo, ko so posvetili neko cerkev. Policaji gumba vse doslej še niso našli, čeprav upravnik pri vsakem dnevnem raportu vpraša vodje policijskih postaj, kako je z gumbom. Teh osem gumbov je imel našitih tako, kakor ženske sadijo bob: eden

desno, drugi levo. V zadnji vojni so upravnik obstrelili v levo nogo, zato je sedaj šepal in jo postavljal tako daleč od sebe, da je s tem kvaril vsjo prizadevnost zdrave desne noge. In kolikor bolj je upravnik šepal s to čudno hojo, toliko počasneje se je premikal naprej. In preden je upravnik prispel do mostovža, je imel Ivan Ivanovič dovolj časa za upogibanje, zakaj možak tako opleta z rokami. Posebno čudno se mu je zdelo, zakaj ima upravnik celo novo sabljo. Stvar mora biti presneto resna.

«O, pozdravljeni, Peter Fjodorovič!» je kriknil Ivan Ivanovič. Povedati smo že, da je bil po značaju strašansko zvedav in sedaj nikakor ni mogel krotiti radovednosti, videč, kako upravnik policije hrabro osvaja pristop v hišo, šez mrad gleda samo v tla in se prepira s svojimi koraki, ki necejo ne zlepa ne zgrda v enem samem zabobu zavzeti stopnic.

«Dobro dan voščim ljubemu prijatelju in dobrotniku Ivanu Ivanoviču!» je odzdravil upravnik.

«Zvolite se, prosim! Ranjena noga vam nagaja in ste se utrudili, kakor vidim...»

«Moja noga!» je kriknil policist in ovsrnčil Ivana Ivanoviča s takim pogledom, s kakršnim se ozre velikani na prilikavca, pedantni učenjak na plesnega učitelja. Pri tem je stegnil nogo in butnil z njo ob tla. Ali ta hrabrost ga je drago veljala — vse telo se mu zamajalo, z nosom pa je šavnoli ograjo. Hotoč zabrisati nerodni pripetljaj, se je modri varuh postavil urno z ravnim in segel v žep, kakor da išče tobačnico. «Tako vam povem, preljubi prijatelj in dobrotnik Ivan Ivanovič, da sem v svojem življenju uganjal še vse drugačne pohode. Da, res je, kar vam pravim. Denimo, za časa vojne leta 1807... E, res je, kar vam povedal, kako spretno sem se prekobalil čez ograjo k neki zali Nemki. Upravnik je pomežikal z enim očesom in se preklemano zvito nasmehnil.

«Kod ste pa danes hodili?» je vprašal Ivan Ivanovič, da bi ustavil policistovo zgovornost in čimprej obrnil pomenek na vzrok obiska. Kakor da bi pobaral upravnika, kaj ga je prineslo, ali kot roder poznavalec ljudi je čutil, da bi vprašanje ne bilo prikladno.

Alkohol nima šoferskega izpita

Sofetjeri pijanci ali ne? Kaj je pokazal zadnji preizkus z alkoolesti v našem okraju? — Letos je bilo v okraju že 22 prometnih nesreč, izmed katerih bi jih lahko večino preprečili!

«Mnogokrat občeudujemo spretnost šoferjev, ko v njih ovinkih dolgi avtobus tako lepo sukajo. Tudi njihovi vozniki tovrnjakov se nam smilijo. Sofetjerji vlačijo res težko in odgovorno službo, toda ali so tako, da jim lahko zaupamo? Ali imajo varno sedi-olobus, ko se peje na obisk k sinu vojaku? Ali so, ki strmi skozi okno in komaj čaka svidenja s prijateljem na cilj? Ali so milijonski tovorji, za-voznikom tovrnjakov, v varnih rokah?»

«Pri novomeški pošti si... dobro opravili preizkusni izpit, pripravoma, da se varujejo alkohola tudi vnaprej, saj nihče ne ve, kje in kdaj ga bo prestregel prometni miličnik in ga preizkusil z alkoolestom.

»Prav res, da nisem pili!«

Na Otušču je bilo zanimivo. V prostoriš bencinske črpalke smo imeli nove stranke. Miličnik je pripeljal

«Tovarišica, le najljubejši šoferju, to je naš človek! Le počite, vse plačamo! Naj pije, revež, ko nas moro voziti...» — In šofer včasih res pije...»

Največji sovražnik: ALKOHOL!

V letošnjem prvem tromesečju je bilo na področju našega okraja 22 prometnih nesreč, od tega je bil v starih primerih kriv... ALKOHOL. Rezultat: 1 smrten primer, 11 ljudi je bilo težje in lažje poškodovanih, gmotha škoda je znašala 4.266.000 dinarjev; vračunana ni škoda zaradi izostanka od dela, stroški zdraviljenja itd.

V navadi je, da rojstne dneve in počove zalivamo z dobro kafiljo, da rojstvo sina ali hčerke slavimo v gostilni v krogu svojih prijateljev. Nihče, nima nič proti temu, če se potem prespimo in naslednjega dne v redu opravljamo službo. Sofetjerji pa bi 24 ur po popivanju ne smeli opravljati vožnje, doleker alkohol, ki so ga zaužili, ne preneha delovati!

Največji sovražnik: voznika je alkohol!

Tega bi se morali zavedati vsi poklicni vozniki, kakor tudi šoferji amatjerji, da bi

iz gostilne v avtomobil, potem pa »veselo naokolis« — mar je malo takih druž in družbic, ki brezvestno ogrežajo okolico? Vsak pošten državljani zato samo pozdravlja steherni, še tako strogi ukrep proti vinjenim šoferjem, pa naj gre za poklicne voznike ali za amatjerje!

lahko mirne vesti kjerkoli pričakali prometno milico!

Pred nam so prvomajski prazniki. Običajno v teh dneh nobeno vozilo ne ostane v garaži. Družina gre na izlet k sorodnikom, imovitejši pa zavijejo na morje ali v gorske hotele. Vsem želimo prijetno prvomajsko praznovanje, zaupamo pa jim, da bo v teh dneh prometna milica še bolj pazila na vinjenost voznikov! Naj ne bo nihče razočaran, če bo moral daleč od doma zapustiti vozilo in peš nadaljevati pot!

RJA BACER

V svojo sobo slišim, kako drdrajo dvigala, kako treskajo vrata. Nenadoma plane v sobo vodja plinske komande. Brez sapa mi pove, da so med trupli našli še živo štirinajstletno dekletce.

Pograbim svojo zdravniško torbico in dirjam v vodjo v plinsko celico. Ob steni leži golo dekletce, na pol pokrito s trupli. Nezavestno je, hrope. Ljudje »Posebne komande« so zbežali, vsi iz sebe so! Nekaj neverjetnega! Doslej se še nikoli ni zgodilo, da bi iz plinske celice trupla iz-živelo. S skoro mrtvega telesa deklice odstranimo, pri-zešen je v sosednjo sobo, kjer se »Posebna komanda« preoblača za svoje težko delo. Dekletce — morda ima petnajst let — položim na klop, vžamem brizgalko iz torbice in ji dam v nadkladnico tri injekcije. Ljudje pokrijejo ledeno mrzlo telo z debelim plaščem. Eden teče v kuhinjo po vročega čaja ali juha. Vsi bi radi pomagali, vsi mislijo na svoje otroke. Naši napori so uspešni. Deklico stresse krčeviti kašelj in iz sebe vrže debelo kepo sluzi, nato odpre oči in strmi v strop. Napeto opazujem; dihanje postaja globlje, pljuča, razdražena od plina, hlepeče vse-savajo sveži zrak. Po utripanju žile sodim, da so injekcije začele delovati. Trajalo bo še nekaj minut, preden se dekletce popolnoma zave. Na njeni fini obrazki se zopet vrača življenje in barva, oči postajajo jasne. Presenečeno nas ogleduje. Njen pogled potuje od enega do drugega. Nato spet zapre oči. Ne ve še, kaj se je z njo zgodilo. Njena zavest je še motna. Morda se spominja tovrnoga vagona, ki jo je pripeljal sem. Morda misli na dolgo vrsto ljudi, na svetlo dvorano, kjer so vsi morali sleči. Na to, kako so jih globo potisnili v prazen prostor, kako je v strahu iskala mater... svoje... Kako se je nenadoma stemnilo, kako jo je dušilo v griu, kako se je zgrudila...

Na konec se gotovo ne spominja. Dekletce postaja živahnije. Dvigne glavo, razprostere roki, pogleduje na levo, na desno. Nato se njen obraz spaci v nemi grozi. Naglo me pograbi za ovratnik plašča in se ga krčevito oprime ter se skuša dvigniti. Položim jo nazaj, toda vedno znova se dviguje in hoče stati. Hud živčni zliom ji stresa telo. Le počasi se spot pomiri. Negibno leži tu, po lilih ji polze neme solze, ne hitenja ne vzdihla ni iz njenih mladih prsi. Tiho in tolažeče ji prigovarjam. Sele čez čas dobim odgovor na svoja vprašanja. Iz Sedmograške je. Šestnajst let je stara. Deportirali jo so v starši vrst.

Deklica pije vročo mesno juho. Ljudje »Posebne komande« so ji nanosili svežega, karkoli so mogli, toda ničesar ji za sedaj še ne dovolim zaužiti. Dobro jo pokrrijem in ji narocim, naj poskuša nekoliko zaspati.

Moja preudarjanja prehitujejo drugo drugo. Posvetujemo se. Zdaž sele se pojavlja največje vprašanje: kam z deklico? Tu ne more ostati, to je več kot gotovo. Krematorij »Posebna komanda«. Kaj naj počne tu šestnajstletno dekletce?

Ni nam dano dolgo časa premišljati. Oberscharführer Mussfeld je že na svojem običajnem kontrolnem obhodu. Ko pride mimo odprtih vrat in nas vidi stati v gručci, vpraša, kaj se je zgodilo. Preden moremo odgovoriti, je že opazil deklico. Pomignem ostalim, naj me puste samega z Mussfeldom. Poskusiti hočem, kar se zdi nemogoče.

Trije meseci skupnega življenja v krematoriju so ustvarili med nama nekatere človeške odnose. Pri najnih pogostih srečanjih sem mogel ugotoviti, da Mussfeld nenavadno cenja strokovno znanje, posebno kar zadeva obdukciskno delo. Večkrat mi je to že pokazal. Ve tudi, da je dr. Mengele, človek, ki v taborišču vse trepeta pred njim, moj predstojnik. V Mussfeldovih očeh je dr. Mengele velik učenjak. Delo v secirni dvorani je v prid nemški medicinski znanosti. In kot zdravnik za seicanje pri-špevam po njegovem naziranjju k temu dobršen del.

Oberscharführer Mussfeld je komendant krematorija I. in njegov najboljši strelec. S tremi esesovci opravlja streljanje v tilnik. Krematoriji so le za uničevanje velikih množic. Če je ljudi manj kot pet sto, jih likvirajo s strelji v tilnik.

Pripovedujem Mussfeldu strahotno zgodbo deklice. Govorim mu o tem, kaj vse je pretrpela, kako je vdihavala cyclon, toda le v majhni množini. Podri so jo na tla, kjer je obležala z obrazom na mokrih tleh. Zaradi tega se ni čisto zadušila, kajti v mokrotli plin izgubi precej moči.

Ko mu vse poljansko, ga poprosim, naj bi za deklico kaj storil. Zelo resno poslušata, nato pa me vpraša, kako bi jaz rešil to zadevo. Z obrazu mu berem, v kako težaven položaj sem ga spravil. Tu v krematoriju dekletce nikakor ne more ostati.

Samo ena možnost je, mu rečem. Dekle bi moralo skozi vrata krematorija. V bližini dela ženski bataljon. Dekle bi se lahko hitro pomešalo med delavice in potem odšlo z njimi v barake.

O vsem, kar se je z njo godilo, bi seve morala absolutno molčati. Med množico žensk bi se zanjo sploh nihče ne znenil dosti, saj se večina žensk niti ne pozna med seboj. Zmajuje z glavo.

Če bi bilo dekletce vsaj nekaj let starejša. Kaka dvajsetletnica bi bila že dovolj razumna in previdna, da bi razumela izredni slučaj svoje rešitve in ne bi z nikomer govorila o tem. Mussfeld meni, da bi dekletce v svoji nalovnosti kakoj izblebotalo, kaj je videlo in doživelo. Kaj takega se bliskovito raznese. In vsi trije bi bil izgubljeni. Dekle, on in jaz.

«Tu ni pomoči,» pravi, «dekletce ne sme ostati živo!» Pretresen ga prosim usmiljenja.

Vse zastonj! Četiri ure nato odpeljejo dekletce v prostor pred krematorijem. Strel v tilnik. Mussfeld ni streljal sam. Določil je to za svojega namestnika.

Enajst strašnih dni

Brodolomci sredi Indijskega oceana so jedli lastno obleko

24. marca se je 24 prebivalcev majnega otoka Car v Indijemskem oceanu vkrvalo na ladjico na veda, da bi dosegli 12 milj oddaljeni otok Chovra. Kmalu zatem, ko so prišli na odprto morje, pa jih je zalotil močan vihar in jih čele štiri dni prometaval po morju ter jim onemogočil prihod na cilj. Po tej nevihti so ponesrečenci sredi oceana brez vesel in hrane lahko upali le na srečno naključje. Sele 7. aprila je parnik »Promes, ki vzdržuje zvezo med Colombom in Rangunom, opazil ladjico z brodolomci. Reševalcem se je nudila strašna slika: brodolomci, od katerih so bili trije že mrtvi, so ležali na dnu ladje. Večina je bila v neza-

Vasi v Makedoniji izginjajo

Po Makedoniji so v mnogih krajih zginile vasi, katere so kartografi še do nedavna vnašali v zemljevide. Vendar vasi niso zginele zaradi potresa ali kakke druge nezgode, temveč zaradi izseljevanja. Z našim povojnim razvojem Makedonije se naglo menja tudi sestav njenih prebivalcev: več sto tisoč Ma-

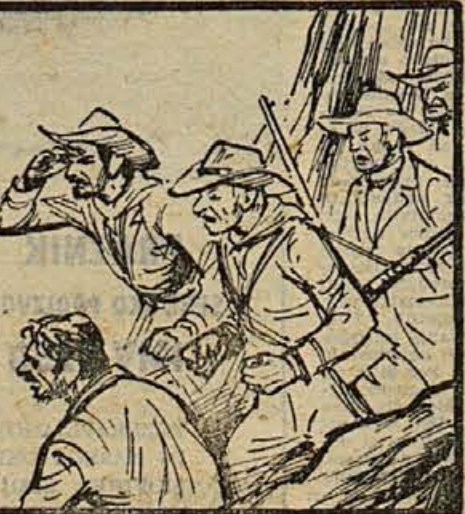
ke doncevi je že zamenjalo svoje kmečko okolje za mestno. Cele vasi so ostale brez mladenčev in deklet, ker so se preselili v mesta. Precej makedonskih vasi kratkoma ni več. Z zemljevida Makedonije so zbrisane Skačice, Hadzi-Jusufi, Ubovo, Eneševo, Greška in druge vasi v osrednjem delu Makedonije. V nekaterih vaseh žive samo še po dve družini, ali celo ena sama. Tudi pri nedavni anketi med šolsko mladino sta od petdesetih učencev zapisala le dva, da bi rada ostala na doma-čiji. Vsi drugi hočejo na-pretijo v sole pa v obrt, indus-trijo in trgovino.

STARI VOLKODLAK
PO POVESTI E. J. Setora
RIŠE Branko Zimauer

77. Prvima dvema psoma je sledil tretji in nato četrti... Stari Volkodlak je stal na robu prepada trdnice kakor skala. Psi so naskakovali divji zaradi dolgega lova. Zadnji so iščali v ospredje, toda drug za drugim so morali spoznati strašne celjuti sti volka velikana. Za prvimi petimi psi, ki so planili nad Volkodlaka, je prišel Nero — najmogočnejši pes v tropu. Skoro istočasno z njim je napadel tudi Tiger, majhen, toda spreten pes z dolgoletnimi izkušnjami na volkove. Ali bosta ta dva uspela omajati starega Volkodlaka?

78. Lovci na drugi strani kanjona so s pridržanim dihom zasledovali ta grozni prizor. Nero je napadel naravnost — njemu skoro pod nogami pa je Tiger s svojimi ostrimi zobmi prežal na kakšno nezasičeno mesto na volkovem vratu. Toda Volkodlak se je za trenutek umaknil vranu na rob skalnate police. Nero je nepremišljeno planil za njim in v naslednjem trenutku zgrmel v prepad. Takoj za njim je tudi Tiger z veliko rano na glavi izgubil tla pod nogami ter padel v globino. Kar je sledilo, je bilo samo še strašno klanje...

79. Pes za psom se je poganjal v volka in enega za drugim so silne čeljusti starega razbojnika pognale v smrt, dokler se ni vseh petnajst zveštil psov raztreščilo na skalah in globini prepada. Stari Volkodlak je ostal sam. Za trenutek je še počakal, če prihaja še kakšen sovražnik. Ko pa je videl, da je ostal edini gospodar v svojem gorskem kraljestvu, je dvignil glavo in z zateglim tuljenjem oznanil težko priborjeno zmago. Zadnjič je še postal na robu skalne police, nato pa se obrnil in izgubil za skalami neprehodnega Stražnega vrha...

80. Nekaj mesecev po tem, ko je že mrak in gom zopet jahala po predeh-lovce je pravkar končal pred njega. »Pogled,« je dejal, »veš, ki sem predelal farmar Penroof pred sedmimi leti, kako va-volje tuljenje. Bil je glavo. »To je zopet on!« je dejal, »za mu ne moremo priti na KONEC.«

Skoraj milijon na »LOTO«: v Novem mestu!

Kakor je poročal Ljubljanski dnevnik 24. aprila, je tov. Marija Vesel iz Novega mesta v igri na srečo »LOTO« zadela pretekli teden 794.000 — dinarjev. Z možem Igorjem igrata LO To že ves čas, pri izbiri 6 »srečnih« števil pa je imela Marija doslej za nesljivo roko. Ze trikrat je imela »trojček«, tokrat pa »štirico«, ki ji je plačala dodesadanje sorazmerno majhne izdatke za LOTO.

Želva kot orožje

Neki mladi mož je prispel k vratom živalskega vrta v Philadelphiji z želvo v rokah. 79-letni vratar je bil prepričan, da namerava oddati želvo v upravi vrta in mu je odprl vrata. Ko pa je mladi mož stopil v vratarnico, je z želvo treščil starega vratarja po glavi. Vratar je obležal nezavesten, nepridiprav pa je odnesel iz blagajne sto dolarjev in izgubil.

Čestitka iz Parčina

Franc Tomažević in Božidar Pivec, vojska iz Parčina, voščita za delavski praznik in želita obilo delovnih uspehov vsemu prebivalstvu Bele krajine!

Z romanske meje

posilja prvomajске pozdrave z najboljšimi željami za vse domače vojak Ivan Zupan.

MLADIM BRALCEM DOLENJSKEGA LISTA!

Slikanice o STAREM VOLKODLAKU je konec: morda se je končala malo drugače kot ste pričakovali, popejlala pa vas je v divjino in vas seznanila z življenjem, o kakršnem berete to in ono v knjigah.

V kratkem bomo začeli objavljati novo slikanice: po znani povesti Jacka Londona je bil priredil Stanko Simenc, riše pa je dimac Gruden: KRISTOF DIMAC je naslov naše nove slikanice. Z dimacem boste odptovali v kraje, kjer so nekdo iskali zlata doživljali najrazličnejše napete dogodke. Spet boste spoznali neka-j zgodovino v zemljepisja. Torej: še v kratkem — nova slikanica v Dolenjskem listu!

Pozdrav iz Požarevca

Dolenjski fantje, ki so pri vojakih v Požarovec, pozdravljajo stare, brate, se-estre in prijatelje, vsem delovnim ljudem iz domačih krajev pa voščijo za 1. maj, Mladini iz Velikega Gabra želimo še mnogo uspehov! Ivan Mrzel, Edi Kovac in Ivan Težak.

Tudi letos velik gospodarski napredek

Kakor smo že poročali, sta oba zborna občinskega ljudskega odbora na seji dne 13. aprila sprejela predlog programa letošnjega gospodarskega razvoja in proračuna občine. V zvezi s tem pomembnim dogodkom smo nedavno obiskali predsednika ObLO Videm-Krško Staneta NUNČIČA in ga zaprosili, da nam odgovori na tri vprašanja:

Katere so, tov. predsednik, osnovne naloge gospodarskega razvoja občine v letošnjem letu in kakšne so možnosti za njihovo uresničitev?

Osnovne naloge gospodarskega razvoja komune v letu 1962 so predvsem v nadaljnjem prilagajanju novemu gospodarskemu sistemu v vseh panogah gospodarstva in hitrejšem prilagajanju proizvodnje ter storitev pogojem domačega in tujega trga. Razvoj je usmerjen na industrijo, kmetijstvo, obrt in turizem, pa tudi ostalih gospodarskih panog ne bomo zanemarili. Letošnji program predvideva povečanje proizvodnje za nekaj nad 5 odstotkov, kar bo zahtevalo veliko naporov. Letos nameravamo končati z vsemi začetnimi investicijami v industriji, kmetijstvu in obrtništvu, kar nam bo omogočilo prihodnje leto še znatneje povečati proizvodnjo. S tem v zvezi se pojavlja važna naloga — vsklajevanje proizvodnje z nagrajevanjem. Nujno moramo doseči, da bo nagrajevanje v celoti odvisno od odgovornosti dela. Le tako lahko pričakujemo uspeh. Pri delitvi čistega dohodka na sklade morajo kolektivi upoštevati perspektivo gospodarjenja lastnega podjetja, pogojeno za naše tržišče in potrebe tržišča. Znotraj kolektiva pa je treba uvesti tako delitev osebnih dohodkov, ki bo krepila socialistične družbene odnose, ne pa ustvarjala razdor v kolektivu.

V kakšne syrhe so letos predvidene investicije?

V letošnjem letu predvidamo, da bodo investicije znašale približno 4 milijarde 728 milijonov dinarjev. To pa je v primerjavi z letom 1961, ko je bilo vloženo preko milijardo 822 milijonov dinarjev, za 159 odstotkov več. Investicijske naložbe za poslovna sredstva v proizvodnji so predvidene v znesku preko 4 milijarde 339 milijonov dinarjev. Nadalje je za stanovanjsko izgradnjo predvidenih približno 180 milijonov, za komunalno dejavnost približno 100 milijonov, za zdravstvo okoli 40 milijonov, za šolstvo pa približno 20 milijonov. Omeniti

moram, da je od skupnih investicij samo za industrijo določenih 3 milijarde 667 milijonov dinarjev. Ta sredstva so predvidena iz skladov gospodarskih organizacij, občinskega investicijskega sklada, stanovanjskega sklada, združenih sredstev v komuni ter posojil izven komune, v številni inozemske posojilo, namenjeno za dobavo drugega papirnega stroja. Pri stanovanjski izgradnji računamo tudi na sredstva zasebnih graditeljev in gospodarskih organizacij. Sredstva stanovanjskega sklada bodo letos znašala okoli 140 milijonov dinarjev. Kakor vidimo, so sredstva, dodeljena za zdravstvo in šolstvo, malenkostna, čeravno je tu veliko potreb. V petletnem gospodarskem programu komune je predvideno, da se v prvem obdobju tega gospodarskega programa vlagata pretežno del sredstev v izgradnjo industrije, kar nam bo omogočilo znatno povečati proizvodnjo v naslednjih letih. Menim, da bo treba v drugi polovici gospodarskega programa upoštevati potrebe za nemoten razvoj družbenih služb, t. j. prosvete, šolstva, zdravstva in komunalne dejavnosti. Setava investicij za letošnje leto je pač takšna, da je ne moremo spreminjati.

Razvoj vseh družbenih služb je nedvomno važna za rast življenjskega standarda prebivalstva. Povejte nam, prosim, nekaj več o tem razvoju!

Popolnoma se strinjam z vašo ugotovitvijo. Življenjski standard se ne kaže samo v osebnih dohodkih, temveč sloni tudi na razvoju družbenih služb. Občani so torej zainteresirani na stanovanjski in komunalni izgradnji, na ureditvi in dobrem delovanju zdravstvene službe, na dobro urejenih šolah in drugih kulturnih ter vzgojnih ustanovah. Zaradi pomanjkanja sredstev pa do sedaj pri razvoju družbenih služb nismo dosegli večjega napredka. Vendar bomo že letos pričeli z izgradnjo zdravstvenega doma v Krškem, ki je nujno potreben za boljše organizacijo zdravstvene službe v kraju. Trenutno se namerič dogaja, da se zaradi pomanjkanja zdravstvenih prostorov in zdravstvenega kadra večkrat pošiljajo bolniki na pregled v druge zdravstvene ustanove izven občine. To pa zdravstvene usluge podražuje. Zlasti je pereč problem ureditve zdravstvenih domov v Vidmu-Krškem in Kostanjevici, zato se ga bomo morali lotiti takoj. Hkrati s tem pa moramo misliti tudi na stanovanja

za zdravstvene delavce. Zdravstveni domovi kot samostojni zavodi morajo tudi sami razmisliti o teh problemih in jih reševati z lastno iniciativo, seveda s pomočjo občine.

Veliko preglavic nam dela šolstvo. Šolam primanjkuje učnih pripomočkov, prav tako je oprema v večini primerov zastarela. V Vidmu-Krškem in Brestanici primanjkuje šolskih prostorov. Zato proučujemo možnost graditve novih šol. Podoben primer je tudi s kopriivniško šolo. Prav tako je nerešeno vprašanje financiranja tehniške srednje šole. To šolo obiskujejo dijaki iz vsega okraja in bi jo zato morale materialno podpreti vse občine v okraju. Tudi gospodarske organizacije ne bi smele pri tem stati ob strani. Zavedati se morajo, da se v tej šoli vzgaja kader za naše gospodarstvo. Pojavlja se tudi potreba po ustanovitvi gimnazije v Vidmu-Krškem.

Poseben problem so naše prosvetne dvorane. V Kostanjevici in Leskovcu so prosvetne dvorane še vedno pod upravo kmetijskih združenj. Vprašanje lastništva bomo morali rešiti čimprej. Kulturno-prosvetno delo se ne more odvijati na Raki, Velikem Trnu, Zdolah in na Velikem Kamnu, ker tam ni dvoran. V teh središčih občine so bile dane vse možnosti za gradnjo združenih domov, vendar zaradi nazadnjaške miselnosti niso bile izkoriščene. Manjka nam tudi čitalnic. Proučujemo možnost ustanovitve matične knjižnice in čitalnice v Krškem. Premalo je razvito tudi klubsko življenje. Prav tako bomo morali v bodoče posvetiti več pozornosti zaščiti kulturnih spomenikov. V poštev bi prišla Valvasorjeva hiša v Krškem, ki jo je treba preurediti in urediti v njej lokalno zbirko.

Za uspešen razvoj družbenih služb bo potrebno izdelati stvaren delovni program. Uresničitev tega programa pa bo nedvomno pripomogla k izboljšanju življenjske ravni naših občanov.

Po petkovi otvoritvi, o kateri poročamo danes posebej, so v nedeljo popoldan nastopili člani Svobode iz Brestanice s SAMORASTNIKI Prežihna v Mikelnovi prireditvi. Dramska kronika v režiji in sceno Nika Galeše je našel letela na ugoden odmev med gledalci. Strokovna komisija je pohvalila skrbno izvedbo brestaniških igralcev, ki so presenetili tudi na lanskem reviji.

V ponedeljek zvečer je nastopila PD »Lojze Košak« iz Kostanjevice z dramo H. Timeyerja MLA-DOST PRED SODISCEM.

NAŠE ČESTITKE ZA ZLATO POROKO!

1. maja bosta praznovala JOZE in MARIJA ČUČNIK iz Orehovca zlato poroko. Jožeta najbolje poznajo organizatorji osvobodilnega upora pod Gorjanci, saj jim je prvi prinašal hrano in poročila iz Kostanjevice. Zaradi sodelovanja s partizani so mu belogardiisti šestokrat grozili in ga preganjali, živel je v pomanjkanju in s težavo preživljal družino s petimi otroki. — Jožetu in Mariji želimo ob njunem prazniku še mnogo zdravja in dobre volje!

REVIJA SE NADALJUJE

Sodni proces za prestopke mladostnikov z medigro je bil zaigran močno in prepričljivo. Tudi kostanjeviške igralce je strokovna komisija zelo pohvalila. Močan poudarek je dala drami likovno dognaena scena, delo akadem. slikarja Mira Kuglerja iz Brežic, stalnega sodelavca kostanjeviškega odra.

V sredo popoldan je bila na vrsti BELOPISANA PRAVLJICA, mladinska igra Bože Podrgaja iz Crnomlja; v režiji in sceno avtorice so jo igrali člani dramskega krožka črnomaljske osnovne šole.

Zvečer je bila slavnostna filmska predstava BALADE O TROBENTI IN OBLAKU, ki so jo prireditelji naknadno vstavili v program letošnje revije. Jutri zvečer bo na vrsti OTHELLO, Shakespearova tragedija v 5 dejanjih, ki jo bodo podali člani novomeške Svobode; režiserja sta Tone Trdan in France Kralj, sceno pa sta izdelala Niko Golob in Ljubozagar.

V soboto zvečer bo z VECEROM ZABAVNE GLASBE, na katerem bo sodelovalo 5 ansamblov, okrajna revija zaključena. Več bomo o posameznih nastopih še poročali.

»NAŠI POGOVORI«
že te dni

Doslej je občinski odbor SZDL Videm-Krško izdajal svoje glasilo »Informatore«, ki je bilo namenjeno članom občinskega odbora SZDL, članom komisijam in odbornikom krajevnih organizacij SZDL. Na predlog članov odbora krajevnih organizacij pa bo te dni glasilo izšlo z novim nazivom »Naši pogovori«. Med drugim bodo »Naši pogovori« prinesli obširno poročilo o družbenem planu in proračunu občine, kratko analizo razprav z zborov občanov in sestavek o tednu tiska v Vidmu-Krškem ter razstavi tiska v Kostanjevici.

Deset let SD »CELULOZA«

Strelska družina »Celuloza« v Vidmu-Krškem bo letos praznovala desetletnico ustanovitve. Ob tem jubileju je pod pokroviteljstvom sindikalne podružnice izvedla med ekonomskimi enotami tekmovalne v streljanju zračno puško, da se popularizira strelski šport med delavci v tovarni. Tekmovalje je trajalo od 28. marca do 16. aprila in je obsegalo tri kola. Vsaka ekipa je štela deset tekmovalcev in dve rezervi. Zanimivost tekmovalja je bila v »starinisti«, ker je vsakdo že ob nastopu dobil 15 krogov.

Uspeh prireditve je presejal vsa pričakovanja. Od prijavljenih 240 članov kolektiva jih je nastopilo 226. Zanimanje je bilo od kola do kola večje, saj so streljali tudi člani, ki niso bili prijavljeni v ekipah.

Priveditev je vzbudila v kolektivu tekmovalni duh, ki bo pomagal uspešno izvesti prvomajsko tekmovalje med ekonomskimi enotami v času od 23. do 29. aprila. Tekmovali bomo v lahki atletiki, odbojki, šahu, namiznem tenisu, balinanju, streljanju in krosu.

Tone Zalokar

Leskovški pionirji — prvaki v šahu

V Vidmu-Krškem je bilo 14. aprila občinsko šahovsko prvenstvo, na katerem so sodelovali pionirji s Senovega, iz Podbočja, Kostanjevice, Rake, Krškega in Leskovca. Prvo mesto med starejšimi pionirji in pionirkami so zasedli pionirji in pionirke iz Leskovca. Med mlajšimi pionirji so bili najboljši Podbočljani, med mlajšimi pionirkami pa Kostanjevičanke.

Zmagovalci na občinskem prvenstvu so dobili za nagrado nove šahovske garniture, hkrati pa so si pridobili pravico za tekmovalje na okrajnem prvenstvu, ki bo še ta mesec v Novem mestu. Leskovčanom želimo, da bi se dobro odrezali tudi v okrajni konkurenci.

Marcel Stefančič

Nepotreben poraz domačinov

Krški rokometali so letos že drugič razočarali svoje navijače. V okviru slovenske rokometne lige so v nedeljo izgubili v Trzinu s tankajšnjim zadnjeplasiranim moštvom na lestvici slovenske rokometne lige z rezultatom 24:32 (13:9). Trener krškega rokometnega moštva Ivan Srpič nam je o poteku tekme dejal:

»Za poraz je krivo celo moštvo. Igralci so igrali nesmotrno, nepozrtvovalno in predvsem netaktično. Med igro niso upoštevali mojih nasvetov. Zlšti sta bili nezanesljivi krški vrsti, ki nista izpolnili naših pričakovanj. S tako mlačno igro zares ni mogoče zmagati. Zelo mi je žal, da smo ravno mi morali prepustiti Trzinu prvo zmago v slovenski rokometni ligi. Izgubljeni točki bo težko nadoknaditi. Naši so zares dobro igrali samo prvih deset minut v drugem delu igre, potem pa, kot da smo se spoprijaznili s porazom. V bodoče bo potrebno zaigrati drugače. Sedaj imamo do 13. maja počitek. Tega dne pa bomo že igrali v Celju. Med tem časom se bomo temeljito pripravljali. Organizirati nameravamo več prijateljskih srečanj. Skušali bomo predvsem izboljšati krški vrsti. Naj še dodam, da bomo 16. maja organizirali v počastitev dneva mladosti rokometni turnir v

Krškem, ki se ga bosta po vsej verjetnosti udeležila zvezni ligiški ljubljanski Odred in rokometna ekipa Višje šole za telesno vzgojo. Na turnir bomo povabili še nekatera društva. Uspehi naše rokometne lige so odvisni predvsem od dobre volje igralcev. Mislim pa, da dobra volja je.»

SD »Celuloza« na bazenu: za kroge gre!

69 ljudi z novim znanjem

Konec marca je bila zaključena večerna politična šola, ki je delovala v 4 oddelkih v Vidmu-Krškem, na Senovem in v Brestanici. Šola je organizirala delavska univerza s pomočjo občinskega komiteja ZK. Predavanja so trajala 99 ur. 69 slušateljev — članov delavskega in družbenega samoupravljanja in vodstev političnih organizacij je uspešno končalo večerno

politično šolo. Program šole je vključeval štiri osnovna poglavja: »Komunisti in sodobni družbeni procesi«, »Družbeno-ekonomska graditev FLRJ«, »Načela politične ureditve FLRJ« ter »Markšizem in naša praksa«. Zaključni razgovori s slušatelji bodo od 15. do 20. aprila. Delavska univerza bo vsem slušateljem izdala potrdilo o končani politični šoli.

Neizkoriščeno kopalisce

Ceravno so v Vidmu-Krškem tudi stanovanjske zgradbe brez kopalnic, je javno kopalisce premalo izkoriščeno. Zato posluj samo dvakrat tedensko. Največji naval pa je ob sobotah. Ljudje so že šestokrat predlagali, naj bi bilo kopalisce odprto tudi ob nedeljah popoldne. Vsekakor bi bilo potrebno ta predlog upoštevati!

Razveseljav vzpon pevskih zborov

Ob udeležbi najodgovornejših predstavnikov OLO in okrajnega odbora SZDL, ObLO in ObO SZDL Videm-Krško, predstavnikov okrajnega in občinskega vodstva Svobod ter prosvetnih društev, zastopnikov nekaterih kolektivov in javne uprave se je pretekli petek zvečer v slavnostno okrašenih dvorani doma Svobode na Vidmu začela letošnja okrajna revija kulturnih dejavnosti.

Na znanilih so jo zvoki fanfar, združeni pevski zbori pa so zapeli Internacionalno. Vse sodelujoče in goste je pozdravil Matko Matjan, predsednik občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev. Dejal je med drugim, da daje delo amaterjev iz vseh predelov okrajne pestro in razveseljivo sliko o bogatem kulturno-prosvetnem življenju na našem področju. Medtem ko pevski zbori ponavljajo tradicionalno množičnost, je v ustvarjanju igralških družin treba omeniti razveseljivo novost: čedalje bolj se povečuje kvaliteta. Dejstvo, da nastopa letos na okrajni reviji 439 amaterjev, je vsekakor velik uspeh, na katerega smo lahko ponosni.

Stledil je zanimiv in bogat spored koncerta, za katerega je treba v celoti čestitati vsem nastopajočim.

Prvi je zapel mladinski pevski zbor iz Krškega, ki ga vodi prof. Josip Klepac. Za štiri pesmi, pri katerih je zbor dokazal veliko ubranost, svojstvene tone, izredno discipliniranost in v celoti osvajajočo nastop. So poslušalci nagradili mlade krške pevce z navdušenimi aplavzi. Tako poveljalo je v celoti požel tudi mladinski pevski zbor s Senovega, ki ga vodi Marija Mikeln. Nastopil je z izredno mirnostjo, kakršne nima marsikak zbor odraslih pevcev; simpatična je bila samozavest mladih senovskih pevcev, ki so peli s čustvom, interpretacija zbor pa je prav tako zelo dobra. Zares, presenetili so nas!

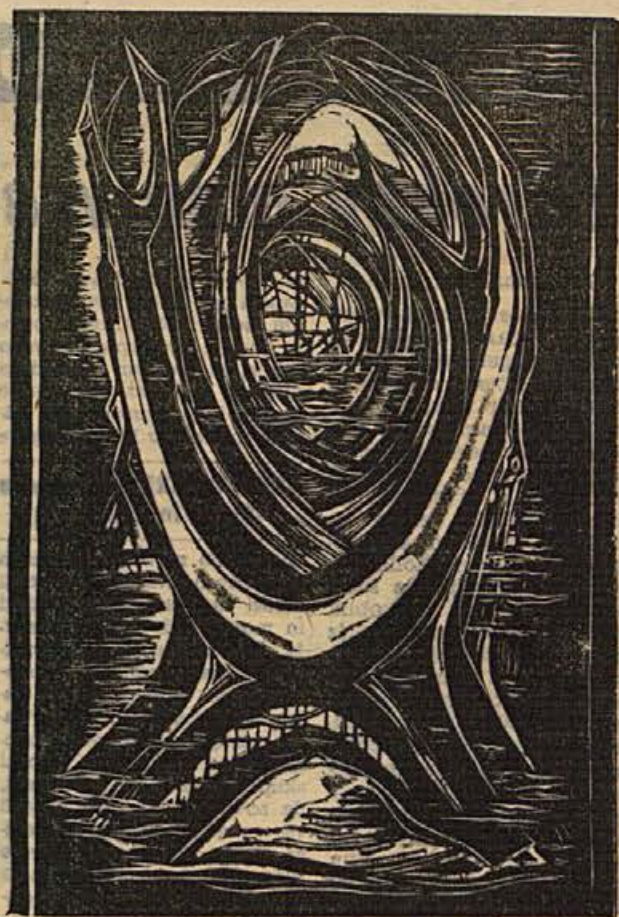
Priznanje likovnim amaterjem

Okrajna revija kulturnih dejavnosti za 1962 se je začela v petek popoldne ob 17. uri v prostorih podjetja ELEKTRO-Krško na Vidmu z dogodkom, kakršnih imamo malo. Otvoritev razstave likovnih amaterjev je bila vsekakor pomemben, žal pa vse predelek pojav v kulturnem življenju našega okrajja. Pomemben morda tolikanj bolj zato, ker je likovno življenje nekako v ozadiju hitrega toka dogodkov, ki si podajajo roke na področju gospodarstva, komunalnih služb, zdravstva in drugih panog javnega udejstvovanja. Zato je treba tembolj pozdraviti misel okrajnega Sveta Svobod, da je ob letošnji reviji kulturnih dejavnosti zbral deset likovnih amaterjev in predstavil njihova dela ljubiteljem umetnosti. Do sobote zvečer bodo na ogled olja, akvareli, risbe in dva kipa, dela naslednjih avtorjev:

Med koncertom so nastopili tudi recitatorji:

Lidija Kozine iz brestaniške Svobode, Dragica Zupančič iz trebanjskega Prosvetnega društva, Metka Lupšina iz krške osnov-

ne šole, Vera Jalovec iz brežiške gimnazije in Stan-ko Arnshek, član Svobode Videm-Krško. Naj damo o njihovih recitacijah skupno oceno: umetnine Vinškove, Kajuha, Klopčiča, Bora in J. Wolkerja so podali doživeto, pristno, polnokrvno! Kot pevcem smo tudi njim iskreno hvaležni za večer, s katerim se je začela letošnja okrajna revija kulturnih dejavnosti!

VLADO LAMUT: BRST (linorez, 1960-61) — z razstave Listi iz jugoslovanske grafike v Kostanjevici na Krki, ki bo odprta tudi čez prvomajske praznike

Bože Podrgajs iz Črnomlija, Zorana Hočevarja iz Metlike, Albina Jakše iz Gradca, Lenarta Poljšaka iz Sromelj, oficirja Kreše Tonina iz Brežic, Albina Valanta in Viktorja Zemljaka iz Vidma-Krškega, Staneta Fabjančiča iz Brestanice, Toneta Jevnika iz Kostanjevice in mladega kparja Jožeta Zagorca iz Kostanjevice.

Razstavo je otvoril Dar-ko Mižigoj, predsednik videmske Svobode, navzoči pa so bili predstavniki OLO in okrajnega odbora SZDL, okrajnega in občinskega vodstva Svobod ter ljubitelji likovne umetnosti. Po razstavi je vodil goste akademski slikar prof. Miro Kugler iz Brežic, ki je predstavil amaterje in njihovo delo. Razstavo si je vredno ogledati, saj nudi obiskovalcu

prav pestre vtise. Od slik na steklu, ki jih obdaja rahel, a pristni primitivizem, do olj, akvarelov in tušev se človek sprehodi zares z mešanimi občutki. Mešanimi zategadelj, ker se sproti seznanja z miselnim svetom amaterjev, njihovimi pokrajinami, tihožitji, skicami in fantastiko. Prof. Kugler je podčrtal narodno likovno realnost, ki diha n. pr. iz slike na steklu, čeprav se moramo začuditi, da takega blaga pravzaprav ni še več med našimi ljudmi. Drugod spet se zelo hitro opazi vpliv šole tega ali onega mojstra, ki ga skuša amater hote ali morda samo podzavestno posnemati bodisi v iskanju motiva, bodisi v tehniki slikarskega ustvarjanja. Pri vplivu takega »šolanja« pa je treba poudariti, da gre razen nekaj izjem, kjer moramo govoriti o resničnem talentu, tako delo v napačno smer: slikar amater kaj rad zagrabi samo optično luskino danega predmeta v življenju, ne pa tega, kar naj bi človek doživljal ob tem pojavu. Redke so namreč sledi izpovednosti, ki je in ostane osnovno načelo umetnosti. Za čudo močno pa izbija na dan globlja izpovednost pri umetniku-samouku, ki je najbližji ljudski umetnosti, in pri tistih, ki se razvijajo v pravo smer. Prav ob tej ugotovitvi je treba pozdraviti predlog prof. Kuglerja, da naj bi se likovniki-amaterji v okraju združili v klub ali društvo, kjer bi se načrtno izobraževali in seznanjali s slikarstvom.

14. in 15. aprila so v Novem mestu zborovali slovenski knjižničarji. Prvi dan so razpravljali o problemih knjižničarstva v okraju (referat o položaju knjižničarstva v okraju bo objavil v nadaljevanjih Dolenjski list), poslušali poročilo in razpravljali o svetovni enotni katalogizaciji za abecedni imenski katalog ter o tekočih zadevah Društva bibliotekarjev Slovenije. Drugi dan pa je bil namenjen ogledu ljudskih knjižnic v Sentjernej in Kostanjevici ter samostanski knjižnici v Pleterjah. Istočasno so si knjižničarji ogledali v Kostanjevici Gorjupovo galerijo, Lamutovo razstavišče, plastike Forma viva ter samostansko arhitekturo.

Knjižnice - naše bogastvo

Tg.

Po referatu o knjižničarstvu v okraju se je razvila živahna razprava. Ugotovljeno je bilo, da je v novomeškem okraju 412 knjižnic s 319.893 knjigami in da je bilo zanje potrošenih 19.149.399 dinarjev. Zaradi tega mora družba posvetiti vso skrb, da bodo knjige, služile svojemu namenu, da bodo knjižnice urejene in opremljene z vsemi poslovnimi knjigami. Skrb in nadzor nad vsemi knjižnicami ima po Zakonu o knjižnicah Matična knjižnica, ki naj bi bila v vsaki občini. Da pa lahko postane knjižnica matična, mora izpolnjevati te pogoje:

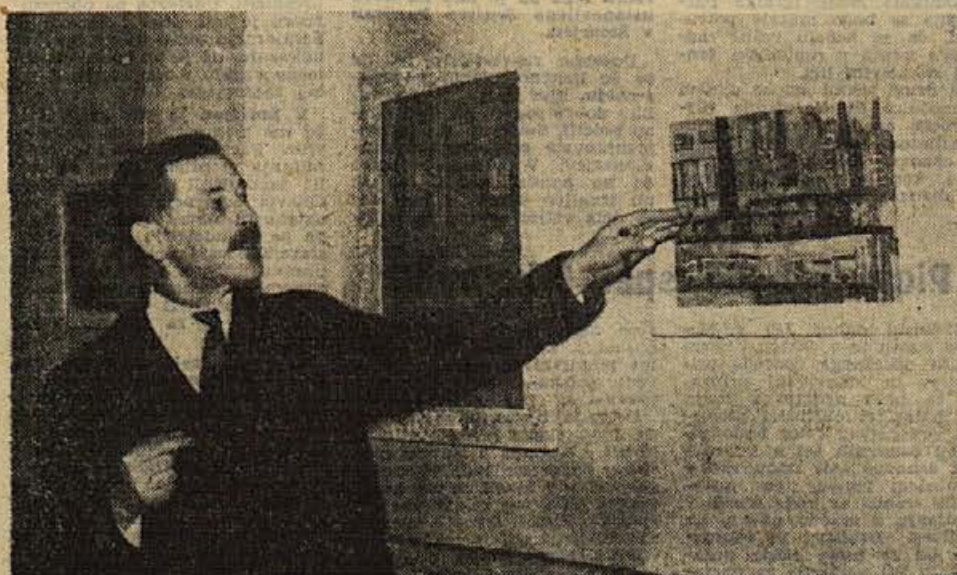
strokovni kader, urejenost knjižnice, finančna sredstva in knjižni fond take knjižnice mora šteti najmanj 3000 zvezkov. Podrobni bodo izšli v pravilnikih v Uradnem listu. Občine v novomeškem okraju so kar formalno reševale problem matičnih knjižnic, ker so imenovali take knjižnice, ki ne izpolnjujejo niti enega pogoja, kaj šele vseh. Zato naj občine začasno pooblastijo študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu za izvrševanje nalog matične knjižnice, dokler ne bodo izpolnjeni vsi pogoji pri knjižnicah v občinah, da bodo lahko prevzele te naloge. Izjemoma bi lahko opravljala naloge matične knjižnice le Ljudska knjižnica v Brežicah, toda le za ljudske knjižnice.

be ljudskih knjižnic in da bi bile cene uslug znosne. Prav tako so razpravljali, da založbe premalo skrbijo za izdajo knjig, ki jih učenci in dijaki potrebujejo kot obvezno šolsko čtivo. Založbe naj v tem smislu preusmerijo svoj program. Tudi strokovne knjižnice morajo biti urejene in njih fond se mora izpopolnjevati z revijami. Skratka, knjižnice naj se uredijo po predpisanih pravilih, da bodo lahko sodelovale v medbibliotečni zamenjavi. Če bodo izpolnjeni nekateri pogoji (urejenost knjižnice, redno poslovanje itd.), bo sleherni knjižničar v okraju dobil knjigo, ki bi jo čitalec potreboval, iz drugih knjižnic v Sloveniji, lahko pa tudi iz inozemskih knjižnic. Če bodo knjižnice urejene, bo lahko tudi učitelj iz Jelševca dobil knjigo ali iz študijske knjižnice v Novem mestu ali iz celjske ali iz NUK.

Ugotovljeno je bilo, da je Zakon o knjižnicah sicer zelo pozitivno vplival na knjižničarstvo v okraju, saj je bilo v l. 1962 marsikje več narejenega za ljudske knjižnice kot prej vsa leta po osvoboditvi skupaj. Tako n. pr. je bila v Črnomlju odprta 15. aprila ljudska knjižnica v novih prostorih. Občina Črnomelj je prispevala 1 milijon, prav toliko tudi Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Ta sklad je prispeval tudi metliški ljudski knjižnici 350.000 din in novomeški 1 milijon. Novomeška občina je dodelila ljudski knjižnici 1.500.000 dinarjev investicij in nove prostore. V Vidmu-Krškem bo ljudska knjižnica dobila prostore, ki jih sedaj zaseda banka. Ljudska knjižnica bo postala proračunska ustanova in ima že zagotovljen kader. Tudi ljudska knjižnica v Brežicah bo dobila lepe nove prostore in sodobno opremo. Ti uspehi bodo trajni in uspešni le, če bo imela vsaka občinska ljudska knjižnica poklicni in strokovni kader. Volonterji ne bodo zmogli vseh nalog, ki jih zakon daje matičnim knjižnicam. Volonterji so naredili veliko delo, saj so obdržali ljudsko knjižničarstvo v okraju kljub težkim pogojem. Njihova vloga in naloga bo še vedno zelo velika, saj bodo imeli na skrbi še vse ljudske knjižnice izven občinskih.

Posvetovanja sta se udeležila tudi Radko Polič, načelnik pri SPK LRS, in referentka za knjižnice pri SPK LRS tov. Mara Šlajpahova. Navzoči so bili tudi zastopniki okrajja, OO SZDL ter predstavniki občin iz Brežic, Novoga mesta, Sevnice, Trebnjega in Vidma-Krškega. Vsi navzoči — bilo jih je nad 70 — so si bili enotni v tem, da je posvetovanje doseglo svoj namen in vsi izven Novoga mesta so bili presenečeni nad bogastvom študijske knjižnice v Novem mestu in tov. Mara Šlajpahova je na zborovanju dejala, da sodi med najboljše študijske knjižnice v Sloveniji.

Ne smemo se zadovoljiti z začetnimi uspehi. Storimo vse, da bo ljudsko knjižničarstvo v novomeškem okraju uspevalo in opravljalo svoje poslanstvo. B. K.

Prof. Miro Kugler razlaga sliko »ZELEZARNE« avtorice Bože Podrgajsove iz Črnomlija (s petkove otvoritve razstave likovnih amaterjev v Vidmu-Krškem)

Razstava v Kostanjevici

Gorjupova galerija v Kostanjevici sporoča, da bo ob prvomajskih praznikih odprta razstava »Listi iz jugoslovanske grafike«. Oglejte si tudi stalno zbirko slik in kipov Gorjupove galerije in umetniškega lanskega mednarodnega klparskega simpozija na vrhu kostanjeviškega gradu!

Otrokov manjvrednostni kompleks

(Nadaljevanje)

Včasih se ti medsebojni odnosi v razredu kažejo v še bolj negativnih oblikah tako, da učenci dražijo in zasmehujejo svojega plaha in osamljenega so-učenca, kar seveda še bolj poglubi prepada med njim in tistimi, ki bi mu morali biti tovariški. Vzroki so lahko v otrokovi osebnosti ali v njegovi okolici. Če bi hoteli označiti na kratko vzroke vseh teh oblik vedenja, ki izvirajo iz manjvrednostnega občutka, potem bi se morali najprej ustavit pri otrokovi čustveni občutljivosti. Ljudje smo različno občutljivi za razne težave in neuspehe, ki jih doživljamo v vsakdanjem življenju. Marsikomu že najmanjša žal beseda ali malenkostna opazka zagreni čustveno življenje.

Pri otroku je še posebej važno, koliko mu starši posevečajo ljubezni in naklonjenosti in kako spremljajo njegovo vsakdanje doživljanje. Če je teh toplih čustvenih stikov premalo, je otrok v svojih težnjah čustveno nezadovoljen.

Ijen. Ko se pridružijo še ne-
uspehi pri delu, igri in uče-
nju, se pri občutljivem otroku
razvije negativno čustveno
stanje, ki povsem obvladuje
njegovo osebnost, mu jemlje
pogum in samozavest ob stiku
z ljudmi ter hromi njegove

DANICA MARION (iz revije »Otrok in družina«)

sile že ob najbolj preprostih
zaposlitvah. Navadno so taki
otroci tudi telesno bolj šibki
in morda tudi rahlega zdravja.
Še posebno pa so dovzetni
za manjvrednostni občutek
otroci s telesnimi in duševnimi
hibami, ki jih že takoj
ovirajo pri njihovem uveljavljanju
v določeni otroški skupnosti.
Zal se še dogaja, da so otroci
ali celo odrasli vse premalo
obzirni do takega otroka, ki je
zaradi svoje hibe tudi sicer
prikrajšan za marsikatero
osrečujočo doživljanje.

Starši včasih tudi nehote in
celo ob skrbni vzgoji povzročijo,
da se v njihovem otroku
začne razvijati negativni
občutek manjvrednosti.

Če so pri svojih željah in
načrtih, ki jih imajo ob vzgo-

ji svojega otroka za njegovo
prihodnost, preveč zahtevni
in ne znajo pravilno oceniti
otrokove sposobnosti ter
njegove telesne in duševne
zmožljivosti, se zgodi, da mu
postavljajo vse previsoke
smotre, ki jih otrok ne more
doseči. Zaradi tega otrok do-
življa stalne neuspehe, ki mu
jemljejo duševne sile tudi za
tiste naloge, ki bi jih s svoji
sposobnostmi morda z

lahkoto izpolnil. Če se pridru-
žijo temu še tihe in glasne
tožbe nezadovoljnih staršev
in neugodne ocene učiteljev,
otrok vedno bolj izgublja
samozavest in se zateka v
svoj svet ali v razne oblike
vedenja, ki lahko vzbujajo
našo zaskrbljenost (laž, po-
tepanje, neodkritost), pa so
vendarle povsem naravni od-
zivi otroka na položaj, ki se

Skoraj 300 nastopajočih na krosu

Ceprav je slabo vreme v zadnjih
tednih preprečevalo, da
bi se tekmovalci dobro pripravili
za okrajno prvenstvo — komisiji
za atletiko pri OZTK Novo mesto
prijavilo ni manj kot
281 tekmovalcev in tekmovalk!

Take udeležbe ni nihče pričakoval,
zlasti ne, ker nekateri
občinske zveze zaradi pomanjkanja
časa in slabega vremena niso
utegnile izvesti občinskih prvenstev.

In kakšni so bili rezultati?
Kot je bilo pričakovati, so največ
prvih mest osvojili predstavniki
ObZTK Metlika, ki so nastopili
odlično in se dobro pripravili. V
dvačrtaki prvi in dvakrat drugi, po
eno mesto pa so osvojili še zastopniki
videmsko-krške in trebanjske
občinske zveze.

Lep sončni dan je pretkelo
nedeljo privabil na stadion
»Bratstva in enotnosti« v
Novem mestu precej gledalcev,
čeprav za okrajno prvenstvo v
krosu ni bilo nobene reklame.
Se več kot gledalcev pa je bilo
tekmovalcev. Prireditev prvenstva
se je prijavilo zlasti veliko
pionirjev in pionirk. Mladših
pionirjev je startalo 57, mladših
pionirk pa celo 62, razen tega pa
se je starterju Bukovec iz
Trebnje prijavilo 47 starejših
pionirjev in 47 starejših pionirk.
Zivčaj je bil res velik, nervoza
pred nastopom prav tako, vendar
se je ljub temu celotno tekmovalje
odvijalo zelo hitro in je bilo
končano v eri uri. Za to ima

precej zaslug sodniški zbor, ki
je svojo nalogo dobro opravil.

Ceprav je bila letos rekordna
udeležba, vse občinske zveze
le niso pripravile svojih zastopnikov.
Pogrešali smo predstavnike
brežiške in sevniške občine,
razveseljavili pa so bili uspehi
metliških tekmovalcev in
tekmovalk, ki so se za prvenstvo
zelo dobro pripravili: Brinc in
Fux sta postala okrajna prvaka,
Zugelj in Jeleničeva pa sta osvojila
drugo mesto. Novomeška občina
je bila najboljša množično zastopana
in tudi po uspehih najboljša.
Edina slaba stran nedeljskega
tekmovalja je bila v tem, da
ni bilo tekmovalcev v dveh ženskih
disciplinah. V kategoriji

mu hoče na lažji način izogniti.

Tudi šola in njeno notranje
življenje lahko povzroči pri
čustveno občutljivem otroku
doživljanje, ki se zasidra v
otrokovi duševnosti kot nekaj
neprijetnega in mučnega ter
povzroča, da otrok izgubi
samozavest in veselo do
delovanja v učnem procesu
ali razredni skupnosti. Še
posebno so lahko huda in odlo-
čilna doživljanja v zaprtih in
občutljivih otrocih, če učitelj
nepremišljeno in le po površni
presoji takemu učencu že
vnaprej odreja sposobnosti
za doseg določenih učnih
smotrov. Prav tako ni vedno
najbolje, če takemu učencu
postavljamo za zglede sprošče-
nega in samozavestnega učenca,
ki z lahkoto obvlada snov

ter s svojo zdravo življenjsko
silo ter vedrino navezuje to-
ple tovariške stike z drugimi
učenci. Ob njem se bo tihi,
nesproščeni učenec čutil še
bolj manjvrednega in nesreč-
nega, čeprav bi morda s svoji
sili na svoj način tudi
on lahko prispeval k uspehu
razreda kot celote ter ob
tem tudi sam doživel uspeh
in priznanje.

Mornarski pozdravi in čestitke

Franc Smrekar iz Gor.
Mraševca, Ivan Suštarčič iz
Semiča, Marijan Krizan iz
Peter Zajc iz Novega mesta,
zdaj mornarji v Puhi,
pozdravljajo za 1. maj vse
znanee, posebno pa mladi-
no iz domačih krajev.

starejših mladink in članic ni
bilo prijavi, zato smo v teh ka-
tegorijah ostali brez okrajnih
prvakinj. To ni razveseljivo in
kaže, da zlasti v novomeški
ženski atletiki nekaj ni v redu.
Od posameznikov je najbolj
prepričljivo osvojil raslov prvaka
Vinko Istenič (PNM), ki je s
precejšnjo prednostjo zmagal
v skupini članov in starejših
mladincev. Preseneča tudi
drugo mesto sprinterja Padovana
pri starejših mladincih, kar
kaže, da se je na letošnjo
sezono dobro pripravil. Zelo
dobro sta tekmovala tudi Salmičeva
in Krškega pri mladinskih in
Jarc (Nm) pri starejših pionirjih,
ki sta zmagala z večjim
naskokom, v ostalih kategorijah
pa je bila borba za prvo mesto
odločena šele v zadnjih
metrih pred ciljem.

REZULTATI:
Mladši pionirji: 1. Marijan
Brinc (Metlika), 1:33,3, 2. Gregor
Grein (Nm), 1:38,5, 3. Rati-
bor Muštra (Cromelj), 1:41,2, 4.
Vlado Brinc (Metl.), 1:45,0.
Mladše pionirke: 1. Katica Mo-
čnik (Prečna), 1:45,5, 2. Marija
Jelenič (Metl.), 1:46,0, 3. Fani

Vovk (M. Slatnik), 1:47,0, 4. Met-
ka Zonta (M. Slatnik), 1:49,0, 5.
Sonja Petrič (Smihel), 1:50,0.
Starejši pionirji: 1. Stane Jarc
(Nm), 2:14,0, 2. Tome Zugelj (Me-
tika), 2:18,3, 3. Danilo Miklavčič
(Smihel), 2:20,2, 4. Marijan
Somrak (Nm), 2:22,2, 5. Dušan
Blazič (Smihel), 2:23,1.
Starejše pionirke: 1. Marija
Blazič (Trebnje), 1:44,5, 2. Ma-
rina Mišič (Otočec), 1:44,0, 3.
Marija Stangelj (Smihel), 1:44,7,
4. Ivanka Mužar (Metl.), 1:47,0,
5. Dragica Bohte (Nm), 1:48,9.
Mladši mladinci: 1. Manek
Fux (Metl.), 2:39,5, 2. Peter Kva-
ternik (Trebnje), 2:42,2, 3. Rane
Harmelj (Cromelj), 2:44,0, 4.
Ivan Sangelj (Nm), 2:44,9, 5. Bo-
žo Jurčič (Nm), 2:45,2.
Starejši mladinci: 1. Božo
Ostaneč (Nm), 2:43,0, 2. Alojz
Padovan (Nm), 2:45,1, 3. Ivan
Stribar (Krško), 2:49,0, 4. Stane
Lukič (Nm), 2:50,2.
Mladinke: 1. Betka Salmič
(Videm-Krško), 2:41,0, 2. Joza
Novak (Nm), 2:50,0, 3. Slavka
Bogović (Nm), 2:53,0.
Član: 1. Vinko Istenič (PNM)
2:37,9, 2. Dejanovič (Nm), 2:59,0.
fm

Med 58 starejšimi pionirji je bila najboljša tale trojica
(od leve proti desni): Zugelj (Metlika), Jarc (Novo mesto,
okrajni prvak) in Miklavčič (Smihel). Foto: Fr. Mikec

Okrajno pionirsko in mladinsko ekipno šahovsko prvenstvo

V okviru »Jugoslovanskih
pionirskih iger« je bilo v ne-
deljo v Novem mestu okrajno
pionirsko in mladinsko šahovsko
prvenstvo, na katerem je
nastopilo 19 ekip. Najštevnejša
je bila udeležba iz Brezice, ki so
poslale 5 ekip. Tekmovalja se
zalo niso udeležile ekipe iz Sev-
nice in Metlike, iz Cromelja pa
le eno moštvo. Od šol sta se
najbolj izkazali Podbočje in
Brezice II. Njihove ekipe so
osvojile prva mesta kar v dveh
kategorijah. — Medtem ko so
Brezice II. zmagale pri mladinkah
in mladincih, so učenci šole
Podbočje, ki so se tekme
udeležili s 3 moštvoma, prevladovali
v kategorijah pionirjev.
Rezultati:
Mladše pionirke: 1. Kostanje-
vica (brez konkurence).
Starejše pionirke: 1. Podboč-
je 7 točk, 2. Sentjerne 4 točke,
3. Brezice I 1 točko.

Rokometne tekme v Črnomlju

V prvenstveni rokometni
tekmi ženske republiške lige
so igralke domačega Partizana
izgubile s Svobodo iz Ljubljane
3:9 (4:1). Domačinke so
bile izrazito boljše v prvem
polčasu, v drugem pa jim je
zmanjkalo moči. Igralke Partizana
se bodo morale potruditi, če se
hočejo rešiti zadnjega mesta
v republiški ženski rokometni ligi.
V drugi tekmi sta se moštvi
Osmošola in Garnizona (Cromelj)
razšli z neodločenim
rezultatom 14:14. Mladi igralci
iz osnovne šole zelo napredujejo,
kar je rezultat rednega
in discipliniranega treninga.
Ivan Zunič

Pionirji bodo spet tekmovali

Občinski odbor JPI v No-
vem mestu je v okviru pestrega
in obsežnega sporeda pri-
reditev in tekmovalj pripravil
za prvo nedeljo v maju
(6. maja) tri občinska pionir-
ska prvenstva. Tako bodo pi-
onirji osnovnih šol v telovadni-
ci osnovne šole tekmovali v
namiznem tenisu, na novo-
meški tržnici se bodo merili v
streljanju z zračno puško, na
stadionu »Bratstva in enotnosti«
pa se bodo ekipe posamez-
nih šol pomerile za občinsko
ekipno prvenstvo v teku
čez drn in sira (krosu). V po-
samesnih pionirskih odredih
se že dalj časa pripravljajo za
ta občinska prvenstva. V No-

vem mestu bodo nastopili le
najboljši, ker bodo šole oziroma
pionirski odredi poprej iz-
vedli šolska oziroma odredna
prvenstva.
Po zadnjih vestih bo v okviru
pionirskega tekmovalja v
krosu — 6. maja v Novem me-
stu — izvedeno tudi občinsko
prvenstvo v krosu za vse kate-
gorije, tudi za mladinske in
članske. Zaradi slabega vreme-
na komisija za atletiko pri
ObZTK Novo mesto v aprilu
ni mogla izvesti občinskega
prvenstva. Na to tekmovalje
že sedaj opozarjamo vsa dru-
štva Partizana in ostale športne
organizacije v novomeški
občini.

Novo telesnokulturne organizacije

Občinska zveza za telesno
kulturo v Novem mestu si
prizadeva, da bi v svoji občini
izkoristila vse možnosti za
ustanovitev novih telesnokul-
turnih organizacij, kjer so za
to pogoji. Uspehi so že tu, saj
sta v prvem delu meseca aprila
dve društvi, ki sta bili že
čisto na tleh (Partizan v Sent-
jerneju in Skočjanu), izvedli
obnovitvene občne zборе in
pripravili precej obsežnejše
delovne načrte za letošnje leto,
razen tega pa je bilo na novo
ustanovljeno društvo Partizan
v Smarjeti.
Posebno razveseljivo je, da
so se končno zganili v Sent-
jerneju, kjer imajo kolikor
toliko dobre pogoje za delo (zlasti
poleti), doslej pa jim je pri-
manjkovalo prizadevnih funk-
cionarjev. V bodoče upamo,
da bo položaj boljši, saj je
bil izvoljen odbor, v katerem
so dela voljni športni in teles-

nokulturne organizacije v no-
vomeški komuni. V bližnji pri-
hodnosti bodo ustanovili dru-
štvo Partizan tudi v Birčni va-
si in na Dvoru, medtem ko so
ga v Smihelu pri Novem me-
stu že ustanovili, čeprav do-
sled za to skoraj nihče ni ve-
del. Tako bo v maju v novo-
meški občini že 13 društev
Partizan, obnovljeni pa bosta
tudi šolski športni društvi na
novomeški gimnaziji in učitel-
jiški, kjer so se zadnje čase
spet zganili in pričeli misliti
na to, da bi športno dejavnost
organizirali in se otresli kam-
panjskega dela.
Pomembna novost so tudi
sindikalna športna društva, ki
jih stujejo v nekaterih večjih
novomeških podjetjih. Kot prvi
je dal pobudo za to aktiv
LMS v Industriji motornih vo-
zil. Tam so imeli že prav do-
bro organizirano športno de-
javnost, vendar aktiv LMS
vedno bolj obsežnega dela na
tem področju ni mogel vodi-
ti. Zato so dali pobudo za us-
tanojitve tovarniškega športne-
ga društva IMV, ki ima vse
pogoje za uspešen razvoj.
Tudi pri SGP Pionirju so že
dalj časa mislili na formiranje
samostojne športne organizacije.
Pobuda ObZTK jim je bila
dobrodošla in posledice bodo
na dlani že sredi maja. Sekre-
tar SGP Pionir tov. Filipič
je namreč predstavnikom
ObZTK zagotovil, da bodo do
15. maja sklicali ustanovni ob-
čni zbor sindikalnega športne-
ga društva »PIONIR«, po kate-
rem se je prav v času športnih
iger gradincev in delav-
skih športnih iger čutila velika
potreba.
Upamo, da bodo omenjene
zglede posnemala tudi ostala
večja podjetja. M.

V šahovski sobi nove črnomaljske knjižnice — morda je
med njimi novi Parma ali Gilgorič? Pionirji radi prihajajo
v prijazne prostore

Košarkarjem več pomoči!

Preteklo nedeljo so novo-
meški košarkarji pričeli z le-
tošnjim prvenstvenim tekmo-
vanjem, medtem ko bodo od-
bojkarji in odbojkarice pričeli
to nedeljo (29. aprila) v Ljubljani
oziroma Kranju. Nastopili
so v Ljubljani, in ker so
bili močno oslABLjeni, so bili v
srečanju s Partizanom iz Zg.
Sloške občutno premagani. Do-
mačini so zmagali z 99:64!
Prav bi bilo, da bi društve-
na uprava Partizana prisluhnila
prošnjam košarkarske sek-
cije in jim nudila več pomoči.
Res je, da je društvo še
vedno v finančnih težavah, to-
da vsaj najnujnejše pogoje za
redno delo bi bilo treba košar-
karjem zagotoviti — predvsem
rekvizite in sredstva za tekmo-
vanje. Sekcija je še organiza-
cijsko šibka, in če ne bo našla
pomoči pri upravi društva, se
ne bo mogla nikoli postaviti
na noge. fm

Šah v Stopičah

Letos smo pri stopičkem Partizanu
ustanovili šahovsko sek-
cijo, ki je takoj pričela delati.
Za februarja so organizirali
propagandni turnir, ki se ga
je udeležilo 10 šahistov. Na
tem turnirju so bili doseženi
teli rezultati: Franc Gazvoda
in Judež 8, Kastelic 6, Badov-
inac in Pušavec 5, Milan Ga-
zvoda 4 točke itd.

Druga turnirja, ki se je za-
el marca in končal 1. aprila,
se je udeležilo 13 tekmovalcev.
Rezultati:

Judež 12, Franc Gazvoda 11,
Milan Gazvoda in Turk 9, Ba-
dovinac 7,5, Kastelic 7, Brulc 6,
Staniša 4,5, Klemenčič in Je-
riček 3,5, Hren in Kralj 3, Lu-
kič 1 točko.

Razen turnirja so se stopič-
ski šahisti udeležili tudi tek-
movalja za pokal maršala Ti-
ta. V prvem kolu je štirčlan-
ska ekipa igrala v Smihelu
proti tamkajšnjemu Partizanu
in zmagala z rezultatom 3:1.
Za Stopičane so bili uspešni
na prvih treh deskah Gazvoda,
Judež in Virc. V drugem kolu
pa Novomešanom niso bili
kos in so proti ekipi, ki je
nastopila s prvokotnim
dr. Goležem na čelu, izgubili z
0:4. Franc Gazvoda

Pred skupnim startom članov in starejših mladincev. V
sredini (števil. 99) je zmagovalec pri članih: Vinko Istenič

1. MAJ, mednarodni praznik dela, POZDRAVLJAJO:

Skrbimo še nadalje za skladnejše delovanje vseh socialističnih ustvarjalnih sil!

Občinski ljudski odbor Brežice

OBCINSKI KOMITE ZKS — OBCINSKI ODBOR SZDL — OBCINSKI ODBOR ZB — OBCINSKI KOMITE LMS — OBCINSKI SINDIKALNI SVET

POZDRAVLJAMO VSE PREBIVALSTVO BREŽIŠKE OBCINE IN MU ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

KOLEKTIV

IZVOZNEGA IN UVOZNEGA PODJETJA

»VINO« — BREŽICE

S SVOJIMI KLETMI V BREZINI, KRŠKEM, IVANČNI GORICI, METLIKI IN LJUBLJANI

čestita za 1. maj in se še nadalje priporoča!

KRKA BREŽICE

V POSLOVALNICAH PODJETJA

boste vedno našli veliko izbiro raznovrstnega blaga po zmernih cenah! Oglejte si naše zaloge, prepričali se boste o solidni postrežbi!

NAJ ŽIVI 1. MAJ! ★ NAJ ŽIVI DELOVNO LJUDSTVO FLRJ!

Delavcem, kmetom, uslužbencem in ostalemu prebivalstvu Dobove in okolice vošči za 1. maj

Podjetje za popraviljanje železniških

VOZ

DOBOVA

TRGOVSKO PODJETJE

Ljudska potrošnja

BREŽICE

pozdravlja svoje poslovne prijatelje in znance kakor tudi svoje stranke in jim želi prijetno prvomajsko praznovanje!

POZDRAV VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM NAŠE STROKE, KATERIM ZELIMO NOVIH USPEHOV V SOCIALISTIČNI GRADITVI!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

KREMEN

NOVO MESTO

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Poslužujte se uslug

KOMUNALNEGA AVTOTRANSPORTNEGA SERVISNEGA PODJETJA

»PREVOZ« — BREŽICE

Kolektiv podjetja vošči za 1. maj vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine!

KMETE IN ZADRUŽNIKE NA SVOJEM PODROČJU TOPLO POZDRAVLJA ZA 1. MAJ

KMETIJSKA ZADRUGA V KOSTANJEVICI NA KRKI

POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM V NAŠEM OKRAJU!

KMETIJSKA ZADRUGA V ŠENTJERNEJU

PRIZNANA JEDILA IN PRVOVRSTNE PLJACE VAM VEDNO NUDI

Hotel »Grad Otočec«

PRIPOROČAMO SE SVOJIM GOSTOM IN JIM ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

Prvomajski pozdrav vsem delavcem in uslužbencem v delovnih kolektivih, vsem tovarišem in tovarišicam, ki delajo v organih naših komun, v prosvetnih, zdravstvenih ustanovah, v prometu, obrti, gostinstvu, vsem kmetom, naši mladini in pripadnikom JLA!

Okrajni ljudski odbor

NOVO MESTO

OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI ODBOR ZB
OKRAJNI KOMITE LMS
OKRAJNI ODBOR ZVVI

VLADO LAMUT:
PO POTEH GORJANSKEGA BATALJONA — PRED MIHOVIM (1961)

OBUTEV VSEH VRST V PRVOVRSTNI IZDELAVI NUDI

Industrija obutve

NOVO MESTO

ZA 1. MAJ ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM NA DOLENJSKEM!

V NASIH
POSLOVALNICAH
BOSTE
SOLIDNO
IN POCENI
POSTREZENI

TRGOVSKO PODJETJE

»PRESKRBA«

SENOVO

ŽIVEL
NAŠ DELAVSKI
PRAZNIK —
1. MAJ!

Vsa v stroko
spadajoča dela
opravlja solidno in
po konkurenčnih
cenah

Obrtno gradbeno
podjetje

»MAROK«
SEVNICA

NAJ ŽIVI 1. MAJ!

Občinski ljudski odbor VIDEM-KRŠKO

ČESTITA ZA PRVI MAJ!

Cestitkam se pridružujejo:

OBČINSKI ODBOR SZDL ☆ OBČINSKI
KOMITE ZKS ☆ OBČINSKI ODBOR ZB
☆ OBČINSKI ODBOR LMS ☆ OBČINSKI
SINDIKALNI SVET

ZA 1. MAJ, NAŠ DELAVSKI PRAZNIK,
ČESTITAMO SVOJIM STRANKAM IN
SE JIM TUDI VNAPREJ TOPLO PRI-
POROČAMC

»MESO« Videm-Krško

KMETIJSKA ZADRUGA
V SEVNICI OB SAVI

s svojimi poslovnimi
enotami: kmetijstvom,
gozdarstvom, sadjarstvom,
drevničarstvom, meha-
nizacijo, mesnicami in
odkupom

POZDRAVLJAMO DELOVNO LJUDSTVO SEVNISKE
OBČINE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI ZA PRVI MAJ!

KOMUNALNA BANKA
VIDEM-KRŠKO

pozdravlja in voči za mednarodni pra-
znik dela vsem svojim komitentom!

POZDRAVLJAMO VELIKE USPEHE SOCIA-
LISTICNE GRADITVE V NASI DOMOVINI!

Svojim strankam,
poslovnim
prijateljem in
prebivalcem
Vidma-Krškega
vošči za prvi maj
in jim želi prijetno
praznovanje

POZDRAV VSEM KOLEKTIVOM V SPOD-
NJEM POSAVJU, VSEM DELOVNEMU
LJUDSTVU NASE DOMOVINE PA PRISRČNA
PRVOMAJSKA VOŠČILA!

GRADBENO
PODJETJE

»SAVA«
VIDEM-KRŠKO

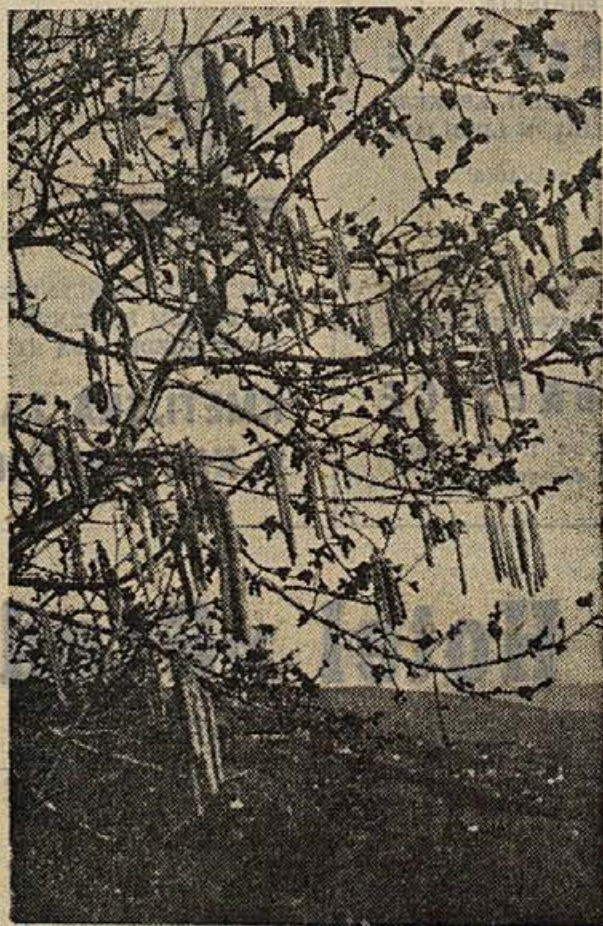
VIDEM-KRŠKO

Vsem belokranjskim kmetovalcem,
posebno pa onim s področja naše zadruga, pošiljamo
iskrene prvomajske pozdrave

Kmetijska zadruga v Metliki

s svojimi proizvodnimi okoliši: GRADAC, SU-
HOR, KMETIJSKO POSESTVO MESTNI LOG,
IZLETNISKA TOČKA VINOMER!

POZDRAV
PRVEMU MAJU,
VELIKEMU
PRAZNIKU
DELOVNIH LJUDI
NASE
SOCIALISTICNE
DOMOVINE!

KMETIJSKA
ZADRUGA
VIDEM-KRŠKO

VOŠČI NAPREDNIM
KMETOVALCEM
NA SVOJEM
OBMOČJU
ZA PRVOMAJSKE
PRAZNIKE IN SE
JIM SE NADALJE
PRIPOROČA!

Za odrasle
in otroke je
najboljša
čokolada

MIZARSKO
PODJETJE

»HRAST«
ŠENTLOVRENC
p. Velika Loka

IZDELUJE
PRVOVRSTNO
POHISTVO IN SE
PRIPOROČA

ZA 1. MAJ ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM!

VSEM POTROŠNIKOM
ELEKTRICNE ENERGIJE
NA SVOJEM OBMOČJU
ČESTITA
ZA PRAZNIK DELA

ELEKTRO
KRŠKO
VIDEM-KRŠKO

Naj živi in se razvija nerazdružna zveza
delavcev, kmetov in ljudskega izobražen-
stva v Socialistični FLRJ!

VSEM SVOJIM
STRANKAM,
POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN
PREBIVALSTVU
SEVNISKE
OBČINE VOŠČI
ZA NAŠ NAJVEČJI
DELAVSKI
PRAZNIK

Splošna obrtna
kovinarska zadruga
Videm - Krško

pozdravlja in čestita za 1. maj!

»IMPERIAL«

TOVARNE
ČOKOLADE IN LIKERJEV

VIDEM-KRŠKO

POZDRAV MEDNARODNEMU
PRAZNIKU DELA!

ČESTITKAM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV
ZA 1. MAJ SE PRIDRUŽUJE TUDI

Mizarska delavnica
BRESTANICA

Trgovsko podjetje

»SLOGA«

SEVNICA

MIZARSKA
PRODUKTIVNA ZADRUGA
SEVNICA

IZDELUJE IN DOBAVLJA: STILNO, LUKSU-
ZNO IN MODERNO POHISTVO
VSEM DELOVNIM LJUDEM NASE DOMO-
VINE POSILJA TOPLE PRVOMAJSKE
POZDRAVE!

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

pozdravlja za 1. maj vse naročnike PTT
uslug in se še nadalje priporoča!

**POZDRAV PRVEMU MAJU – VELIKEMU PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI
NAŠE DOMOVINE IN VSEGA SVETA!**

TRGOVSKO
PODJETJE **»PETROL« – LJUBLJANA**

SKLADIŠČE IN BENCINSKI SERVIS NOVO MESTO - OTOČEC

ČESTITA VSEM LASTNIKOM MOTORNIH VOZIL, ŠOFERJEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM TER SE PRIPOROČA.

Prvovrstno pohištvo, izdelek našega kolektiva, si je utrla pot že na mnoga tržišča izven meja naše domovine! Za naš največji delavski praznik čestitamo vsem delovnim kolektivom v podjetjih in ustanovah in jih pristrčno pozdravljamo!

**TOVARNA POHIŠTVA
BREŽICE**

**KMETIJSKA ZADRUGA
BREŽICE**

pošilja ob prvem maju, največjem prazniku delovnega ljudstva, pristrčne čestitke z najboljšimi željami!

**CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO**

VOŠCI ZA 1. MAJ VSEM UPORABNIKOM CESTI

»KERAMIKA« – NOVO MESTO

ISKRENE ČESTITKE IN POZDRAVE POSILJAMO VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU NAŠE DOMOVINE!

Izdelujemo vse vrste peči, opravljamo montažo peči in obloge!

**TRGOVSKO
PODJETJE**

**»DOLENJKA«
NOVO MESTO**

ČESTITA CENJENIM ODJEMALCEM ZA 1. MAJ IN PRIPOROČA NAKUP V SVOJIH PRODAJALNAH, KJER BODO VEDNO SOLIDNO POSTREZENI!

Kolektiv
**KOMUNALNE
BANKE
ČRNOMELJ**

čestita vsem komitentom in poslovnim prijateljem za 1. MAJ!

KB OPRAVLJA VSE KREDITNE IN DRUGE BANCNE POSLE, ZBIRA HRANILNE VLOGE IN JIH OBREŠTUJE DO 6%.

VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM NA DOLENJSKEM, V BELI KRAJINI, POSEBNO PA V POSAVJU, ČESTITAMO ZA 1. MAJ IN JIM ŽELIMO SE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

**Rudnik riavega premoga
SENOVO**

**PEČARIJA GRADAC
V BELI KRAJINI**

SE ZA PRAZNIK DELA PRIDRUŽUJE ČESTITKAM IN POZDRAVOM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV!

**SPLOŠNO
TRGOVINSKO
PODJETJE
ČRNOMELJ**

NUDI POTROŠNIKOM V SVOJIH POSLOVALNICAH VELIKO IZBIRO V STROKO SPADAJOČEGA BLAGA PO KONKURENČNIH CENAH!

ZA 1. MAJ ČESTITAMO VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SVOJIM STRANKAM!

DELOVNI KOLEKTIV
Zdravilišča

**DOLENJSKE
TOPLICE**

čestita vsem delovnim ljudem, še posebej pa svojim gostom. Priporočamo obisk naših turističnih objektov: odprti in zaprti bazeni, kakor tudi restavracije, kjer dobite vedno prvovrstna vina in izbrana jedila.

OBISČITE NAS!

Prebivalstvu metliške občine, kakor tudi tovarišicam in tovarišem v podjetjih in ustanovah pristrčno čestitamo za delavski praznik!

**OBČINSKI LJUDSKI
ODBOR METLIKA**

OBČINSKI KOMITE ZKS * OBČINSKI ODBOR SZDL * OBČINSKI KOMITE LMS * OBČINSKI ODBOR ZB * OBČINSKI SINDIKALNI SVET

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

»ELEKTRO« - NOVO MESTO

POZDRAVLJA VSE POTROŠNIKE ELEKTRIČNE ENERGIJE IN VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE, ZELEC JIM NOVIH USPEHOV PRI DELU.

VSEM VOJNIM IN DELOVNIM INVALIDOM, KAKOR TUDI OSTALIM PREBIVALCEM V OBCINI ČESTITAMO ZA 1. MAJ IN PRIPOROČAMO USLUGE SVOJIH OBRATOV!

PREBIVALSTVU DOLENJSKE, POSEBNO PA NOVOMEŠCANOM, PRISTRČNO ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK

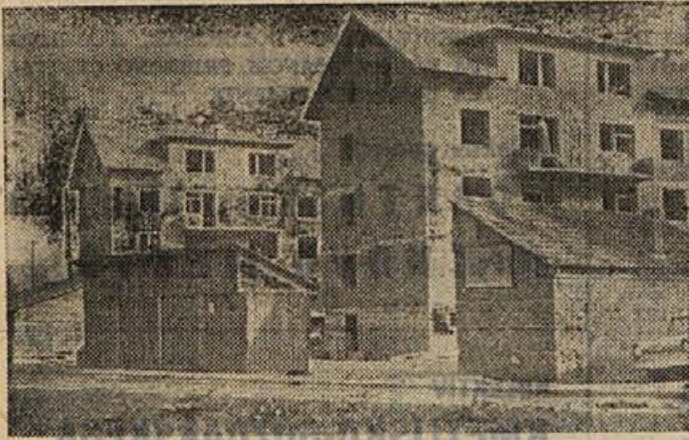
Kolektiv podjetja
**»OBRTNIK«, Ljubljana
obrat NOVO MESTO**

KOLEKTIV
**KMETIJSKO-GOZDARSKEGA
PODJETJA BREŽICE**

s svojimi ekonomskimi enotami: KMETIJSKIM OBRATOM BREŽICE, GOZDNIM OBRATOM BREŽICE, KOSTANJEVICA, MOKRONOG, SEVNICA, PLANINA, GRADBENIM OBRATOM IN OBRATOM ZA TRANSPORT IN MEHANIZACIJO

čestita delovnemu ljudstvu Spodnjega Posavja, Zelec novih uspehov na vseh področjih gospodarstva!

PRVOMAJSKI
POZDRAV
VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
V NAŠEM
OKRAJU!

SGP »PIONIR« NOVO MESTO

gradi vse vrste objektov in se svojim strankam že vnaprej priporoča za naročila! — Poslužujte se kvalitetnih uslug naše avtomehanične delavnice!

PRIJETNO
PRVOMAJSKO
PRAZNOVANJE
ŽELI VSEM
DELOVNIM
LJUDEM

TURIST HOTEL »SREMIČ« Videm-Krško

IN SE
PRIPOROČA!

ZAVOD ZA ZAPOSLVANJE INVALIDOV ZA DELO MANJ ZMOŽNIH OSEB V METLIKI

IZDELUJE DAMSKO GALANTERILJO,
DELOVNE OBLEKE IN HALJE. —
ZA DELAVSKI PRAZNIK ČESTITA VSEM
PREBIVALSTVU BELE KRAJINE!

PRIPOROČAMO
SVOJE BLAGO
IN ČESTITAMO ZA
1. MAJ!

RUDNIK LIGNITA, GLINE IN KREMENČEVH PESKOV GLOBOKO

TRGOVSKO PODJETJE STRAŽA

si prizadeva ustreči potrošnikom in se jim tudi vnaprej priporoča! — Za 1. maj — praznik delovnega ljudstva, vošči vsem delovnim ljudem!

ZA 1. MAJ
ČESTITA IN
POZDRAVLA

DELOVNI KOLEKTIV PREHRANSKE INDUSTRIJE »BELSAD« ČRNOMELJ

OBRTNO GRADBENO PODJETJE

»REMONT« — STRAŽA

opravlja vsa v stroko spadajoča dela solidno, hitro in po zmernih cenah!

NAJ ŽIVI
DELOVNO LJUDSTVO
NAŠE SOCIALISTIČNE
DOMOVINE IN NJEGOV
PRAZNIK — 1. MAJ!

TRUDIMO SE ŠE
NADALJE ZA ČIM VEČJE
HEKTARSKE DONOSE IN ZA SOCIALIZACIJO
NAŠIH VASI! — VSEM KMETOVALCEM ISKREN
PRVOMAJSKI POZDRAV!

KMETIJSKA ZADRUGA BRESTANICA

Skrb za človeka
je in ostane
v socializmu
najvažnejša
stvar!

Zavod za zaposlovanje invalidov Brestanica

čestita za praznik
dela vsem delovnim
kolektivom kakor
tudi posameznikom!

KOLEKTIV

Komunalnega podjetja »REMONT« SENOVO

čestita za 1. maj in se priporoča s svojimi obrati:
CEMENTNINE — LESNA EMBALAŽA — KAMNO-
LOM — SOBOSLIKARSTVO IN PLESKARSTVO —
GRADBENA SKUPINA

POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE
NA SVOJEM OBMOČJU VOŠČI IN JIH
POZDRAVLA ZA 1. MAJ

ELEKTRARNA BRESTANICA

DELOVNI KOLEKTIV ZDRAVSTVENEGA DOMA V SEVNICI

pozdravlja
za prvi maj
delovno ljudstvo
Spodnjega Posavja,
posebno pa
prebivalstvo
sevniške
občine!

KOLEKTIV

KONFEKCIJE PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

ČESTITA ZA 1. MAJ!

Proizvajamo in nudimo ciklostil papir 70 in 80 grm² v formatu A-4, trakove za računske stroje 58 in 69 mm, papirnate vrečice brez tiska in s tiskom, trgovski reklamni papir v vseh gramaturah in širinah, kakor tudi druge papirnate proizvode po želji kupcev

PODJETJE »TRANSPORT« VIDEM-KRŠKO

OPRAVLJA VSE PREVOZNE USLUGE
IN SE ŠE VNAPREJ PRIPOROČA
SVOJIM STRANKAM, HKRATI PA
JIM PRISRČNO ČESTITA
ZA NAJVEČJI DELAVSKI
PRAZNIK!

VSEM KMETOVALCEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM POSILJA PRVOMAJSKE POZDRAVE
Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

s proizvodnimi okoliši BRUSNICE, STOPICE,
BIRCNA VAS, MIRNA PEČ, SKOCJAN,
SMARJETA, NOVO MESTO

V SVOJIH PRODAJALNAH NUDIMO
STRANKAM VSAK DAN SVEŽE KRUH IN
PECIVO, PRVOVRSTNE SLAŠČICE IN VSE
V STROKO SPADAJOČE ARTIKLE!

Delovni kolektiv PEKARNE IN SLAŠČIČARNE NOVO MESTO

pozdravlja za prvi maj vse svoje stranke,
želeč jim še mnogo uspehov pri delu!

Kmetijsko-gozdarski predelovalni kombinat

NOVO MESTO

Z VSEMI SVOJIMI OBRATI ŽELI DELOVNIM LJUDEM NA DOLENJSKEM,
V SPODNJEM POSAVJU IN BELI KRAJINI SE MNOGO DELOVNIH
USPEHOV IN PRIJETNO PRAZNOVANJE 1. MAJA!

Okrajni zavod za socialno zavarovanje

V NOVEM MESTU

s podružnicami v BREŽICAH, ČRNOMLJU, VIDMU-
KRŠKEM in izpostavo v SEVNICI pozdravlja za
prvi maj vse zavarovance, kmetijske zavarovance
in njihove svojce, upokoјence in ostalo delovno
ljudstvo, želeč novih uspehov na vseh področjih!

CENJENIM ODJEMALCEM,
POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN PREBIVALSTVU
KOSTANJEVICE VOŠCI
ZA PRAZNIK DELA

TRGOVSKO
PODJETJE

»OTOK«

KOSTANJEVICA NA KRKI

ZA NAS VELIKI
DELAVSKI PRAZNIK
TOPLO POZDRAVLJAMO
PREBIVALSTVO
SPODNJEGA POSAVJA
IN VSE DELOVNE
LJUDI V OKRAJU!

»Agroservis«
BREŽICE

»ISKRA«

obrat UPORI - ŠENTJERNEJ
obrat KONDENZATOR - SEMIČ
obrat KERAMIKA - ŽUŽEMBERK
obrat ELEKTROLIT IN KONDENZATORJI
MOKRONOG

ZA 1. MAJ ČESTITAMO DELOVNIM LJUDEM NOVOMESKEGA OKRAJA IN
JIM ŽELIMO SE MNOGO USPEHOV NA VSEH GOSPODARSKIH PODROCJIH!

ŽIVI 1. MAJ!

PRVOVRSTNO DAMSKO PERILO IN MOSKE KRAVATE
V MODNIH VZORCIH IZDELUJE KONFEKCIJA

»LISCA« SEVNICA

SVOJIM STRANKAM POSILJAMO PRVOMAJSKE
POZDRAVE Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI IN PRI-
POROCILI!

MIZARSKO PODJETJE

»PODGORJE« - ŠENTJERNEJ

ČESTITA VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM V
NOVOMESKEM OKRAJU, POSEBNO PA PRE-
BIVALCEM ŠENTJERNEJA IN OKOLICE!

DELAVCE VSEH
STROK, KAKOR TUDI
USLUZBENCE
IN OSTALE DELOVNE
LJUDI TOPLO
POZDRAVLJA
ZA 1. MAJ
KOLEKTIV

VSEM TOVARISEM IN
TOVARISICAM V POD-
JETJIH IN USTANOVAH
NA OBMOČJU OBCINE,
DELAVCEM, KMETOM
IN OSTALEMU DELOV-
NEMU LJUDSTVU VO-
ŠCIJO ZA 1. MAJ:

OPEKARNE
BREŽICE

Naj živi 1. maj - praznik delovnega ljudstva!

OKRAJNI ZDRAVSTVENI CENTER
NOVO MESTO
SPLOŠNA BOLNIŠNICA NOVO MESTO
ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO
ZOBNA AMBULANTA NOVO MESTO

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

SEVNICA

OBČINSKI KOMITE ZKS - OBČINSKI ODBOR
SZDL - OBČINSKI ODBOR ZB - OBČINSKI
KOMITE LMS - OBČINSKI SINDIKALNI SVET
IN OSTALI!

Z DOBRO KVALITETO, IZDELAVO IN MODERNIMI VZORCI
SVOJIH IZDELKOV SMO SI UTRLI POT ŽE NA MNOGA
TRZIŠČA V VSEJ DOMOVINI. ZA NAS NAJVEČJI DELAVSKI
PRAZNIK POZDRAVLJAMO VSE POSLOVNE PRIJATELJE IN
ODJEMALCE TER JIM ČESTITAMO!

PLETILSTVO **DOLENJKA** MIRNA PEČ

Prijetno prvomajsko
praznovanje želi
vsem svojim
gostom in se jim še
nadalje priporoča

ZDRAVILIŠČE
ŠMARJEŠKE
TOPLICE

GRADBENO OPEKARSKO
PODJETJE

MIRNA NA DOLENJSKEM

s svojimi obrati:
OPEKARNA PRELESJE,
GRADBENIŠTVO, MIZARSTVO
in CEMENTNI IZDELKI

SE PRIPOROČA SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN ČESTITA ZA MEDNA-
RODNI DELAVSKI PRAZNIK!

Farmis

Delovni kolektiv
in organi delavskega
samoupravljanja v obratu

KRKA
NOVO MESTO

FARMACEVTSKO
KEMIJSKI
KOMBINAT
SLOVENIJE

ČESTITAJO ZA PRAZNIK DELA
VSEM TOVARNISKIM KOLEKTIVOM
NA DOLENJSKEM, V BELI KRAJINI
IN SPOD. POSAVJU TER JIM ŽELIJO
SE MNOGO DELOVNIH ZMAG V
IZGRADNJI SOCIALIZMA IN LEP-
SEGA ŽIVLJENJA NAS VSEH!

GOSPODINJE! Z NASIMI EKONO-
MIČNIMI, LEPIMI IN HITRIMI
ŠIVALNIMI STROJI BOSTE NAJ-
BOLJ ZADOVOLJNE!

TOVARNA
ŠIVALNIH
STROJEV

»MIRNA«
MIRNA NA DOLENJSKEM

SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM
ZNANECM SE SE NADALJE PRIPO-
ROCAMO IN JIM ČESTITAMO ZA
1. MAJ!

VES ZELEZNINSKI IN GRADBENI
MATERIAL, AVTOMOBILE, MOTOR-
JE, KOLESNA IN NADOMESTNE DE-
LE, GOSPODINJSKE STROJE IN VSE
V STROKO SPADAJOČE BLAGO DO-
BITE NAJUGODNEJE PRI PODJETJU

»ŽELEZNINA«
NOVO MESTO

CENJENE POTROŠNIKE POZDRAV-
LJAMO ZA 1. MAJ IN JIM ČESTI-
TAMO!

PREBIVALSTVO MOKRONOGA IN OKOLISKIH VASI POZDRAVLJA OB MEDNARODNEM
DELAVSKEM PRAZNIKU PODJETJE

MESOIZDELKI - MOKRONOG

IN SE PRIPOROČA!

Pozdrav prvemu maju — velikemu prazniku delovnih ljudi naše domovine in vsega sveta!

Občinski ljudski odbor **TREBNJE**

Občinski odbor SZDL ● Občinski komite ZKS ● Občinski odbor ZB ● Občinski komite LMS ● Občinski odbor ZVVI ● Občinski sindikalni svet

ZA 1. MAJ POZDRAVLJAMO PREBIVALSTVO TREBANJSKE OBČINE IN SE PRIPOROČAMO!

KOVINSKO PODJETJE **TREBNJE**

»DANA«

destilacija, tovarna likerjev, sadnih sokov, promet z vinom, pivom in gostinstvo

MIRNA na Dolenjskem

POZDRAVLJAMO VSE KOLEKTIVE V NASI OBČINI IN JIM ZELIMO PRIJETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE!

GOSTIŠČE ŽUŽEMBERK in GOSTIŠČE NA DVORU

SE SE NADALJE PRIPOROČATA SVOJIM GOSTOM IN JIM CESTITATA ZA PRAZNIK DELA!

PRISRČNE PRVOMAJSKE POZDRAVE Z NAJBOLJSIMI ZELJAMI!

Gostlinsko podjetje

»MAJOLIKA« STRAŽA

z obrati:

gostilna LOVEC v Dolenjskih Toplicah, gostilna SREBOTNIK v Straži in GOSTIŠČE na Uršnih selih

DELOVNI KOLEKTIV

NOVOMEŠKE OPEKARNE ZALOG

SE PRIDRUŽUJE CESTITKAM IN MANIFESTACIJAM DELOVNEGA LJUDSTVA NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE ZA 1. MAJ IN SE PRIPOROČA!

POZDRAV DRUŽBENI SKUPNOSTI SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE, KI POSTAJA SKUPNOST VSEH PROIZVAJALCEV!

»KOPITARNA« SEVNICA

ŽIVEL 1. MAJ!

VSEM KMETOVALCEM NA PODROČJU SUHE KRAJINE POSILJA ISKRENE PRVOMAJSKE POZDRAVE

KMETIJSKA ZADRUGA V ŽUŽEMBERKU

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE CESTITA ZA 1. MAJ

MIZARSKA DELAVNICA B ROD

PRI NOVEM MESTU

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE, SEVNICA

ima v svojih poslovalnicah vedno na zalogi veliko izbiro blaga po konkurenčnih cenah!

Pozdravljamo svoje stranke in jim čestitamo za praznik dela — 1. maj!

INDUSTRIJA ČEVLJEV

»BOR« DOLENJSKE TOPLICE

pozdravlja za mednarodni praznik dela vse svoje poslovne prijatelje, posebno pa prebivalstvo Dolenjskih Toplic in okolice!

ZIDAKE PO ZMERNIH CENAH IMA NA ZALOGI

Opekarna Prečna PRI NOVEM MESTU

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM V NAŠEM OKRAJU!

GORJANCI

NOVO MESTO — STRAŽA

Opravljamo prevozne usluge z modernimi avtobusi in kamioni ter se svojim strankam še nadalje priporočamo!

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL!

V avtomehanični delavnici v Straži opravljamo servisna popravila vseh vrst motornih vozil in servise vozil TAM in FAP. Poslužujte se naših solidnih in hitrih uslug!

Zidarsko podjetje »REMONT« ŽUŽEMBERK

toplo pozdravlja za 1. maj vse Žužemberčane kakor tudi svoje stranke, katerim se še vnaprej priporoča za naročila!

Pozdravljamo 1. maj, naš veliki vseljidski praznik!

KMETIJSKA ZADRUGA DOLENJSKE TOPLICE

Pozdrav vsem kolektivom v Spodnjem Posavju, Beli krajini in na Dolenjskem! Pozdrav delovnemu ljudstvu našega okraja!

»JUGOTANIN« SEVNICA

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE na Dolenjskem

pozdravlja vse kmetovalce v svojem proizvodnem okolišču ter vse, ki kakorkoli pomagajo na ostalih združnih obratih!

Pozdravljamo vse delovne ljudi v naši občini, delavce, kmete, ljudsko izobraženstvo, mladino in vse ostale, ki si prizadevajo za vsestranski razvoj in napredek naše komune!

Občinski ljudski odbor

NOVO MESTO

- Občinski komite ZKS
- Občinski odbor SZDL
- Občinski komite LMS
- Občinski odbor ZB
- Občinski odbor ZVVI
- Občinski sindikalni svet

Naj živi 1. maj — mednarodni praznik delal!

Kmetijska zadruga

ČRNOMELJ

pošilja prvomajske pozdrave in čestitke vsem kmetovalcem, zadržnikom in ostalim ter vsem svojim poslovnim prijateljem!

z ekonomskimi enotami in proizvodnimi okoliši v ADLEŠIČIH, DRAGATUŠU, ČRNOMLJU, na VINICI, v STAREM TRGU in SEMIČU

PRVOVRSTNE IZDELKE NUDI IN SE PRIPOROČA

TOVARNA PLETENIN »BELOKRANJKA« ČRNOMELJ

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU BELE KRAJINE PRISRCNO CESTITAMO ZA 1. MAJ!

DELOVNI
KOLEKTIV

OPEKARNE KANIŽARICA ČRNOMELJ

POŠILJA
PRISRCNE
PRVOMAJSKE
POZDRAVE
IN SE
PRIPOROČA!

VSEM INVESTITORJEM,
POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN
STRANKAM VOŠCI
ZA 1. MAJ —
MEDNARODNI PRAZNIK
DELOVNIH
LJUDI

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE — ČRNOMELJ

Vsem Belokranjcem doma in v tujini čestitamo za 1. maj in jih najpristrčneje pozdravljamo, želeč jim novih delovnih uspehov

POZDRAVLJAMO
VSE DELOVNE
KOLEKTIVE V NASI
OBCINI IN JIM ŽELIMO
NOVIH USPEHOV
PRI DELU!

L
I
Č

Itoželezna industrija
ČRNOMELJ

»BELT«

BELOKRANJSKA
ŽELEZOLIVARNA IN
STROJNA TOVARNA

ČRNOMELJ

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IZDELKE IN POŠILJA ISKRENE PRVOMAJSKE POZDRAVE VSEM DELOVNIM LJUDEM V NAŠEM OKRAJU!

VSEMU
DELOVNEMU
LJUDSTVU NAŠE
SOCIALISTICNE
DOMOVINE
POŠILJA
ČESTITKE Z
NAJBOLJSIMI
ZELJAMI

Vsemu prebivalstvu Dolenjske, Bele krajine, posebno pa občini Metlika, pošilja kolektiv

KOMUNALNE UPRAVE METLIKA

iskrene čestitke za praznik dela — 1. maj!

V borbi za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi naše občine razvijamo komunalno in obrtno dejavnost in se priporočamo!

VODOVOD — OLEPŠAVA — REMONT — MIZAR
— KOVAČ — KLEPAR — DIMNIKAR — PLESKAR
IN KOPALIŠČE

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ

Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZB
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZVVI
Občinski sindikalni svet

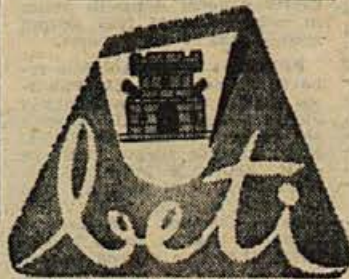

VODNA SKUPNOST DOLENJSKE NOVO MESTO

KMETIJSKO-GOZDARSKA ZBORNICA NOVO MESTO

s KMETIJSKIM ZAVODOM, ZAVODOM ZA
UREJANJE GOZDOV in KMETIJSKO ŠOLO
NA GRMU

ČESTITA ZA PRAZNIK DELA PREBIVALSTVU
NAŠEGA OKRAJA Z ŽELJO, DA BI OB PRIHOD-
NJEM PRVEM MAJU ZABELEŽILI NOVE DELOV-
NE ZMAGE!

»BETI« BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA METLIKA

SI S SVOJIMI KVALITETNIMI IZDELKI
UTIRA POT NA VSA TRŽIŠČA!

Naj živi 1. maj! Naj živi delovno ljudstvo naše socialistične domovine!

POZDRAVLJAMO VSE DELOVNE KOLEKTIVE
V OKRAJU IN JIM VOŠCIMO ZA 1. MAJ

»ZORA«

LESNA PREDELOVALNA INDUSTRIJA
ČRNOMELJ

Pozdrav prvemu maju — velikemu prazniku delovnih ljudi naše domovine in vsega sveta ☆ Pozdrav boženemu in delovnemu ljudstvu Bele krajine!

Lesno predelovalno podjetje METLIKA

